Primorski DNEVNIK

št. 5 (15.107) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

PETEK, 6. JANUARJA 1995

CISALPINA GESTIONI S.p.A.
investicijski skladi
pri
BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

»Čudežno lepilo« na Balkanu

DARKO PAVIČIĆ

Vsi vemo, kako koristna zadeva je lepilo. Ko se doma kaj razbije, preprosto poberes koščke, jih očistiš, namažeš z univerzalnim lepilom in močno stišneš skupaj. Ne izgleda najlepše, drži pa le. Nekateri pa skušajo na enak način zlepiti tudi različne materiale, denimo kovino in steklo ali pa les in plastiko. Tu je uspeh precej bolj vprašljiv, še več, ponavadi se vse skupaj kaj hitro spet razleti. Nekaj podobnega se dogaja z Zagrebom in Kninom, oziroma s Hrvati in Srbi, ki so v zadnjih nekaj dneh skušali z »univerzalnim političnim lepilom« popraviti vse, kar so razbili in raztrgali v štirih letih vojne.

Optimisti bodo brž ugotovili, da je hrvaško-srbsko lepilo dobre kakovosti, saj se je danes mogoče popeljati po avtocesti od Zagreba proti Lipovcu, česar si še pred nekaj meseci ni bilo mogoče niti zamisliti. Poleg tega se pripravlja vnovično odprtje železniške proge skozi Knin, nastaja pa tudi skupna naftna družba, ki se bo verjetno imenovala INA-Knin. Krajinski Srbi bodo dalmatinska mesta oskrbovali z vodo, Zagreb pa se bo oddolžil z opremo za hidroelektrarno in z nafto.

Taka trgovina bi lahko potegala v nedogled, vendar pa imata obe strani na umu predvsem pollitična vprašanja. Hrvati želijo kar najhitreje spet postati uradni gospodarji v Krajini, tamkajšnji Srbi pa bi dali vse, da do tega nikdar ne pride. Mednarodna posrednika

Owen in Stoltenberg sta nadvse optimistično razpoložena in trdita, da bodo zagrebško-kninska pogajanja o političnih vprašanjih kmalu postala neizbežna. Kljub temu se zdi, da hrvaško-srbsko lepilo še ni dovolj močno, da bi bilo mogoče z njim utemeljevati kakršenkoli optimizem.

Nedvomno v tem trenutku vsem, tako Hrvatom kot kninskim Srbom in mednarodnim pogajalcem, roji po glavi predvsem Unproforjev mandat, ki se izteče 10. januarja, o njegovem morebitnem podaljšanju pa bo kmalu razpravljal hrvaški sabor. Same mirovne sile trdijo, da je aktualno izboljšanje odnosov med Zagrebom in Kninom njihova zasluga. Ali je potemtakem smiselno, da Unprofor odide? Na to lahko odgovorijo le snovalci »čudežnega lepila«, ki zaenkrat prek uresničevanja gospodarskega sporazuma spaja dve nezdružljivi politični opciji.

STRASBOURG / PODATKI MEDNARODNEGA SODIŠČA

Italiji največ obsodb zaradi kršenja človekovih pravic

STRASBOURG - Italija je država, ki jo sodniki evrtopskega sodišča za človekove pravice najpogosteje obsodijo. To izhaja iz letnega statističnega pregleda Evropske komisije in Evropskega sodišča za človekove pravice, ki so ga objavili včeraj v Strasbourgu.

Od leta 1973, ko je Italija pristala na pravico posameznika, da se pritoži strasbourškim sodnikom na osnovi določil evropske konvencije o človekovih pravicah, so jo sodniki onsodili 82krat. S tem številom obsodb je Italija na prvem mestu. Sledijo ji Velika Britanija (33 obsodb), Francija, Avstrija (po 27 obsodb) in Nizozemska. Največje število obsodb zadeva predolge postopke civilnih in kazenskih procesov ter predolgo zaporno dobo v pričakovanju na proces.

Državi, ki sta bili najmanjkrat obsojeni, pa sta Nemčija (11 obsodb) in Španija (7 obsodb).

Značilen je tzudi podatek vlog, ki jih je sodišče prejelo in jih je proglasilo za »sprejemljive« ter jih bo zato obravnavalo. V letu 1994 je sodišče vključilo v razpored obravnav 563 vlog, od teh pa jih je kar 298 iz Italije. Glede na to, da je sodišče pristojno za 27 držav, je podatek vsekakor zelo značilen in za Italijo niti malo laskav.

ITALIJA / VLADNA KRIZA

Scalfaro še bolan Koalicija DSL-LS?

Cossiga se izmika, predsednik republike pa morda računa nanj - Kdaj odločitev?

RIM - Predsednik republike Scalfaro, ki je še bolan, bo v ponedeljek popoldne nadaljeval posvetovanja za sestavo nove vlade. Uradni glasnik Kvirinala je včeraj jezno demantiral natolcevanja nekaterih časopisov, ki so mnenja, da gre za diplomatsko bolezen predsednika republike. Scalfara so neekateri v bistvu obtožili, da hoče zavlačevati z vladno krizo.

Utira si medtem pot možnost volilne povezave med zmerno levico in Ljudsko stranko. Tajnik DSL Massimo D'Alema je prepričan, da bi v primeru takojšnjih volitev do tega zavezništva gotovo prišlo, bolj previden pa je Rocco Buttiglione, ki pa ugotavlja, da je ta koalicija na nedavnih upravnih volitvah povsod žela zelo dobre rezultate.

Med resnimi kandidati za mandat za sestavo nove vlade je nekdanji predsednik republike Francesco Cossiga. Včeraj je sicer to demantiral, kmalu potem pa je izrazil pripravljenost za vodenje tako imenovane predsedniške vlade, pri kateri naj bi imel glavno besedo Scalfaro. V tem primeru bi v Cossigovo vlado najbrž vstopil tudi bivši sodnik Antonio Di Pietro.

Cossiga uživa podporo levice (z izjemo Komunistične prenove), Ljudske stranke in tudi Severne lige. Mandat bivšemu predsedniku republike pa bi nedvomno spravil v zadrego desnico, še posebno Nacionalno zavezništvo, ki je svojčas vneto podpiralo »Cossigov kramp«.

Na 2.strani

VATIKAN

Papež pride v Slovenijo

LJUBLJANA - Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je včeraj prejel pismo papeža Janez Pavla II., v katerem je papež zapisal, da je z zadovoljstvom sprejel predsednikovo povabilo za obisk v Sloveniji.

Papež naj bi Slovenijo obiskal maja ali junija prihodnje leto. "Ob božičnih praznikih in ob novem letu želim vam in vsem dragim Slovencem sporočiti, da se že zdaj pripravljam in veselim srečanja z vami vsemi, " je med drugim v svojem pismu zapisal papež Janez Pavel II.

ČEČENIJA / KLJUB JELCINOVEMU UKAZU

Rusi še napadajo Grozni

GROZNI - Čeprav je ruski predsednik Boris Jelcin ukazal, da vladna vojska v sredo opolnoči preneha z bombardiranjem čečenske prestolnice, so letala včeraj še naprej napadala Grozni. Agencija Interfaks je poročala, da so bili spopadi najhujši na severnem delu mesta v bližini palače predsednika Dudajeva. Ruske oblasti so poročila o bombardiranju mesta zanikale, letalske napade pa pojasnile kot zračno podporo pehoti, ki napreduje izven Groznega. Nemški kancler Kohl je končno klonil pod pritiski opozicije in v pogovoru z ruskim voditeljem Jelcinom izrazil zaskrbeljnost zaradi dogodkov v Čečeniji.

Na 17. strani

Umrl je Branko Babič

LJUBLJANA - V Ljubljani je po daljši bolezni v 83. letu starosti umrl Branko Babič, znani primorski revolucionar, prvoborec in družbeno-politični delavec, rojen v Dolini pri Trstu. V času vojne in takoj po vojni je opravljal pomembne vojaške in politične funkcije, med drugim tudi v Trstu. Slabo leto dni (1951-52) je bil tudi glavni urednik Primorskega dnevnika.

Na 7. strani

Skoraj vsa Italija zdrknila pod ničlo

Milanske fontane je vkoval led, a tu ni bilo zapletov kot v srednji in južni Italiji, kjer se že bojijo novega poslabšanja. (AP)

Na 3. strani

KRAJINA

Hrvati in Srbi se pogovarjajo

ZAGREB, SPLIT - Hrvati in krajinski Srbi se v teh dneh intenzivno pogajajo. V sredo zvečer so bili končani pogovori, ki sta jih vodila Hrvoje Šarinić s hrvaške in Borislav Mikelić s srbske strani, vendar pa šefa delegacij nista želela komentirati sestanka, saj se bo ta nadaljeval šele prihodnji teden. Že včeraj dopoldne pa sta se v Splitu sestali ekspertni skupini iz Zagreba in Knina, ki sta v navzočnosti predstavnikov Unproforja in mednarodnih opazovalcev razpravljali o konkretnem uresničevanju gospodarskega sporazuma, podpisanega pred mesecem dni.

Od danes naprej bo avtocesta Zagreb-Lipovac, ki vodi skozi Krajino in po kateri se je doslej smelo voziti le podnevi, neprekinjeno (24 ur) odprta za civilni promet. Hrvaško-srbski pogovori bodo najverjetneje omogočili tudi odprtje železniške proge med Zagrebom in Mirkovci, krajem v bližini Vukovarja in Vinkovcev. Poleg tega bodo strokovnjaki Hrvaških železnic skupaj s predstavniki lokalnih Srbov in Unproforja pregledali progo Zagreb-Knin-Split, po kateri naj bi v kratkem zapeljal vlak.

Naftovod, okrog katerega se nahajajo minska polja, bodo pregledali takoj, ko skopni sneg, Hrvati pa nameravajo kninskim Srbom že v teh dneh izročiti tudi generator za hidroelektrarno Obrovac.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Mafija podpirala FI?
Ali je mafija podpirala Forza Italia med spomladanskimi volitvami? K tej domnevi navajajo telefonski pogovori Riinovega komercialista Pina Mandalirija.
Stran 2

Plinski terminal bo ali ne bo?
Sestnajstega januarja bi moralo končno zvedeti, ali bo družbama MonteShell in Seastock uspelo uresničiti skladišče utekočinjenega plina v Žavljah.
Stran 4

Trst za mir: danes 8. pohod
Ob 15.45 bo z Garibaldijevega trga krenil 8. pohod za mir, ki se bo odvil skozi mesto in se zaključil v dvorani Tripcovich z nastopom pianista Aljoše Starca.
Stran 5

Doberdob : minister odgovarja
Omalovažujoč in žaljiv odgovor Ministrstva za obrambo glede priznanja za vlogo doberdobske občine v odpornistvu.
Stran 8

SSG-Contrada za najmlajše
Dogodivščine bolhe, ki strastno ljubi opero, so zaenkrat zaživele v italijanščini. Slovensko inačico - tudi v Kobalovi režiji - bo SSG predstavilo konec meseca.
Stran 13

VLADNA KRIZA ZAOSTRUJE ODNOSE MED STRANKAMI

Posvetovanja v ponedeljek Koalicija med DSL in LS?

Desnica vse glasnejša - Cossiga: Nisem na razpolago, vendar...

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, ki še boleha za gripo, bo najbrž šele v ponedeljek nadaljeval posvetovanja za sestavo nove vlade. Njegov uradni glasnik je potrdil, da je predsednik še bolan, medtem ko sploh ni hotel komentirati natolcevanj nekaterih časopisov, da gre le za diplomatsko bolezen, s katero hoče Scalfaro zavlačevati krizo. Namig, da predsednik sploh ni bolan, so včeraj z bombastičnimi naslovi objavili nekateri časopisi, ki vneto podpirajo Silvia Berlusconija in desničarsko zavezništvo.

Za dogodek dneva - če ga lahko tako imenujemo - je včeraj poskrbel lider Ljudske stranke Rocco Buttiglione, ki se je o političnih perspektivah pogovarjal z novinarjem tednika Panorama. Nekatere agencije so objavile novico, da se je Buttiglione v intervjuju izrekel za volilno zavezništvo z Demokratično stranko levice, kar pa je tajnik LS kasneje demantiral. Poudaril pa je, da je stranka na nedavnih upravnih volitvah zmagala povsod tam, kjer je sklenila volilni dogovor z DSL.

Bivši predsednik republike Francesco Cossiga je medtem povedal, da ni na razpolago za sestavo morebitne nove vlade. Sprejel bi le mandat za oblikovanje tako imenovane predsedniške vlade, pri kateri bi imel glavno besedo predsednik Scalfaro. Med kandidati za mandatarja je tudi Mario Monti, komaj imenovani italijanski predstavnik v izvršnem svetu Evropske unije, ki je priznani ekonomist in ki uživa v državi velik ugled. Montijevo ime se že nekaj dni pogostoma pojavlja v seznamu možnih mandatarjev za oblikovanje nove vlade.

Berlusconi in njegov zvesti zaveznik Gianfranco Fini, ki sta se včeraj spet sestala, pilita skupno politično stretegijo v primeru, da Scalfaro ne bo razpustil parlamenta. Nekateri poslanci Berlusconijeve stranke so v tem primeru že napovedali izstop iz parlamenta, Fini pa je, kot kaže, proti temu in se raje ogreva za brezkompromisno opozicijsko bitko, toda v parlamentu. Gotovo je vsekakor, da se bosta Forza Italia in Nacionalno zavezništvo - v primeru volitev - skupno predstavila v vseh večinskih volilnih okrožjih, na proporčnih volitvah pa bosta stranki nastopili z ločenima simboloma in listama.

Vodja Severne lige Umberto Bossi pa še dalje vztraja pri svojem optimizmu, saj je prepričan, da ne bo takojšnjih parlamentarnih volitev in da bo Italija, kljub vsemu, dobila novo vlado. Novi vladni kabinet bo odraz volje predsednika republike in večine ljudi, ki nasprotujejo predčasnim volitvam, pravi Bossi, ki je za tarčo svojih političnih napadov spet izbral neofašiste. »Senatur« je tudi prepričan, da bo velika večina poslancev in senatorjev Severne lige podprla novo vlado.

V zvezi z Buttglionejevim intervjujem se je sinoči oglasil tajnik DSL Massimo D'Alema, ki je potrdil, da bosta center in levica, v primeru takojšnjih volitev tam kjer bo mogoče predstavili skupne liste, podobno kot na nedavnih upravnih volitvah. »Izbrali bomo skupnega kandidata za predsednika vlade,« je še dejal D'Alema, ki vsekakor trdno upa, da bo Italiji uspelo čimprej dobiti novo vlado, s čimbolj široko parlamentarno večino.

CGIL, CISL in UIL so za »vlado vseh«

RIM - »Smo za "vlado vseh", za vlado enoletnega premirja, med katerim bi rešili najnujnejše gospodarske probleme začenši pri brezposelnosti,« so poudarili na tiskovni konferenci generalni tajniki CGIL Sergio Cofferati, CISL Sergio D'Antoni in UIL Pietro Larizza. To stališče so utemeljili z okoliščino, da so se Italijani za »vlado vseh« opredelili že takoj po volitvah. Predsednika vlade naj bi izbral državni poglavar, in sicer bi morala biti to osebnost, ki bo sposobna predložiti stvaren program, na podlagi katerega bi izvršna oblast dobila zaupnico v parlamentu. »Kajti z verodostojnim programom je vlada lahko močna,« so dodali sindikalisti in v isti sapi izrazili odločno nasprotovanje predčasnim volitvam. Cofferati, D'Antoni in Larizza, ki bodo s svojim gledališčem pisno seznanili tudi parlamentarne skupine, so nazadnje poudarili, da poraznega gospodarskega stanja (naraščajoči dolgovi, oživitev inflacije in rastoča brezposelnost) ne bo mogoče rešiti vse dotlej, dokler ne bomo dosegli politične stabilnosti.

ZADRUGE / PREISKAVA

Predsednik Zveze Pasquini zavrača Nordiove obtožbe

Na ukaz beneškega tožilca preiskali vrsto zadružnih sedežev

BENETKE - Na ukaz beneškega državnega tožilca Carla Nordia so agenti finančne straže preiskali deželne sedeže zadružne zveze v malone vseh italijanskih deželah. Povsod so iskali kopijo pisma, s katerim je vsedržavni predsednik Giancarlo Pasquini 11. novembra lani zahteval, naj preverijo, ali imajo nepravilno zaposlene ljudi. Ponekod so finančni stražniki zaplenili tudi seznam poslanih pisem in dobljenih dopisov.

Giancarlo Pasquini se je medtem premislil in ne bo odstopil. Na novinarski konferenci je včeraj dejal, da so ga člani in vodstvo zveze prepričali, naj ne zapusti svojega mesta. Pasquini je tudi poudaril, da je povsem nedolžen in ni kršil zakonskih predpisov. Obenem pa je prešel tudi v protinapad in beneškemu tožilcu Nordiu očital, da ga noče zaslišati. »Rad bi bil dokazal tožilcu našo nedolžnost in nato seznaniti javno mnenje z našim utemeljevanjem. Žal, doslej ni bilo mogoče.«

Predsednik zadružne zveze je pojasnil, da je pismo poslal, da bi imel resnično sliko stanja, potem ko so v začetku novembra številni poslanci vložili interpelacije o domnevni navidezni zaposlitvi svetovalcev DSL v zadrugah.

Pasquini tudi ni izključil, da je preiskava o zadrugah poskus napada na DSL. Številnim časopisom pa je očital nekorektno poročanje.

SICILIJA / SENATOR LA LOGGIA ODLOČNO DEMANTIRAL

Riinov komercialist pomagal FI?

PALERMO - Kaže, da je imel komercialist mafijskega bossa Totoja Riine Pino Mandalari dokaj dobre stike z nekaterimi kandidati Kartela dobrega vladanja (zavezništvo med Forza Italia in Nacionalnim zavezništvom). Tako izhaja iz poročila, ki ga je operativni odsek policije izročil v prejšnjih dneh palermskemu sodišču. Poročilo temelji na prepisih številnih Mandalarijevih telefonskih pogovorov. Nekatere od teh objavlja milanski tednik Panorama v svoji zadnji številni.

Mandalari, ki je po oceni policije vezni člen mafije s civilno družbo, predvsem pa dragoceni pomočnik za pranje umazanih zaslužkov, je bil aretiran 13. decembra in obtožen sodelovanja z organizacijo mafijskega kova.

Mandalari je takoj po volitvah v pogovoru z znancem ocenil Berlusconijevo volilno zmago kot »čudovito novico. Vsi moji prijatelji kandidati so bili izvoljeni«. Tednik navaja tudi prepise drugih telefonskih pogovorov. Nekemu prijatelju, ki je dejal, da je na razpolago, je Mandalari rekel: »Samo besedo ti povem: Forza Italia.« Z drugimi znanci je senatorja Michela Fierottija označil za »čudovitega človeka«, za načelnika senatorske skupine FI Enrica La Loggio pa je trdil, da so odnosi z njim »zelo dobri«.

Po volitvah je Mandalari poklical na mobitel senatorja NZ Filiberta Scaloneja, ki se mu je zahvalil za pomoč in se odzval Mandalarijevemu vabilu, da bi skupaj nazdravila zmagi.

La Loggia je v pogovoru za Panoramo zanikal, da bi kdaj poznal Mandalarija. Rekel je le, da mu je ponudil kaseto s posnetkom govora palermskega župana Leoluce Orlanda, ki naj bi napadel La Loggio. Načelnik senatorske skupine je tudi odločno zanikal, da bi njegova stranka zmagala s pomočjo mafije. »Forza Italia je že po svoji naravi proti vsakršnemu mafijaštvu. In naša politična angažiranost to dokazuje«.

OGLEDALO

Akcija brez misli slabša od teoretične interpretacije

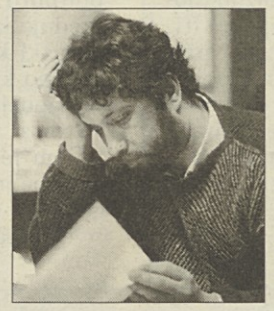

ACE MERMOLJA

V novo leto sem stopil brez posebnih odločitev, izrednih načrtov in želj. To ne pomeni resignacije, ampak previdnost. Čemu bi si obljubjal stvari, ki jih ne bom izvedel? Utesnjujoče je, če se človek izneveri velikim odločitvam. Tu pa tam bom skušal kaj zakrpati, popraviti, izboljšati, za večje podvige bom počakal na morebitne priložnosti. Osebna nota je v nasprotju z mojim prvim člankom v letu 1995.

Kot uvod sem izbral misel, ki jo je Dahrendorf zapisal v knjigi Lebenschancen (življenjske šanse). Kratek in pomenljiv stavek se glasi: »Akcija brez misli je veliko slabša od teoretičlne interpretacije, ki nima praktičnih posledic.« Akcija brez misli pomeni dejanje, ki ne sloni na širšem načrtu, ampak se odvija v slepoti. Napačen teoretični načrt predpostavlja miselni napor. Če ne privede do rezultatov, lahko vzpodbudi druge, da načrt premislijo, popravijo in ga napravijo funkcionalnega. Dahrendorf se tu naslanja na Popperjevo epistemologijo, ki ne vidi v napakah greha, ampak možnost: na napakah se učimo. Mrak so dogme ali pa odpoved iskanju neke resnice. Malo verjetno, ali celo nemogoče je, da človek pripleza na vrh gore poslednje Resnice. Ne sme se odpovedati plezanju, saj vsak korak odpira nova obzorja in širše poglede na svet pod sabo in nad njim.

Zakaj se mi zdi Dahrendorfov stavek pomemben? Nešteto je primerov, ko se ljudje spravljamo v akcijo brez misli in načrtov, ki bi imeli ambicijo doseči kakovostne spremembe in nove možnosti osebnega in skupinskega življenja. Sistem »slučajne« hoje je znamenje današnjih dni. Ob koncu tisočletja je očitno, da se moramo v politiki, kulturi, gospodarstvu, v družbenem življenju lotiti kričečih protislovij modernosti in modernizacije. Poskušati moramo razvozlati vozle in iskati poti v mreži, ki smo si jo sami spetli. Nepremišljena akcija je jamstvo za neuspeh. Kljub temu se pogostokrat odpravljamo na pot brez potrebne opreme in s tem povzročamo več škode kot koristi. Misel bom pojasnil s štirimi konkretnimi primeri.

Italijanska desnica je na primer spretno izkoristila globoko politično krizo in prišla na oblast. Taktično je bila uspešna in je izkoristila ves tehnološki potencial, ki ga nudijo sodobna komunikacijska sredstva. Ko se je Berlusconijeva vlada znašla pred nekaterimi velikimi problemi in protislovji sodobne družbe je padla na izpitu. Slabo je poznala snov. Ministri so tako brez jasnovidnosti gradili finančni zakon na ogrodju majavega pokojninskega sistema. Nonšalantno so se lotili velikega problema in hkrati protislovja. Evropske liberalne in demokratične družbe dojemajo finančno zajamčeno starost kot pomembno občanovo pravico. Najrazličnejši »varnostni« sistemi (na primer zdravstveni) višajo povprečno starost državljanov. Gospodarski in demografski trendi razvitega sveta, tehnologija in nenazadnje krizni trenutki manjšajo proizvodno bazo. Pokojninski sistem se je zato znašel v primežu »državljanske« pravice in stvarne možnosti izplačila pokojnin. Potrebna je reforma sistema, ki ne bo poglabljala državnega primanjkljaja in se hkrati ne bo izonila vprašanju pravice in pravičnosti. Reforma je lahko samo kompleksna. Brez pravih načrtov in misli je Berlusconijeva vlada izbrala najenostavnejšo pot računovodskega brisanja sredstev za pokojnine. Obnašala se je torej izrazito konservativno, saj je udarila po šibkejših slojih in skušala obvarovati previlegije močnih. Zgodilo se je neizbežno. Individualistična, razkosana, površna Italija se je v hipu združila v klasično razredno bitko proti takšnemu zakonu. Nastala je mogočna fronta, ki je združila ljudi najrazličnejših misli. Proti tolikšnemu socialnemu bloku, vlada ni mogla nič. Pristala je na kompromis in sprejela šibek finančni zakon. Nekaj dobrih knjig, poglobljenih misli in načrtov bi morda prepričalo ministre v večjo akcijsko previdnost.

S problemom načrtovanja se srečuje tudi italijanska levica. Neizprosne kritike glede njenih povezav s komunističnim enoumjem so sprožile v italijanski levici nešteto misli in stališč. S tem dokazujemo, da nimamo več dogmatske cerkve in da smo intimno svobodni. Svoboda se spreminja v ljubosumnost do lastnih pozicij, kar povzroča demokratično fragmentacijo. Vendar levica nima nobene politične šanse, če ne najde jasnih in široko sprejemljivih stališč in načrtov za reševanje akutnih problemov poznomodernega sveta. Samo jasna vsebinska osnova lahko omogoči uspešen nastop in nova zaveznistva. S trenutnimi in razpršenimi predlogi za gašenje požara ne bo levica izpodbila zakoreninjenih konservativnih stališč. Gola akcija je zanjo neplodna. Brez drznosti, domišljije in vsklajevanja načrtov bo ostala levica »slepa«.

Sibkost načrtovanja je danes razvidna tudi v Sloveniji. Po velikem in uspešno izpeljanem cilju samostojnosti je slovenska politika v določenih težavah pri načrtovanju nacionalne prihodnosti. Težave ima s sosedi in torej z zunanjo politiko. Ni povsem jasno, kam bo privedla privatizacija in kako bo vplival prihod tujih kapitalov. Problem predstavlja tudi nova socialna diferenciacija, ki že danes pogojuje določene politične izbire in sili v radikalizacijo. Kako bo naša mala državica urejevala in načrtovala svojo bodočnost znotraj neizbežnih protislovij? Kričeve zdrahe in afere so simptomi miselne krize.

Če zožimo krog opažanj na slovensko manjšino v Italiji, srečamo podobne položaje. Objektivni in subjektivni pogoji našega bivanja so se spremenili, kar je vsem očitno. Doživljamo sprostitve in hkrati nemajhne pritiske. Vsi se zavedamo, da bo naše življenje neizbežno različno, vendar so tudi v naši skupnosti opazni vsi simptomi delovanja brez kompleksnega načrtovanja. Manjšina je majhen in izpostavljen organizem, ki je zelo občutljiv na premike in prepihe. Vidne in negativne reakcije nanje pa so drobljenje vodilnih elit, zbliževanja in razhajanja ter velika težava pri iskanju kolikor toliko stabilnih pravil igre. Mešajo se preteklost in sedanjost, stare zamere in novi strahovi. Očitna je stiska pri iskanju skupinskih načrtov za bodočnost. Slednja pa ni v goli akciji, ampak v miselnem jedru, ki zna ustvarjati konkretne predloge. V iskanju se marsikateri načrt izkaže kot neuresničljiv, vendar to ne odjema legitimnosti iznajdljivemu mišljenju, kot tudi ne izpodbija nujnosti samozavestnega in samospraševalnega načrtovanja.

Primere lahko povzemam v smilsu Dahrendorfovega uvodnega stavka. Bòjmo se brezglave akcije in ne teoretičnih predlogov, ki se lahko izkažejo kot zmotni. Misel nam je danes potrebna kot kruh in ni ga večjega voščila za novo leto, kot je to, da bi imeli obilo kruha.

ČEDAD / DANES DAN EMIGRANTA

Prikaz dela in problemov Slovencev na Videmskem

Ob prireditvi bodo predstavili letošnji Trinkov koledar

ČEDAD - Danes popoldne ob 15. uri se bo v čedajskem gledališču Ristori dvignil zastor nad tradicionalnim Dnevom emigranta, ki ga prirejajo kulturne organizacije iz videmske pokrajine. Gre za eno najpomembnejših manifestacij v Benečiji, ki želi biti predvsem opozorilo na položaj Slovencev v Nadiških, Terski in Kanalski dolini ter v Reziji.

Spored današnjega srečanja v Čedadu se bo pričel z nastopom pevk in pevcev, ki so se najbolje odrezali na zadnjem Senjamu beneške pesmi, ki ga v Klodiču že več let prireja kulturno društvo Rečan. Na Dnevu emigranta, po pozdravnih nagovorih senatorja Darka Bratine in domačinke Luigie Negrove, pa bo prvič nastopila tudi ženska pevska skupina Rože majave iz Rezije.

Tudi ob tej priložnosti vlada veliko pričakovanje za nastop beneškega gledališča, ki se bo predstavilo z delom Alda Clodiča »Berite Novi Matajur«.Komedijo bodo na odru oblikovali Mario Bergnach, Loredana Drecogna ter Gianni in Teresa Trusgnach.

Današnje čedajsko srečanje pa bo tudi priložnost, da bodo občinstvu predstavili letošnji Trinkov koledar, ki ga že dolgo vrsto let izdaja istoimensko kulturno društvo iz Čedada.

Že bežno listanje po koledarju potrjuje, da je tudi letošnja izdaja z vsebinskega vidika res bogata. Ob uvodni misli predsednika KD Ivan Trinko prof. Marina Vertovca, velja opozoriti na misli msgr. Pasquala Gujona ter na narečne prispevke župnika iz Tarbija Emila Cencica.

Trinkov koledar je razdeljen na štiri vsebinske sklope, naša zgodovina, naš svet, naši ljudje in naša beseda. Krasijo ga fotografije Maria Magajne, ki pričajo o delu in življenju Ivana Trinka. Za grafično opremo je poskrbel Pavel Petričič, založila pa ga je zadruga Lipa iz Spetra.

Rudi Pavšič

Vaje za uprizoritev Clodičeve komedije na Dnevu emigranta

PO VLADNEM ODLOKU / NOVE TARIFE V F-JK

Davki na avte za 6 odst. dražji

Podražitve za dizelska vozila in avtoradie

Z novim letom so se podražili davki na posest avtomobilov in sicer za 6 odstotkov, kot predvideva vladni dekret z dne 27. decembra prejšnjega leta. V deželah s posebnim statutom, kot je Furlanija-Julijska krajina, bodo za avtomobile na bencin veljali zneski, ki jih objavljamo v tabeli.

Povišali se bodo tudi davki na avtomobile na utekočinjeni plin, na metan in na diesel gorivo. Novih zneskov za ta vozila še niso sporočili, vendar se vsoto lahko izračuna tako, da se davku za bencinski avto prišteje 33.750 lir za vsako obdavčljivo enoto moči.

Tudi davek za avtoradio se bo povišal in bo znašal, za vse avtomobile do 26 obdavčljivih moči, 32.800 lir letno.

AVTOMOBILSKI DAVKI

Obdavčljiva moč	Davek
1-5	21.780
6	30.490
7	32.665
8	39.200
9	39.200
10	45.735
11	65.335
12	78.400
13	92.775
14	117.600
15	137.200
16	169.865
17	200.355
18	222.135
19	252.620
20	278.755
21	309.245

MANFREDONIA / NEVARNA PUSTOLOVŠČINA

Beg apuljskih ribičev z otoka Lastovo

Zaradi razburkanega morja hrvaškemu patrolnemu čolnu ni uspelo, da bi jih ustavil

FOGIA - Neurje je včasih lahko tudi koristno. V to so prepričani mornarji ribiške ladje »Antonio e Sipontina« iz Manfredonie, ki so s pomočjo neurja ušli s hrvaškega otoka Lastovo, kljub naporom hrvaškega izvidniškega čolna, da bi jim preprečil beg.

Hrvaška mornarica je ustavila apuljske ribiče 23. decembra in jih obtožila ribarjenja v hrvaških vodah. Ladjar je bil obsojen na pet milijonov in pol lir globe in na zaplembo ladje, ki so jo odvedli v pristanišče Ubli na otoku Lastovo. Od šestih mornarjev sta se dva po nekaj dneh vrnila v Bari, ostali štirje pa so ostali na ladji. Upali so, da bodo Hrvcati po plačilu globe ladjo vrnili lastniku.

Po pričevanju pobeglih je apuljskim mornarjem pomagala nevihta. Zaradi močnih valov in vetra so včeraj popustile privezne vrvi. »Stražarja sta nam s pomola ukazala, naj jim vržemo nove vrvi. Odgovorili smo jim, naj počakajo, da bodo valovi obrnili ladjo, ker bo na ta način privez varnejši. Ponudila se nam je priložnost, na katero smo čakali nekaj dni, in nismo je hoteli zapraviti,« so pozneje povedali italijanskim novinarjem apuljski mornarji.

Medtem ko so valovi premetavali ladjo, je mornarjem (kapitanu Raffaeleju Salveminiju, Matteu Muscatiellu, Salvatoreju Olivieriju in Antoniu Lovecchiu) uspelo prižgati motor in odpluti proti odprtemu morju. Poskus bega so opazili s hrvaškega patrolnega čolna in začeli z zasledovanjem. Vendar poskus, da bi zaustavili ribiško ladjo ni uspel.

»Vključili smo avtomatski pilot in se nato skrili v strojnico,« je povedal kapitan Salvemini. »Previdnost ni bila odveč, saj so bili Hrvati prepričani, da smo pri krmili in so z mitraljezom večkrat streljali proti komandnemu mostu.«

Ribiška ladja je skoraj štiri ure plula na slepo. »Na srečo je avtomatski pilot dobro opravil svojo nalogo in obdržal pravilno smer kljub razburkanemu morju,« je povedal Salvemini. Kaže, da je patloni čoln zasledoval ribiško ladjo dobre tri ure. Dvajset milj od italijanske obale pa je odnehal in se vrnil proti Lastovemu.

Falco Accame o prevratniških ciljih Gladia in enote X Mas

RIM - Iz arhivov ameriške vohunske službe CIA izhaja, da je bila zloglasna enota X Mas »črnega princa« Junia Valeria Borgheseja zametek protikomunistične polvojaške organizacije Gladio, ki jo je razkrinkal beneški sodnik Felice Casson. To je včeraj potrdil bivši predsednik obrambne komisije v poslanski zbornici Falco Accame rekoč, da je zveza med pripadniki salòjske enote in prevratniškimi skupinami omenjena že v parlamentarnem poročilu o dogajanju v letih 1963-1964, ko bi bil moral gen. De Lorenzo izpeljati vojaški udar; kot je priznal vodja urada Rei (Sifar) polk. Rocca, so v ta namen novačili bivše karabinjerje, mornarje in padalce iz vrst X. Masa. Te elemente naj bi izkoristili tudi za teroristične atentate v 70. letih.

Italijani in Ustava

MILAN - Trije Italijani na 10 ne poznajo Ustave, za skoraj 3% pa je temeljna državna listina »malo pomembna«. Tako izhaja iz raziskave Directe, po kateri je 71% anketiranih mnenja, da je treba Ustavo ponekod popraviti.

Kaj pa menijo o parlamentu? Za 84,23 % gre za pomembno ustanovo, za 10% pa bi lahko dobro opravili tudi brez njega.

VREME / IZBOLJŠANJE V SRENJI IN JUŽNI ITALIJI

Premor pred poslabšanjem?

Meteorologi se bojijo, da bi frontalna motnja prispela pred otoplitvijo

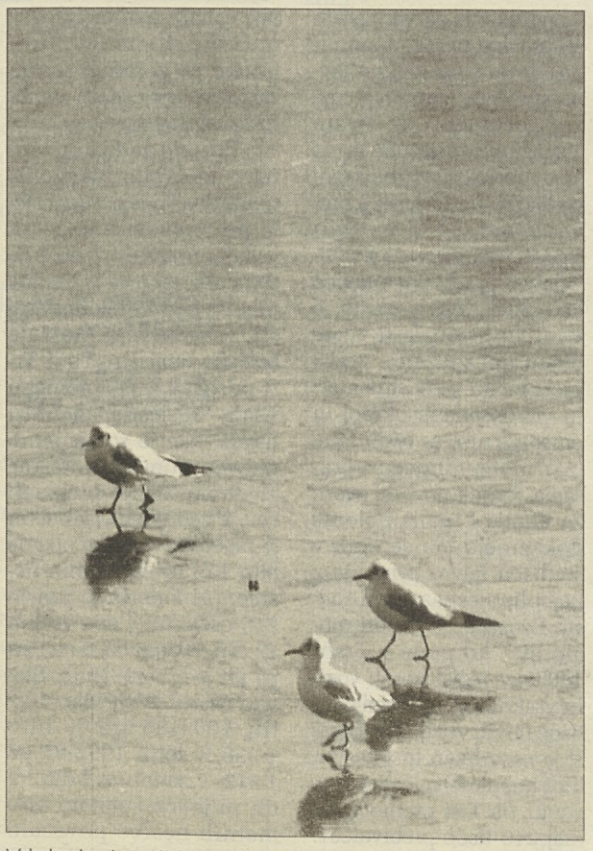

V teh dneh se lahko golobi sprehajajo po jezerih. (AP)

RIM - Položaj nad srednjo in južno Italijo se je včeraj nekoliko izboljšal. Cestarjem je ob pomoči vojske in gasilcev v glavnem uspelo vzpostaviti povezave z vsemi od sveta odrezanimi občinami, tako da je bilo sinoči nedostopnih le nekaj vasi in zaselkov. Tudi mraz je nekoliko popustil, izboljšanje pa bo le postopno. To velja tudi za severno Italijo, kjer sedaj posvečajo vso pozornost klošarjem in brezdomcem.

Vsi sedaj upajo, da se bo ozračje otoplilo do tolike mere, da ob prihodu nove tokrat toplejše, a tudi bolj vlažne frontalne motnje ne bo prišlo do novih zapletov. Tla so se namreč tako ohladila, da bi morebitne padavine marsikje povzročile predvsem žled in poledico. Meteorologi pa ne izključujejo niti novih snežnih padavin, ki bodo morda tokrat zajele tudi severno Italijo.

NOVICE

Tudi Farnesina išče pogrešanega Tržačana

RIM - Tudi zunanje ministrstvo se zanima za usodo Tržačana Carla Bozzole (na sliki), ki ga že od srede novembra pogrešajo v Bosni-Hercegovini. Po zadnjih vesteh, naj bi bil Bozzola jetnik neregularne muslimanske vojske v okolici Bihača. Moški, ki je po poklicu avtoličar, je član neke humanitarne organizacije, pri kateri sodeluje tudi tržaški občinski svetovalec Demokratične stranke levice, znani primarij otroške bolnišnice Burlo Garofolo Mario Andolina.

Zunanje ministrstvo je v zvezi z izginotjem italijanskega državljana aktiviralo ambasadi v Zagrebu in v Sarajevu ter sosednja konzularna predstavništva. Oblastem je zadevo uradno prijavila žena izginulega Radmila Stojovič. Dogodek je doživel velik odmev v krajevnem in tudi v vsedržavnem tisku.

V deželi malo snega, proge pa so zasnežene

TRBIŽ - Čeprav je v zadnjem času v goratem področju Furlanije-Julijske krajine zapadlo malo snega, so skoraj vse smučarske proge primerne za smuk. Temperatura je povsod precej nizka, največ snega (40 cm) pa imajo na Selli Nevei, drugod je snega manj. Naprave v vseh turističnih in športnih središčih so v glavnem odprte, vse ceste so popolnoma čiste in torej brez težav prevozne.

V četrtek zasedanje deželne skupščine

TRST - Deželni svet se bo prvič v novem letu sestal v četrtek, 12.januarja. Na dnevnem redu ima edinole obravnavo zakonskega osnutka o reformi zdravstvenega sektorja, ki je že sprožil celo serijo političnih polemik. Sporno je zaprtje nekaterih javnih bolnišnic. Računajo, da bo obravnava tega vprašanja trajala precej časa.

Desničarski skrajneži napadli socialna centra

RIM - Približno dvajset zamaskiranih nasilnežev je preteklo noč v Rimu napadlo dva socialna centra v rajonu Primavalle in v Ul. Valle Aurelia. Policija je prepričana, da gre za skupino skrajnodesničarskih mladeničev, ki imajo že dalj časa »na muhi« socialne centre, kjer se v glavnem zbira levo usmerjena mladina.

Policija je takoj po napadu našla na tleh železne palice, pred begom so nasilneži tudi močno poškodovali nekaj parkiranih avtomobilov. Sumijo, da gre za iste ljudi, ki so za Silvestrovo napadli in ranili dva poljska državljana.

PRED IZGRADNJO PODZEMNEGA PLINSKEGA TERMINALA V ŽAVLJAH?

Da ne ostane Aquila katedrala v puščavi

Zadnjo besedo naj bi izreklo ministrstvo 16. januarja

Vprašanje podzemnega plinskega skladišča pri Žavljah se menda bliža rešitvi. Tako vsaj je slišati v krogih deželne uprave, saj je odbornik za načrtovanje Pietro Arduini za dne 12. ali 13. januarja sklical skupen sestanek s predstavniki družb MonteShell in Seastock, ki naj bi pobudo speljali. V ponedeljek, 16. januarja, bi namreč moralo biti na ministrstvu za delo, ki ga vodi Clemente Mastella, odločilno srečanje, na katerem bodo izrekli zadnjo besedo za ali proti skladišču - tudi zaradi tega, ker bo poslednji zakoniti rok za tako odločitev dokončno zapadel dva dni pozneje.

Problem ima dvojno veljavo: prvič, od njegove rešitve je odvisna usoda uslužbencev nekdanje naftne čistilnice Aquila, na katere prostoru bi skladišče uresničili; drugič, od tega je odvisna tudi usoda samega zemljišča, da se ne bo vse skupaj spremenilo v pregovorno katedralo v puščavi ali pa, da ne bo ondotno območje postalo tarča grabežljivih špekulantskih krempljev. Vprašanje delovne sile podjetja Savitri iz sklopa MonteShella je bilo zaenkrat načelno razčiščeno z njenim vpisom v zloglasni režim mobilnosti, ki predstavlja pravzaprav nekakšno kompenzacijsko komoro med izredno dopolnilno blagajno in odpustom iz službe. Če izvzamemo 16 delavcev, ki se bodo kmalu upokojili, in 13 delovnih moči, ki nimajo več pravice ne do izredne dopolnilne blagajne in ne do mobilnosti ter bodo ostali zaradi tega na cesti, jih ostane 28: ti čakajo na ponoven vpis v dopolnilno blagajno, ki bi jim omogočil, če jim bo pristojno ministrstvo dopolnilno blagajno odobrilo, vnovično zaposlitev; delali naj bi torej za izgradnjo hranilnikov utekočinjenega butana in propana.

To pa je že spet odvisno od zadevnega sklepa deželne vlade, ki ga je odbornik za industrijo Gianfranco Moretton obljubil že proti koncu decembra, a ni o njem ne duha ne sluha. S tem sklepom bi morali določiti pogoje, pod katerimi naj MonteShell in Seastock namestita plinski terminal: šlo bi za skupno skladišče z omejeno zalogo plina, ki bi ga morali odvažati v prvi vrsti po železnici in le manjše količine tudi s tovornjaki. Med pogoje spada kajpak tudi ta, da podjetji ustanovita novo družbo, ki bi utegnila vsrkati tudi tistih 13 delavcev, za katere ni v danih razmerah več nobene pomoči.

Jasno je seveda, da bo morala nova družba strogo spoštovati protionesnaževalne in varnostne predpise, drugače bi se znalo zgoditi, da bosta tržaška in miljska občinska uprava oklicali še en referendum, potem ko je prebivalstvo svojčas na vprašanje, ali je naklonjeno plinskim hranilnikom ali ne, že pokazalo s prstom navzdol. Verjetno pa bi tudi tedaj nihče ne sprožil vprašanja, zakaj smejo tovornjaki s plinom izza meje svobodno krožiti po Tržaškem, tovornjaki z žaveljskim plinom pa ne...

Drago Gašperlin

Odločilni dnevi za železarno AFS

Skedenjski železarji so preživeli zasuk starega leta v novo potolaženi. Tri dni pred božičem so predstavniki sindikatov FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM podpisali z načelnikom urada za osebje družbe AFS sporazum, s katerim so delavcem za leto dni podaljšali izredno dopolnilno blagajno, namesto da bi jih vpisali v režim mobilnosti. Ne samo, sporazum bo mogoče konec letošnjega decembra podaljšati še za pol leta. Železarji so torej potolaženi, ne pa zadovoljni, kajti tovarna še ni bila rešena pred propadom, zato mrzlično pričakujejo razplet zdajšnjih pogajanj za njeno prodajo.

Gre za delno privatizacijo, kajti milijarde bi morala prispevati tudi deželna finančna družba Friulia, zaradi katere je nastal nedavno kratek stik med predsednico vlade Furlanije-Julijske krajine Alessandro Guerra in njenim odbornikom za industrijo Gianfrancom Morettonom; ona je trdila, da denarja ni, on pa, da je...

Pri Friulii se je zaradi tega že prejšnji teden mudila delegacija jeklarske grupe Luigija Lucchinija, medtem ko se je glasnik traderske družbe Bolmat podjetnikov Bruna Bolfa in Vittoria Malacalze z vodstvom družbe sešel že poprej. Seveda so vsi hudo zapeti, zato se še zmeraj ne ve, kolikšen dežel bo Friulia pravzaprav prispevala - spočetka so govorili, da 39 milijard lir, torej ravno toliko, kolikor je sprva ponudil za odkup železarne nekdanji predsednik Confindustrie, medtem ko ponuja Bolmat 33 milijard lir. Sicer pa je ponujena vsota relativna, kajti zdaj se kopja lomijo na drugih ravneh in oba traderja imata rahlo prednost pred Lucchinijem, na katerega ju vežejo svojevrstne in protislovne niti: po eni strani sta zaveznika (ILVA), po drugi strani pa nasprotnika (AFS). Ali je mogoče, da bi škedenjski obrat skupaj kupila? Vse kaže, da ne. Skoraj gotovo pa je tudi, da Friulia ne bo pustila na cedilu furlanskega podjetnika Pittinija, ki na železarno ni samo čustveno navezan...

Skratka, Lucchini bi moral kaj kmalu predložiti svoj industrijsko-razvojni načrt, brž zatem, in sicer 20. januarja, pa naj bi prišel iz Rima dokončen ministrski odgovor, kateri načrt je prodrl. Delavcev in sindikalistov to sicer ne zanima: glavno je, da se železarna reši in z njo ne le delovna mesta, temveč tudi zgodovinska tradicija. (dg)

Burja se je nekoliko polegla, mraz pa še naprej pritiska

Mraz se vedno pritiska, burja pa je včeraj nekoliko pojenjala, tako da so tudi gasilci in mestni redarji imeli včeraj precej manj dela kot v sredo. Temperatura se je v mestu ves dan sukala okrog ničle, na Krasu pa je živo srebro padlo nekaj stopinj pod ničlo. Vremenoslovci napovedujejo, da bo vreme ostalo pretežno jasno, tudi temperatura bo za spoznanje višja ter se bo prilagodila povprečju v tem letnem času.

Mestno središče je bilo vsekakor včeraj videti dokaj prazno, tudi prve razprodaje niso pritegnile posebne pozornosti redkih mimoidočih, kot je razvidno tudi iz gornje slike **(foto Ferrari/KROMA)**.

DANES / V GLEDALIŠČU ROSSETTI

Danes novoletni koncert

Novoletni koncert, ki ga že petnajst let prirejajo tržaški trgovci, se letos predstavlja nekoliko prenovljen. Prvič ga bo izvajal orkester opernega gledališča Verdi, prenašala ga bo tržaška krajevna televizijska postaja Teleantenna, pokrovitelja koncerta sta bančni zavod CrTrieste in Trgovinska zbornica, izkupiček pa bo šel Odboru Luchetta, D'Angelo, Ota, Hrovatin, ki si prizadeva, da bi v mestu odprli dom za otroke-žrtve vojn. Z naslovom Srečno novo leto Trst bo koncert na sporedu danes v gledališču Rossetti, in sicer s pričetkom ob 17. uri.

Na letošnjem koncertu, ki med drugim sovpada s 50-letnico Združenja tržaških trgovcev, bodo podelili tudi priznanja Srebrne vrtnice. Namenjajo jih organizacijam in posameznikom, ki so pripomogli k socialni, kulturni ali gospodarski rasti mesta. Danes podo Srebrno vrtnico svečano izročili družbi Assicurazioni generali in jadralnemu društvu Barcola-Grignano za izvedbo regate Barcolana '94. Posebno priznanje bodo danes popoldne podelili tudi Lidianu Azzopardu, dirigentu godbe na pihala Verdi, ki je doslej oblikovala tradicionalni novoletni koncert. Njemu bo prefekt Luciano Cannarozzo predal viteški križ. Udeležence koncerta bosta pozdravila tudi tržaški župan Riccardo Illy in predsednik Združenja tržaških trgovcev Umberto Dorligo.

Kot je že ustaljena navada, bo tudi program letošnjega koncerta v prvi vrsti posvečen dunajski in operetni glasbi. Na sporedu bodo tako skladbe družine Strauss, Franza von Suppèja, Leharja, Kalmana, Sorozabala in Brahmsa. Z orkestrom gledališča Verdi, ki ga bo vodil Tiziano Severini, bo nastopil tudi argentinski tenorist José Cura.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiest
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Italija: podružnice SPI
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Nova poštna služba

Od ponedeljka, 9. januarja bo uporabnikom poštnih uslug na voljo nov servis. V glavni dvorani osrednje pošte na Trgu Vittorio Veneto bodo namreč namestili box za informacije, kjer bodo občani lahko informirani o vseh uslugah, ki jih nudi poštna uprava, kjer pa bodo dobili tudi vsa navodila, kako opraviti vse poštne operacije. Box bo odprt od ponedeljka do petka od 9. do 13.30 in od 16.30 do 18.30, ob sobotah pa od 9. ure do 12.30.

Poštna uprava ob tem pripominja, da gre za »kvalitetni skok« v odnosu z uporabniki, s katerimi si želi stalnega stika in izmenjave mnenj.

PROMET / POZIV CAMMINATRIESTE

Preveč vozil (160.000), onesnaženja in nesreč

Združenje za varnost in za pravice pešcev CamminaTrieste se še enkrat javno sprašuje, kam pelje razvoj prometa v Trstu. Vprašanje prometa se ne sme omejiti samo na zagotavljanje čim hitrejšega prevoza, ampak mora tudi upoštevati pravice prebivalstva, predvsem pravico do zdravja. Kot je znano, je v mestu in še zlasti v središču onesnaženje zraka prekoračilo varnostne meje in vsi dosedanji ukrepi in omejitve niso še rešili tega, tako pomembnega vprašanja. Zadnji podatki zveze za okolje Lega Ambiente dokazujejo, da se zrak v središču lahko primerja z najbolj onesnaženimi mesti. Drugače ne bi niti moglo biti, ko pa je v Trstu 160 tisoč registriranih vozil in vsako leto registrirajo 11 tisoč novih vozil. Tak porast je nevzdržen in v bistvu tudi nepotreben, če upoštevamo, da Trst premore komaj 240 tisoč prebivalcev. Nemalo je k vedno večjemu številu avtomobilov v mestu pripomogel tudi bencin po znižanih cenah, saj je večkrat cenejši zasebni od javnega prevoza.

»Promet je kakor vojna,« ugotavlja združenje CamminaTrieste: vsako leto pri prometnih nesrečah v Italiji umre od 7 do 9 tisoč ljudi, od tega je tretjina mladih pod 21 letom starosti, vsake dve minuti pa beležijo ranjenca. Tudi Trst prispeva k tej »prometni vojni« in sicer spada med mesta, kjer je sorazmerno največ prometnih nesreč glede na število prebivalcev. V zadnjih desetih letih je na cestah tržaške občine bilo 15.176 prometnih nesreč, pri katerih je umrlo 215 oseb, torej ena vsakih 17 dni, 20.486 oz. 6 na dan pa jih je bilo ranjenih. Število nesreč je naraslo: v letih 1984-85 jih je bilo 1.326, v letih 1992-93 pa 1.712; v samih sedmih letih se je torej število prometnih nesreč povečalo 29.1 odstotokov.

V ENEM SAMEM DNEVU

Šest »samotnih smrti«

Praznični dnevi usodni za osamljene ostarele

Tržaška kronika beleži skoro vsak dan primere »samotnih smrti«, ostarelih in osamljenih oseb, ki umrejo sami, ne da bi se kdo zavedel njihove smrti. Vendar pa še ni zabeležila takega dne, kot je bil včerajšnji, ko so odkrili nič manj kot šest primerov »samotnih smrti«. Štiri so jih odkrili v malo več kot dveh urah, od 8. do 10. ure dopoldne, ko so reševalce Rdečega križa poklicali v Ul. SS. Martiri, v Ul. Alfieri, v Ul. Trissino in v Ul. Rivalto. Popoldne pa so posegli še v Ul. Biasoletto in v Ul. S. Lazzaro.

Ostareli, ki živijo sami, so velikokrat ob praznikih še bolj sami, kot so sicer. Tudi to je posledica kulture, ki nam s televizijskih ekranov vsiljuje kot osrednjo vrednoto - potrošništvo. Prazniki, ki so komaj minili, so predvsem priložnost za nakup potrebnih in nepotrebnih daril. Izračunali so, da bi z ostanki božičnih in novoletnih kosil in večerij, ki jih v Italiji vržejo v smeti, lahko prebivalci Albanije živeli tri mesece. Ljudje po svetu umirajo zaradi lakote in vojn, pri nas, v mestu, ki beleži izredno visok odstotek ostarelih, pa umirajo v osamljenosti.

V tržaški občini ni več nevarnosti gozdne stekline

Glede na dejstvo, da že šestdeset dni niso zabeležili novih primerov gozdne stekline na ozemlju tržaške občine, je tržaška občinska uprava preklicala odlok, s katerim je 7. novembra lani uvajala strožje varnostne predpise za preprečitev širjenja te bolezni.

POD POKROVITELJSTVOM TRŽAŠKE OBČINE

Danes po mestu 8. pohod za mir

Govori žensk, »vzgojiteljic k miru« - V ospredju tudi vprašanje Glasbene matice

»Trst za mir« je geslo, pod katerim se bo danes v mestnem središču odvil 8. pohod za mir. Zbirališče bo na Garibaldijevem trgu ob 15.45, sprevod bo krenil po Carduccijevi ulici, Ul. Ghega in mimo železniške postaje do dvorane Tripcovich. Tu bo zaključni shod, na katerem bodo spregovorile tri ženske, ki so vključene v solidarnostne dejavnosti, in sicer delavka Loredana Scrigni, asistentka vojnih beguncev Maja Furlan in prostovoljna socialna delavka Marisa Semeraro. Letos bodo nastopile govornice, ker so se prireditelji pohoda na tak način hoteli odzvati vabilu Organizacije združenih narodov, pa tudi katoliške Cerkve, naj bo leto 1995 posvečeno ženskam kot vzgojiteljicam k miru.

Na zaključnem shodu je predvidena glasbena točka z nastopom pianista Aljoše Starca. To pa zato, ker želijo pireditelji pohoda opozoriti tudi na težak položaj, v katerem se nahaja Glasbena matica, na kateri Aljoša Starc uči. Finančni položaj slovenske glasbene šole je namreč tako hud, da ni mogoče izključiti niti zaprtja šole. Pohod za mir bo torej izražal ne samo odpor proti vojnim grozotam in solidarnost z žrtvami in s trpečimi ljudmi, ampak tudi jasno stališče do temeljnih problemov, s katerimi se spopada tržaška družba.

To so poudarili sami pobudniki pohoda: »Kdor verjame v ideale dialoga, človeške solidarnosti in spoštovanja kultur, jezikov, ver in običajev drugih, se pogosto čuti osamljenega. Želeli bi, da bi naš tradicionalni mestni pohod za mir ponovno potrdil, da Trst še veruje v vrednote solidarnosti, miru, dela in demokracije, ki so nenadomestljivi predpogoji omikanega in moralnega napredka, na katerem je mogoče graditi pravičnejšo in boljšo sedanjost oziroma bodočnost za vse.«

Pohod za mir se bo odvijal pod pokroviteljstvom Občine Trst, če mu bodo druge obveznosti in predvsem zdravje dopuščali, pa se ga bo udeležil tudi škof Bellomi.

INTERVJU ZA CORRIERE

Illy: Levica preostra do Berlusconija Kritike na Bossija

Tržaška SKP spet ostro napada župana, »ki stalno dvori desnici«

Riccardo Illy je v intervjuju dnevniku Corriere della Sera očital levici, da je prehitro povzročila padec Berlusconijeve vlade. Vladam je treba omogočiti, da delajo in da torej izvajajo program, poudarja Illy, ki je prepričan, da Berlusconiju to ni bilo omogočeno. Še večjo napako bi po županovem mnenju naredila levica (posebno DSL), če bi sklenila katerokoli vladno ali celo politično zavezništvo z Ligo, ki je po njegovem mnenju nezanesljiva. V tem primeru tvega levica klavrni konec, ki ga je Liga privoščila Berlusconiju...

Illy, ki vsekakor pozablja, da je Berlusconijev padec povzročila Severna liga, si želi, da bo Italija v teh zmedenih časih dobila vlado, ki bo izvedla nujne institucionalne reforme. Vladni kabinet naj bi vodila eminentna osebnost, iz vladne koalicije bi bilo treba izključiti skrajnosti, to se pravi Nacionalno zavezništvo in Stranko komunistične prenove, je v intervjuju še povedal tržaški župan.

Zelo ostro kritično noto proti Illyju je medtem izdal občinski svetovalec SKP Jacopo Venier, ki očita županu, »da ščiti močne gospodarske interese in tehnokratsko ideologijo, na kateri sloni občinska uprava«. Illy po mnenju SKP stalno dvori Berlusconijevi stranki in popolnoma prezira mnenja in stališča večinskih strank, kot jasno dokazuje »afera Cargnello-Cervesi«. Zadnji dogodki, je še mnenja Venier, potrjujejo, da sedanji Illyjev odbor ni nič boljši od prejšnjih in da odraža stare in znane oblastniške kroge, ki od vedno pogojujejo tržaško politično življenje.

Deželni svetovalec Zelene liste Paolo Ghersina pa je prepričan, da si mnogi prizadevajo za politično likvidacijo Zavezništva za Trst. Zeleni nimajo nič skupnega s temi silami in z vsemi, ki hočejo na nek način spraviti v krizo sedanjo občinsko koalicijo. Ghersina in somišljeniki ostajajo kritični do imenovanja Giovannija Cervesija za odbornika za urbanistiko, potrjujejo pa lojalnost Zavezništvu za Trst in tudi županu Illyju.

NOVICE

V dolinski koaliciji tudi predstavnik SKP

Župan Marino Pečenik nam je v dopolnilo včerajšnjega članka o delovanju dolinske uprave povedal, da je tudi Stranka komunistične prenove sestavni del krajevne občinske politične koalicije. Zastopa jo občinski svetovalec Wily Wòrus, ki je bil izvoljen na listi KPI, potem pa je pristopil v SKP.

Nova ureditev prometa v rajonu Sv. Vida

V okviru načrta za novo ureditev prometa v rajonu Sv. Vida je občinska uprava preklicala vse dosedanje predpise, ki so veljali na področju Trga Cornelia Romana ter uvedla enosmerno vožnjo na ulicah dei Fabbri, dei Capuano, Ciamician in Reber Montanelli, kjer so tudi uvedli nove prepovedi parkiranja, ter na Trgu Cornelia Romana.

Vpisovanja v tržaške občinske otroške vrtce

Tržaška občinska uprava opozarja, da bodo vpisovanja v občinske otroške vrtce za šolsko leto 1995/96 za otroke, rojene v letih 1990, 1991 in 1992 in med 1. januarjem in 31. marcem 1993 (a le v primeru, da prihajajo iz občinskih jasli) potekala od 16. do 31. februarja na samih šolah. Občina je tudi uvedla informacijsko službo, ki bo delovala od 9. do 14. januarja v Ul. del teatro 5, tel. 6754470, s sledečim urnikom: Ob ponedeljkih, sredah, petkih in sobotah od 9. do 12. ure, ob torkih in četrtkih pa od 14. do 15. ure.

»Zeleni hobby« pri združenju Confesercenti

Pri združenju Confesercenti bo sekcija cvetličarjev priredila tečaj »Zeleni hobby«, ki je namenjen ljubiteljem domačih rastlin. Deset srečanj in 20 ur lekcij bo posvečenih poznavanju teorije in prakse, ki sta potrebni, da se v stanovanjih in na balkonih uspešno goji cvetlice in rastline. Vpisovanja sprejemajo do 16. januarja. Informacije na tel. številki 765082.

Razstava znamk in sonetov

V občinski galeriji na Trgu Unità so sinoči odprli razstavo posvečeno gledališkim in drugim javnim prireditvam z neobičajnega zornega kota: razstavljajo namreč nad 2.500 znamk posvečenih predstavam, inštrumentom, igralcem in kompozitorjem, ter sonete, ki jih je tržaška publika posvetila igralcem, ki so nastopali v tržaških gledališčih od začetka prejšnjega stoletja. Razstava bo odprta do 15. januarja od 10. do 13. ure ter od 16.30 do 19.30.

Požar v škedenjski železarni

Včeraj popoldne okrog 14. uri se je na območju škedenjske železarne vnel požar v skladišču starih transportnih trakov in odpadnih zračnic. Ker protipožarna ekipa železarne ni bila kos plamenom in gostemu dimu, so priskočili na pomoč tudi gasilci iz bližnje postaje na Ul. D'Alviano, ki so v kratkem pogasili požar.

POGOVOR Z RAJMUNDOM CARLIJEM

»Berlusconi je izdal Ligo, ker je vseskozi sabotiral federalizem«

»Niccolini ostaja zvest Listi za Trst, Bossi je na pravi poti«

»Če je kdo koga izdal je to edinole Silvio Berlusconi, ki je obljubljal federalizem, v resnici pa ga je vseskozi sabotiral«. Rajmund Carli, občinski svetovalec Severne Lige v Devinu-Nabrežini, je v tej zapleteni vladni krizi - z razliko od nekaterih njegovih somišljenikov - popolnoma na strani Umberta Bossija.

Menite torej, da je »senatur« tudi tokrat potegnil pravo politično potezo?

»Bossi je že z ustanovitvijo Lige nesporno dokazal, da ima velik smisel za velike in strateške politične bitke. Prepričan sem, da je tudi tokrat na pravi poti, čeprav se njegove poteze najbrž marsikomu zdijo prenagljene in celo naperjene proti interesom same Severne lige. V resnici pa ni tako. Ljudje bodo prej ali slej razumeli, da Berlusconi ni izpolnil niti ene od svojih predvolilnih obljub.«

Devinsko-nabrežinski svetovalec Lige Rajmund Carli

V vladi pa so sedeli tudi ugledni ministri Vaše stranke...

»Glavni cilj Lige je bil in je federalistična ureditev Italije. Mi smo upali, da bo vlada delala v to smer, v resnici pa se je dogajalo prav obratno. Če je kdo izdal, je bil to edinole Berlusconi. Poglejte samo, kakšno volilno zvijačo si je zamislil, da je zmagal na volitvah.«

Kaj mislite s tem?

»Berlusconi je bil na Severu naš zaveznik, na Jugu pa je sklenil volilni sporazum s fašisti. Zmagal je z dvema zelo različnima političnima linijama in danes nas obtožuje, da smo ga izdali. Ali ni to neverjetno?«

Kako gledate na spor med Bossijem in notranjim ministrom Robertom Maronijem?

»Liga je od vsega začetka pluralistično in heterogeno gibanje, ki pa se enotno bori za federalizem. Jaz teh sporov, ki so in jih ne gre zakrivati, vsekakor ne bi dramatiziral.«

Tržaški poslanec Lige Gualberto Niccolini se je v tej vladni krizi zelo jasno opredelil za Berlusconija, tako da se njegova stališča sploh ne razlikujejo od stališč »Forza Italia«. Kaj menite o tem?

»Niccolinijevo zadržanje me sploh ne čudi. On ni nikoli verjel v Severno ligo in je skočil na naš voz le iz čiste volilne računice. Bil je in ostaja zagrizen nacionalist, ki se ni nikoli odrekel politični pripadnosti Listi za Trst, to se pravi svoji matični stranki.«

Mislite, da bo Liga prestala ta vihar?

»Če bo zmagal Berlusconi in če gremo na takojšnje volitve, tvegamo razbitje in morda tudi izginitev. Če se bodo dogodki razvili v drugo smer, pa bo Severna liga nedvomno močnejša, kot je danes.«

S.T.

Zelo aktivni posl. Niccolini se že pripravlja na volitve

Tržaški poslanec Severne lige(!) Gualberto Niccolini je v teh dneh vsestransko aktiven. Pojavlja se v vseh vsedržavnih časopisih, gledamo ga po televiziji in slišimo ga po radiu. Povsod vztrajno zagovarja Silvia Berlusconija, napada Umberta Bossija in svari pred nevarnostjo komunizma. Bossi je predsinočnjim na »Maurizio Costanzo show« povedal, da je Berlusconi obljubil »odpadnikom« Lige zanesljivi parlamentarni mandat, zato lahko sklepamo, da se tržaški poslanec že vneto pripravlja na bližnje volitve, ko bo najbrž nastopil kot kandidat novega kartela Berlusconi-Fini.

Volk dlako mnenja, nravi pa ne. Slovenci poznamo Niccolinija predvsem kot zagrizenega nasprotnika Osimskega sporazuma, kot vestnega glasnika Liste za Trst ter kot odraz tistega dela mesta, ki je vedno težil k zaprtosti. Niccolini in njegova somišljenica posl. Antonietta Vascon vneto tekmujeta, kdo je bližji Berlusconiju in kdo najboljše tolmači njegove besede. Res lep boj!

Nevi Godnič v spomin

Na novoletni praznik smo obnemeli ob novici, ki je šla skozi Nabrežino, da je na svojem potovanju v Cordobi v Španiji utihnila profesorica Neva Godnič.

Odšla je tiho, daleč od doma, od vseh, ki smo jo poznali in jo imeli radi, in nam prihranila boleči občutek nemoči pred dejstvom, da njeni bolezni ni bilo več pomoči. Njeno utrujeno telo je leglo k počitku, vendar nikakor ni mogoče sprejeti dejstva, da je utihnila njena, večkrat pikra, direktna beseda, njena briljantna inteligenca, njena intelektualna radovednost, njena subtilna občutljivost, polna hrepenenja.

Tisti, ki smo jo poznali in jo imeli radi, večkrat nismo razumeli njene otožnosti, ki je bila bistvena komponenta njene bogate osebnosti in njenega, včasih, težko razumljivega značaja.

Njeno življenje je spremljala boleča praznina očeta, ki ji je bil umrl, ko je bila še otrok in njena močna simbioza z dobro mamo ji je bila gotovo dala moč, da je v življenju dosegla zavidljive rezultate, ki so jo privedli do visokega priznanja, kakršno predstavlja profesorsko mesto na fakulteti za slavistiko v Vidmu, kjer je dolgo predavala slovansko filologijo, pa tudi dejstvo, da je bila priznani filolog in publicist v vsedržavnem merilu.

Vendar tista resnična Neva, tista naša, ki smo jo ljubili, je bila vsa predana Krasu in njegovim ljudem. Ganilo jo je morje, ganil rej, ki je rdečil njene gmajne, ganili spomini in pesem. Večeri, ki smo jih preživeli, skupaj z njeno mamo, v prepevanju starih pesmi in v pripovedovanju starih družinskih zgodb, so tista dediščina, ki ostaja v nas.

»Stara mama, oj ne šivaj sarafana več...«

Otožna melodija Rdečega sarafana: Nevin topli pogled, ki je žarel iz njenih oči, je bil plav, kakor njeno morje, kakor breg pod Nabrežino, kakor stara vas in kostanji. kakor borjači polni spominov.

Z njeno mamo je pred dvema letoma odšel tudi del nje. Začela se je poslavljati od nas tiho in diskretno, vse do trenutka, dokler ni podlegla bolezni. Občutek praznine nas je popolnoma potlačil, zlasti pa nas boli vse tisto, kar je ostalo nedorečeno: predvsem naša ljubezen do nje.

Prepričani smo, da je v svoji neznani domovini našla svoj mir in da ve, da bo naša ljubezen z njo za vedno, vse do našega ponovnega srečanja.

Dotlej, Neva, »nad hčerko sladje uživaj prejšnjih veselin...«

Tatjana Rojc

NOVO LETO V PARIZU

Tudi iz zamejstva na tajzéjsko srečanje

Praznovanje prihoda novega leta skupaj z mladimi iz več kot petdesetih držav iz celega sveta, predvsem pa iz Evrope, je doživetje, ki ga zlepa ne pozabis!

Na novoletnem mladinskem taizéjskem srečanju, ki je bilo letos v Parizu, se je zbralo 100.000 mladih. Iz Slovenije je v Pariz potovalo 65 avtobusov, to pomeni 3.300 mladih. Njim se je pridružila tudi skupinica Slovencev iz Trsta in okolice, točneje 14 fantov in deklet. Srečanje je trajalo od 27. decembra do 1. januarja.

V teh dneh se je zvrstila vrsta molitvenih srečanj, in to tako v župnijah, kjer so mladi prebivali, kot v velikanskih halah pariškega razstavišča na Porte de Versailles, kjer so mladi lahko prisluhnili tudi besedam karizmatičnega voditelja taizéjske skupnosti, brata Rogerja. Mladi pa so imeli tudi priložnost za pogovore in za poslušanje pričevanj prostovoljcev, ki se ukvarjajo s socialnim delom, ter mladih, ki prihajajo iz različnih držav in stvarnosti. Pogovarjali so se tudi o nestrpnosti, o rasizmu, o nasilju, o problemih, torej, katerim so se sami želeli zoperstaviti že tako, da so v teh dneh skupnega življenja dokazali, da mladi lahko živijo in diskutirajo v miru in spoštovanju drug drugega.

Seveda pa je bilo med enim in drugim srečanjem tudi še dovolj časa, da so si mladi ogledali znamenito francosko prestolnico, se morda povzpeli na Tour Eiffel, na Montmartre, si ogledali Notre Dame, kak muzej, se sprehodili po ulicah latinske četrti ali po Champs Elisées...

Na Silvestrovo pa so se mladi zbrali v župniji, kjer so živeli. Novo leto so pričakali ob molitvi za mir na svetu. Ob polnoči pa se je molitev prelila v spontan aplavz in voščila, katerim sta sledila zabava in ples. »La fete des nationalités" je trajala do zgodnjih jutranjih ur. Prvega januarja pa so imeli vsi mladi, tudi tisti, ki so drugače prespali v šolah in telovadnicah, možnost, da so bili za novoletno kosilo gostje francoske družine. Domačini so sploh dokazali veliko gostoljubnost in prijaznost do množice mladih, ki so prišli od vsepovsod. Pri organizaciji je pomagal prav vsak član župnijske skupnosti: nekateri so mlade sprejeli na dom, drugi so pripravljali program, tretji so pazili na red na šolah in skupnih bivališčih, spet drugi so pomagali z darovi v hrani in denarju. Tudi na skupnih masovnih srečanjih je vse potekalo brez zapletov: tako prevozi, kot razdeljevanje hrane in še marsikaj drugega.

Mladi, ki so se vrnili s tega srečanja, so gotovo obogateni z močnimi vtisi in z lepimi spomini in že sedaj radovedno ugibajo, kje bo taizéjsko srečanje prihodnje leto.

Breda Susič

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 6. januarja 1994

TRIJE KRALJI

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.35 - Dolžina dneva 8.49 - Luna vzide ob 9.53 in zatone ob 21.43.

Jutri, SOBOTA, 7. januarja 1995

RAJMUND

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 1,8 stopinje, zračni tlak 1022 mb narašča, veter vzhodnik severovzhodnik 37,4 km na uro, burja s sunki do 54 km na uro, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 9,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Camilla Braga, Eleonora Candare, Alexa Spanghero, Simone D'Agaro, Alessandro Tinta.

UMRLI SO: 83-letna Simeona Jurincich, 45-letni Luigi Possa, 69-letni Mario Rauber, 92-letni Severino Pavan, 81-letna Argia Fogar, 80-letna Italia Carisi, 65-letna Francesca Skerk, 74-letni Luciano Milanovich, 61-letna Elda Vegliani, 93-letni Antonio Lucev, 79-letna Ada Donaggio.

OKLICI: zavarovalni agent Daniele Giacovani in uradnica Valentina Camellini, delavec Giovanni Giraldi in univerz. študentka Claudia Ballicora, trgovec Alessio Inchiostri in baristka Alessia Ruzzier.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
vabi na
BOŽIČNI KONCERT
ki bo v nedeljo, 8. januarja, ob 16.00 v stolnici sv. Justa v Trstu.
Združeni tržaški ženski in moški zbor vodi Aleksandra Pertot

KD SKALA
priredi jutri, 7. t. m. ob 20.30 v Gropadi
BOŽIČNI KONCERT
Sodelujeta:
MePZ iz Hrvatinov in domači MePZ Skala.

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP. - OPČINE
SLOVENSKA PROSVETA - TRST
prirejata na Gospodovo razglašenje **danes, ob 18. uri**
Koncert
mešanega zbora
CONSORTIUM MUSICUM
iz Ljubljane
Zborovodja
Mirko Cuderman
Orgle *Barbara Pibernik*
Prostovoljne prispevke bodo namenili kritju dolga ob prenovi domačih orgel

LEKARNE

Petek, 6. januarja 1995
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170).

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. bernini 4 (tel. 309114), Ul. felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

Občine - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel. 361655).

Od ponedeljka, 2. do nedelje, 8. januarja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do16.00

Ul. Bernini 4 (tel. 309114), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Milje - Lungomare Venezia 3.

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel. 261655).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 14.30, 17.00, 19.40, 22.15 »Sotto il segno del pericolo«, i. Harrison Ford.

EXCELSIOR - 10.30, 15.00, 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Il Re Leone«, risanka, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Sirene«, r. John Duingan, i. Hugh. Grant.

AMBASCIATORI - 15.15, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »The Mask«, i. Jim Carrey.

NAZIONALE 1- 15.20, 17.00, 18.50, 20.30, 22.15 »S.P.Q.R.«, i. Leslie Nielsen, Massimo Boldi, Christian De Sica.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Intervista col vampiro«, i. Tom Cruise, Domiziana Giordano.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Junior«, i. Arnold Schwarzenegger, Danny De Vito, Emma Thompson.

NAZIONALE 4 - 15.15, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Botte di Natale«, i. Terence Hill, Bud Spencer.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Milly D'Abbraccio: proposta oscena«, porn. prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 15.45, 17.50, 20.00, 22.10 »Il mostro«, r.-i. Roberto Benigni.

ALCIONE - 10.30, 15.00 »The Flinstones«, r. Steven Spielberg, i. Rick Moranis, Elizabeth Taylor; 16.45, 19.30, 22.00 »Forrest Gump«, r. Robert Zemeckis, i. Tom Hanks, Sally Field.

LUMIERE - 17.30, 19.50, 22.00 »Viaggio in Inghilterra«, i. Anthony Hopkins, Debra Winger.

POHIŠTVO
Koršič snc
POPUSTI do 50%
zaradi prenovitve razstavnih prostorov
Ul. S. Cilino 38 - Trst
Tel. 54390

PUBLIEST
Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglasi - obvestila: 8.30 - 12.30
osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

MAGL/08
LA MAGLIA
Pohitite
Jutri prične
velika
RAZPRODAJA
LA MAGLIA
TRŽIČ - Ul. Roma 58 - Telefon (0481) 790074

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

V izrednih primerih sprejema prispevke tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje), s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

»Svet slovenskih organizacij sporoča, da bo v sredo 18. januarja 1995 ob 19.00 v prvem in ob 19.30 v drugem sklicanju na sedežu zborov v Devinu redna seja Sveta SSO. Vabljeni člani Izvršnega odbora ter po en predstavnik vsake članice združenja in zvez.«

OBVESTILA

OBČINA DOLINA vabi vse vaščane iz Mačkolj, Prebenega in Križpota, naj omejijo porabo vode dne 8. januarja od 8. do 12. ure, ker bo družba ENEL prekinila dobavo električnega toka zaradi popravitvenih del na vodovodnem omrežju.

KMEČKA ZVEZA obvešča svoje člane , da bo jutri urad zaprt.

KMETIJSKA ZADRUGA v Trstu obvešča vse oljkarje, da meljemo oljke zadnjič v sredo, 11. januarja. Zainteresirani naj nujno telefonirajo na št. 382555.

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR "P. Tomažič", obvešča, da bo v nedeljo, 8. t.m., v gledališču Prešeren v Boljuncu, ob 15. uri vaja na odru. Ob 16. uri nastop.

Izšla je glasbena kaseta vokalne skupine KRILA za Sklad Mitja Čuk s slovenskimi ljudskimi, latinskimi in črnskimi duhovnimi pesmimi. Dobrodelni nakup - prijetno darilo!

SKP KROŽEK KRAS vabi vse tovariše in tovarišice na letni kongres , ki bo danes, ob 16. uri v prostorih KD Rdeča zvezda v Saležu.

DEKLIŠKI ZBOR VESNA iz Križa prireja danes, TRADICIONALNO KOLEDOVANJE po vaških ulicah. Zbirališče ob 14.30 pred cerkvico sv. Roka.

KAM PO BENCIN

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP
Drev. D'Annunzio 44
Miramarski drev. 49
Istrska ulica 50
Ul. I. Svevo 21

MONTESHELL
Ul. F. Severo 2/2
Largo A. Canal 1/1
Ul. D'Alviano 14
Nabrežje Grumula 12
Furlanska cesta 7
Ul. Revoltella 110/2
Miramarski drevored 273

ESSO
Nabrežje N. Sauro 8
Trg Valmaura 4
Ul. F. Severo 8/10
Miramarski drev. 267/1

IP
Ul. Giulia 58
Ul. Carducci 12

API
Passeggio S. Andrea

SAMOSTOJNI

SIAT
Trg Cagni 6

NOČNE ČRPALKE (self service)

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drev. 49

NA AVTOCESTAH (odprte neprekinjeno 24 ur)

AGIP
Devin (sever)
Devin (jug)

TRŽAŠKA KNJIGARNA sporoča cenjenim odjemalcem, da bo jutri zaprta zaradi inventure.

SK BRDINA organzira tečaj za bebi skitim, ki se bo vršil v nedeljah. Informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Občinah, vsak ponedeljek od 19 do 21. ure. tel. 212859.

Slovenska prosveta in DSI vabita v ponedeljlek, 9. t.m., ob 20.30 v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3 na svečanost ob podelitvi priznanj Zveze kulturnih organizacij Slovenije prof. Lučki Susič (Linhartovo za gledališko dejavnost) in gospe Marti Požar (Maroltovo za delo na etnografskem področju).

SK DEVIN obvešča, da organizira v petkih od 20.30 do 22. ure rekreacijsko telovadbo za odrasle v šoli De Marchesetti v Sesljanu. Prva vadba bo v petek, 13. t.m. Telefon 200912 v večernih urah (Katja).

ČESTITKE

Danes pa je pomemben dan saj MARIO GRUDEN slavi svoj rojstni dan. Naj ti življenje podari vse, kar si ti srce želi. Vse najboljše iz srca ti želi klapa vsa.

Danes praznuje 60 let MARIO GRUDEN iz Samatorce. Še mnogo zdravih in veselih let mu želi žena Ondina, hči Patricija in Edi.

Današnji dan naj bo zate lep in vesel. Tebi želi Katja.

PRIREDITVE

VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec, PD SLOVENEC Boršt-Zabrežec PROSLAVA OB 50 OBLETNICI " 10. JANUAR 1945" v nedeljo, 8. januarja 1995, ob 16. uri v občinskem gledališču "F. Prešeren" v Boljuncu. Recital: Glej - rodna zemlja, naša draga prst! Tržaški partizanski pevski zbor "P. Tomažič", dirigent O. Kjuder. Pokrovitelj Uprava občine Dolina. Ob 14.30 polaganje venca na obeležje pred borštanskim bunkerjem.

ŽUPNIJSKA cerkev Ankaran vabi danes, ob 19. uri na Božični koncert kvarteta Nomos. Koncert bodo ponovili jutri ob 18.00 v župnijski cerkvi v Izoli.

MLADINSKI DOM BOLJUNEC prireja "Božični koncert" v domači cerkvi, jutri, ob 20. uri. Nastopajo cerkveni ženski pevski zbor iz Boljunca, tamburaši KD F. Prešeren, kvartet Nomos ter cerkveni mešani pevski zbor Mačkolje in nagrajevanje 18. božičnega ex tempore.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst sporoča šolnikom v staležu, da so roki za vložitev prošenj za premestitve naslednji: vzgojiteljice in profesorji srednjih šol do 25. januarja; učitelji osnovnih šol do 5. februarja; profesorji višjih šol do 10. februarja. Pojasnila na sedežu sindikata v Trstu, tel. 370301 ob dnevih in urah poslovanja.

MALI OGLASI

IŠČEM zaposlitev kot prodajalka ali otroška varuška. Tel. št. 212730 .

IŠČEM stanovanje v najem na Krasu ali okolici. Tel. št. 212730.

GOSPO srednjih let iščemo za družbo in gospodinjsko pomoč pri ostareli osebi. Nudimo hrano, bivališče in plačo po dogovoru. Tel. št. (040) 200377.

PRODAM štiri lita platišča znamke Melber št. 6 JX 14H2 za fiat in podobni. Tel. št. 327342 v popoldanskih urah.

PRODAM najboljšemu ponudniku avtomobil Volkswagen hrošč (maggiolino) letnik 1974, v zelo dobrem stanju. Tel. (0481) 34642.

OSMICO ima Livio Pernarčič, Štivan. Toči belo in črno vino ter nudi prigrizek.

OSMICO je odprl v Zgoniku 71, Mario Milič.

†

Nenadoma nas je zapustila

Skerk Francesca (Ilja) vd. Sardoč

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Bridko vest sporoča sin s prizadetimi svojci.

Šempolaj, 6. januarja 1995

†

Zapustila nas je naša draga

Marija Starc

Pogreb bo jutri, 7. januarja, ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Ul.Pietà v cerkev na Kontovelu.

Žalostno vest sporočajo Vekoslav in drugi nečaki, svakinji in ostalo sorodstvo.

Prosek, Kontovel, 6. januarja 1995

Dne, 4. januarja nas je nepričakovano zapustil

Milan Husel

Žalostno vest sporoča žena Pepca, sin Willy, snaha in vnuki.

Repnič, 6. januarja 1995

ZAHVALA

Ob izgubi dragega brata

Luke Umek

se iskreno zahvaljujem g. župniku za pogrebni obred in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča sestra Alojzija

Draga, Ricmanje, 6. januarja 1995

Ob ozgubi drage Rite Alberti sočustvojejo z družino prijatelji Izabela, Zorko, Nada, Jasna in Jože.

Partizanski klub Boljunec izreka iskreno sožalje svojemu članu Bertu in sorodnikom, ob smrti žene Rite.

KOMENTAR

Oglej kot plavajoča mina

MARJAN SEDMAK

Spor zaradi slovenske zunanje politike je precej več kot zgolj spor za prerazdelitev strankarskih parcel v Drnovškovem kabinetu. Gre za spor o substanci, vžigalno vrvico pa je prižgal Peterletov »možganski trust« - če kaj takšnega sploh obstoja - z izenačevanjem obeh totalitarizmov, desnega (fašističnega) in levega (komunističnega). Na vprašanje, ali se je Peterletova ekipa zavedala vseh posledic prenašanja te formule v zunanjepolitične razsežnosti, na vprašanje torej, ali gre za naklep ali za spodrsljaj, naj odgovarja kdo drug. Kar nas zanima na tem mestu, so posledice. Berlusconijevi zunanjepolitični strategi so namreč v hipu dojeli možnosti, ki jih ponuja »Peterletov sindrom«: nelegitimni in zavrženi režimi ne morejo sklepati legitimnih pravnih poslov; mirovne in druge sporazume med Jugoslavijo (Slovenijo) in Italijo je treba zato spodbijati; nelegitimni so tudi tako imenovani rezultati druge svetovne vojne, ki so temelj povojne evropske ureditve; Italiji zato nič ne brani, da začne odpirati že zaprta vprašanja. Posebej še, ker jih zdaj odpira na račun liliputanske Slovenije in ne več na račun do zob oborožene Jugoslavije. Skratka, začnimo spet pri 9. maju 1945.

Prav to je tista logika, za katero se je ogrel - če je ni kar sooblikoval - poglavitni pogajalec na italijanski strani, desničar Livio Caputo; in tista logika, zaradi katere je sicer omledni oglejski dokument postal plavajoča mina. Če v Sloveniji zdaj kdo z upanjem gleda na spremembe, do katerih utegne priti na italijanski strankarskopolitični sceni zaradi krize Berlusconijeve vladavine, bo prav, da svoje upe previdno brzda. Če bo namreč oblast ohranila sedanja pretežno desna koalicija, bo oglejski dokument še naprej njena bojna zastava. Če se bo os Italije pomaknila na levo, pa bo desnica vsakič, ko bo rimska vlada skušala oglejski dokument obiti, dvignila preplah in začela vpiti o izdaji domovine in italijanskih interesov. Pri tem je srhljivo spoznanje, da je Italiji ta argument v roke položil kar sam slovenski zunanji minister; še bolj pa dejstvo, da njegova stranka »ta uspeh« še naprej kuje v zvezde.

ROJEN JE BIL PRED 83 LETI V DOLINI PRI TRSTU

Umrl je Branko Babič, protagonist svojega časa

V Ljubljani je včeraj po daljši bolezni v 83. letu starosti umrl znani in ugledni primorski revolucionar, prvoborec in družbeno-politični delavec Branko Babič. Z njegovo smrtjo je odšla ena zadnjih ključnih osebnosti v medvojnem in neposredno povojnem dogajanju pri nas na Tržaškem, odšel je človek, ki je vse svoje življenje posvetil boju za osvoboditev primorskega človeka izpod fašističnega jarma in za njegovo združitev z matičnim narodom v skupni domovini. Pošteni in nepristranski zgodovinarji bodo še morali oceniti njegov ogromen prispevek v našem narodnem in socialnem boju in mu odmeriti prostor, ki ne bo mogel biti drugačen kot časten; nam, ki smo bolj ali manj sodoživljali njegov čas, pa je naloženo, da v glavnih potezah priklicemo v spomin, za sedanje rodove še posebno, njegovo življenjsko pot in delo.

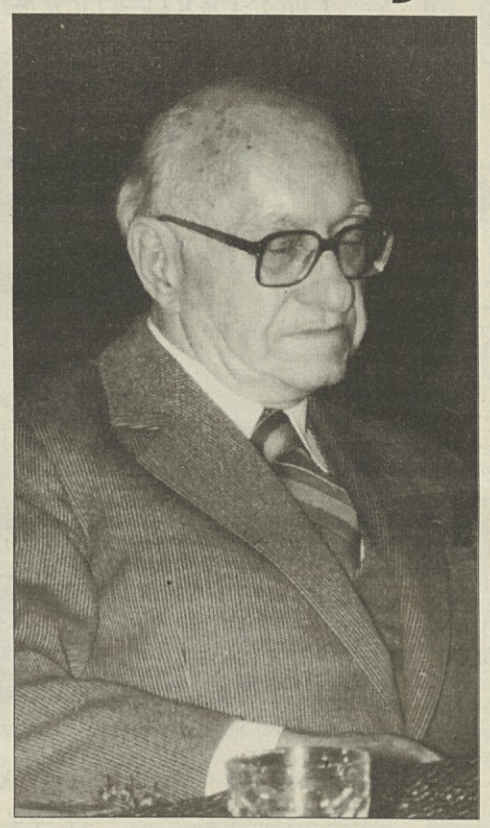

Branko Babič se je rodil 18. oktobra 1912 v Dolini pri Trstu, mladost pa doživljal v Vanganelu pri Kopru, kjer je dočakal konec prve svetovne vojne, kmalu prihod Italije in z njo fašizem z vsem gorjem, ki ga je povzročil slovanskemu življu na Primorskem in v Istri. Zgodnje zorenje - komaj šestnajstletnega ga je ob učenju kmalu vključilo v ilegalno protifašistično dejavnost, zaradi česar je z osemnajstim letom moral emigrirati v tedanjo Jugoslavijo. Sprva se je nastanil pri Celju, se tam vključil v napredno mladinsko gibanje in leta 1935 bil sprejet v Komunistično partijo Jugoslavije. Ko so leta 1937 prišli v emigracijo tudi njegovi starši, se je z njimi preselil v Maribor, kjer se je vključil v sindikalno in partijsko delo, postal član mestnega in leta 1938 še organizacijski sekretar okrožnega komiteja KPS.

Ker zaradi političnega dela in policijskega preganjanja ni mogel dobiti stalne zaposlitve, se je z družino vred leta 1940 preselil v Banjo Luko in tam še isto leto postal sekretar mestnega komiteja KPJ in oblastnega komiteja KPJ za Bosansko krajino.

Ko je leta 1939 izbruhnila druga svetovna vojna in dve leti kasneje nacifašistična zasedba Jugoslavije, se je takoj pridružil prvim borcem proti okupatorju in se kot član vojnega komiteja in politkomisar v operativnem štabu za Bosansko krajino udeležil znane epopeje na Kozari. Ljudje so ga vzljubili in ga preprosto imenovali "drug Slovenac".

Ob koncu leta 1942 se je s skupino oficirjev Vrhovnega štaba NOVJ prebil v Slovenijo. Vodstvo slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja ga je iz Dolomitov napotilo na Primorsko s funkcijo sekretarja pokrajinskega komiteja KPS za Slovensko Primorje in obenem z nalogo, da naveže in vzdržuje stike s CK KP za Severno Italijo. V času do razpada Italije septembra 1943 je večkrat deloval ilegalno v samem Trstu na organizaciji narodnoosvobodilnega gibanja in pletenju stikov z italijanskim CLN za Severno Italijo. Po septembru pa je bil spet med partizani kot član štaba 3. alpske operativne cone in nato kot namestnik političnega komisarja štaba 9. korpusa. Spomladi 1944 je odložil vojaške funkcije in ponovno prevzel mesto sekretarja PK KPS za Primorsko Slovenijo in v tem svojstvu zavzeto deloval tudi v samem Trstu na razširjanju Osvobodilne fronte, organiziranju delavske organizacije Delavska enotnost - Unità operaia, od avgusta dalje pa na vzpostavljanju Komande mesta Trst in v pripravah na splošno vstajo konec aprila 1945 in na osvoboditev Trsta skupno s 4. armado JLA in zavezniškimi silami.

Neposredni čas po končani drugi svetovni vojni je Branka Babiča postavil pred nove in še bolj odgovorne naloge v vseh fazah razvoja t.i. "tržaškega vprašanja". Bil je v vodstvu KP za STO, Slovensko-italijanske antifašistične unije (SIAU), predsednik Osvobodilne fronte za STO in slabo leto v razdobju 1951-52 tudi glavni urednik Primorskega dnevnika. Igral je vodilno vlogo v času nesrečnega kominforma in zastavil vse svoje sile proti razkolu v vrstah naprednih sil in se pri tem tudi izpostavljal življenskim nevarnostim.

Trst je Branko Babič zapustil še pred podpisom Londonskega sporazuma in nadaljeval s političnim in družbenim delom v Ljubljani. Bil je član ZK KPS, predsedstva SZDL in sindikatov, devet let je bil predsednik Zveze Svobod, delal je v komisijah za mednarodne odnose na republiški in zvezni ravni in na sektorju za delavce v tujini. Miroval ni niti po upokojitvi 1972 kot član Sveta federacije, predsedstva borčevske organizacije Slovenije v Ljubljani in po naselitvi tudi v Kopru.

Zadnja leta se je posvetil zgodovinopisju svojega časa s posebnim poudarkom na Primorsko. Rezultat tega njegovega dela so, poleg vrste razprav, člankov in drugega publicističnega dela, tri knjige: Ljudje in boji na Kozari (1980), Primorska ni klonila (1982) in Odmevi (1985) v kateri je zbral svoje polemične članke o italijanskem zgodovinopisju, ki jih je objavil največ v Primorskem dnevniku, pa v Delu, Primorskih srečanjih in Naših razgledih. V svoji skromnosti je Knjigo označil kot "prispevek za zgodovino".

Do predzadnjega je delal z zagnanostjo, kolikor so mu dopuščale že popuščajoče moči. Dokler je mogel je rad prihajal v Trst in s prijatelji in nekdanjimi sodelavci oživljal spomine na minuli čas in komentiral sedanjost, vedno s tistim kritičnim odnosom v pozitivnem in negativnem, s katerim je znal presojati dogodke in ljudi brez vsakršne nestrpnosti, kaj šele sovraštva, pa tudi z nikoli usahlo vero v ideale, katerim se je zapisal in jim služil zvesto in pošteno.

Z Brankom Babičem je odšel enkraten človek enkratnega, neponovljivega časa. Odšel je človek revolucionarnih dejanj, vedno pa osebno skromen, preprost in dober. Današnji čas ni naklonjen objektivnim ocenam, prej narobe, toda ko se bo z odmaknjenostjo let pisala objektivna zgodovina slovenskega in posebej primorskega naroda, bo Babičevo mesto v njej, mimo ideoloških gledanj, lahko samo častno.

Jože Koren

PISMI UREDNIŠTVU

O novoletnem koncertu v tržaški dvorani Tripcovich: mnenja, trditve in dvomi

A) Menim, da ni bila pravilna letošnja odločitev o zgolj enem (tržaškem) koncertu.

B) Menim, da ni bilo pravilno vnaprejšnje izločanje Kmečke banke iz dogovarjanja prirediteljev.

C) Trdim, da imajo člani Kmečke banke pravico uradno in polnopravno dvigati vabila na sedežu svojega podjetja in ne vbogaimejsko na drugih naslovih.

Č) Menim, da je potrebno pripisati nizko udeležbo iz Gorice, ki ni dosegla niti vprašljivih petdeset vabil (če ne bo Kmečka banka prihodnje leto tako garjava, jih bo baje spet prejela dvesto), zgoraj omenjenim in naslednjim mnenjem in trditvam.

C) Trdim, da bi morala avtobusa že zaradi simbolike odpotovati tudi iz Gorice in ne le iz predmestja in okolice.

D) Menim, da bi na vabilih morala biti na seznamu tudi Kmečka banka, čeprav si morda letos ni mogla privoščiti sofinanciranja.

E) Menim, da potrebuje Kmečka banka solidarnost in ne sočustvovanja, ki ga uspe dveurni koncert celo zabrisati.

F) Menim, da bi bila polnopravna prisotnost Kmečke banke dokaz solidarnosti, tako pa je izpadla kot prizadeti član družine, ki se ga je treba sramovati in pustiti doma.

G) Trdim, da je bil koncert priložnost za izražanje zaprepašćenosti nad pritiski in ne za kamuflažo z izgovorom o tehničnih težavah.

H) Ob izbiri, da se ne smemo zapirati, zelo dvomim, da nam ravno elitni koncerti dajejo spričevalo verodostojnosti ob stalnem opozarjanju, da nas bo pobralo zaradi pomanjkanja sredstev.

I) Menim, da je vsakdo lastnik svojega premoženja, a hkrati trdim, da bi nekateri enkratni elitni izdatki krili letne potrebe treh društev ali specializiranih dejavnosti.

J) Zgornje vrste sem napisal v že deset dni nezakurjenih uradih goriškega sedeža Slorija.

Aldo Rupel

Pomanjkljivosti na pokopališču v Barkovljah

Spoštovano uredništvo

Želeli bi Vas seznaniti z nekaterimi pomanjkljivostmi v zvezi z barkovljanskim pokopališčem. Že večkrat se je pripetilo, da se vrata pokopališča ne odklepajo pravočasno, včasih celo z večurno zamudo. Obiskovalci, med katerimi tudi mnogo starejših oseb, so tako prisiljeni, ob vsakem vremenu, na milost in nemilost dežurnega vratarja. Kljub mnogim pritožbam na pristojne organe pa se stanje ni izboljšalo pač pa doseglo svoj višek na božič, ko je pokopališče ostalo zaprto za cel dan. Naslednji dan - Sv. Štefan - pa so se morali obiskovalci obrniti na policijo, ki je poklicala gasilce, da so vrata na silo odprli.

Smatramo, da je tovrstno ravnanje izredno neresno in neodgovorno.

P.S. Opravičilo družbe VITAL na vašem časopisu ne drži, ker se to ni dogodilo prvič, sicer pa bolezen enega uslužbenca ne sme zaustaviti delovanja javne ustanove.

(podpis v uredništvu)

KAM VODIJO NAŠE STEZICE

Tokrat o vinu in vinski kulturi

S to nedeljo se konča za marsikoga dolg praznični most, ki je trajal skoraj dvajset dni. Praznične dneve so nekateri preživeli na snegu, drugi v toplih krajih, dober del pa doma.

Skoraj vsi pa so dvignili čašo in nazdravili praznikom in novemu letu, ki naj bi prineslo vsem vse naj naj...

Večkrat je bilo žlahtne kapljice preveč. In posledica? V glavi je »trkalo«, »bobnelo« in še kaj. Zakaj? Ta čudežni napoj, če ni negovan, nam jo lahko zagode. Zato bo tokrat glavna tema oddaje »Kam vodijo naše stezice« vino, pijača, ki spremlja človeka že od začetka sveta.

Govora bo, kako naj pijemo, kdaj naj pijemo in predvsem kaj naj pijemo. Oddaja nima namena navajati nikogar k pijančevanju, nasprotno, spoznati moramo vino, njegovo pridelovanje in nego. Kultura vina nam ne sme biti ne tuja ne zanemarljiva. Za to temo se je ekipa koprske televizije dobro pripavila. Posnetek na terenu je posnela sodelavka Branka Kadunec s snemalcem Blažem Svetino in tonskim tehnikom Brankom Majerjem v Piščancih, točneje v Lajnarjih. Posneli so pogovore z vaščani v osmici gospoda Ferluge. Povedali so marsikaj zanimivega o življenju v tem kraju, kjer je doma tudi vinska trta. V studiu bodo spregovorili o vinu ing. Sergij Cesar, prvi slovenski somelie v Italiji, in gospod Anton Bole ali po domače Nino, vinogradnik in gostinec iz Piščancev. Oddajo bo povezoval naš prizadevni sodelavec iz Trsta Mario Šušteršič.

NOVICE

V torek gledališka predstava v Kulturnem domu

V torek 10.januarja 1995 bo Kulturni dom gostoval skupino Raf Vallone-Mila Sannoner iz Rima s predstavo Desiderio sotto gli olmi E. O'Neilla in v režiji Walterja Manfrè. Predstava je v sklopu abonmajske sezone italijanskega gledališca. 24. in 25. januarja pa bosta Slovensko stalno gledališče ter Stalno gledališče iz FJK predstavili v italijanščini in slovenščini Handkejevo delo Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem, igra brez besed v režiji G. Pressburgerja. Nastopili bodo Mariano Regillo in gojenci akademij dramske umetnosti iz srednje Evrope.

Peš na pot v Dražgoše

Štirje Števerjanci se bodo danes zgodaj zjutraj odpravili peš na proslavo, ki bo v nedeljo 8. t.m. v Dražgošah in ki bo letos še posebej slovesna, ob udeležbi predsednika Republike Slovenije Milana Kučana. V soboto zvečer, oziroma v nedeljo zjutraj se bodo štirim pohodnikom pridružili še drugi Števerjanci, predstavniki borčevske organizacije in kulturnega društva, ki bodo pred spomenik položili tudi venec. Naj povemo, da se Števerjanci že vrsto let udeležujejo slovesnosti v Dražgošah, ob obletnici znane partizanske bitke.

Pokrajina ne namerava obeležiti 50-letnice osvoboditve?

Pokrajinski svetovalec DSL Ennio Pironi je v pokrajinskem svetu vložil interpelacijo v zvezi s proslavljanjem 50-letnice osvoboditve. Pironi ugotavlja, da v finančnem načrtu za leto 1995 ni bila predvidena nobena vsota v ta namen. Pironi vprašuje, če namerava pokrajinska uprava to pozabo nadoknaditi s tem, da čimprej da pobudo za vrsto srečanj s predstavniki ANPI, Instituta za preučevanje odporniškega gibanja iz Vidma in drugih krajevnih ustanov. Na teh srečanjih bi se dogovorili o okvirnem programu slovesnosti ob tako pomembni obletnici. Predsednica pokrajine bo odgovorila v pisni obliki.

Danes dopoldne božičnica v župni cerkvi na Vrhu

V župni cerkvi na Vrhu bo danes ob 11. uri božičnica z obdarovanjem otrok. Prireditev pripravljata župnijski svet na Vrhu in mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela. Na prireditev vabijo krajane, vaščane iz sosednjih vasi in Vrhovce, ki živijo izven domačega kraja.

Dvojna nesreča v lokalu

Nesreča ne počiva pravi ljudska modrost. V to sta prepričana tudi 50-letni Giacomo Toso iz Gradeža upravitelj javnega lokala Bahia na trgu Duca d' Aosta v Gradežu in klient G. Giuliano. Oba so v sredo okrog ene ure ponoči prepeljali v bolnišnico v Tržiču zaradi lažjih poškodb. Toso naj bi se ranil med poskusom zamenjave sodčka piva. Posoda naj bi zdrsnila na tla in mu poškodovala nogo. S tem pa nesreče še ni bilo konec. Sodček naj bi se zakotalil po lokalu, zadel v leseno obešalo in slednje naj bi se prevrnilo ter istočasno oplazilo, menda po glavi, nič hudega slutečega gosta.

DOBERDOB /PROŠNJA ZA PRIZNANJE

Osupljiv in žaljiv odgovor Ministrstva

Urad za dodelitev priznanj trdi, da v kraju ni bilo pomembne partizanske dejavnosti

Nova sejna dvorana občinskega sveta v Doberdobu - foto Studio Reportage

Doberdobski občinski svet je v sredo prvič zasedal v novi sejni dvorani v novem delu občinske stavbe, ki jo bodo v kratkem izročili namenu. Sicer pa je bilo zasedanje izredno intenzivno. Dnevni red je obsegal 17 točk, med temi tudi finančni načrt za leto 1995 in nekaj drugih točk finančne narave. Pozornost pa so svetovalci namenili zlasti dvema vprašanjema: po mnenju vseh žaljivemu odgovoru Ministrstva za obrambo, na predlog za dodelitev priznanja občini za velik doprinos v odporniškem gibanju in proračunu.

Pred več kakor dvajsetimi leti je tedanji občinski svet naslovil prošnjo da bi občina prejela tudi uradno priznanje za velik krvni davek v boju proti nacifašizmu. Posredovali so tudi vrsto dokumentov, ki nedvoumno pričajo, da je občina Doberdob med prvimi v Deželi in v Državi po številu žrtev. V Rimu so na zadevo najbrž pozabili, na vnovično pismo Občine pa je pred kratkim (16. decembra) prispel iz Ministrstva odgovor, ki ga v Doberdobu zares niso pričakovali : prvo in drugostopenjska komisija, ki je obravnavala predlog je soglasno ugotovila, da prebivalci Doberdoba niso opravili nobene pomembne odporniške dejavnosti ali dejanja izjemnega pomena. Da, tako piše v pismu, ki so ga v Rimu sestavili 6. decembra letos. Poročilo župana so z ogorčenjem vzeli na znanje vsi svetovalci, saj je pismo s tako vsebino naravnost žaljivo. Soglasno so sklenili, da se takoj pošlje odgovor v obliki kratkega pisma z navedbo podatkov o številu padlih in o drugih žrtvah. Pismo bodo poslali ne le obrambnemu ministrstvu, temveč tudi predsednici Dežele Guerri, Predsedniku Republike ter Vladi, predvsem pa sredstvom javnega obveščanja. Ob letošnji okrogli obletnici 50-letnici osvoboditve je pismo s tako vsebino še dodatno žaljivo za doberdobsko skupnost in za nekdanje partizanske borce, ki bodo na provokacijo odgovorili zelo odločno in na primeren način, skupaj z občinsko upravo. Tako je za ponedeljek že sklicana seja občinskih upraviteljev in predstavnikov krajevne zveze borcev in pokrajinskega odbora VZPI/ANPI.

O finančnem načrtu ter o triletnem razvojnem načrtu občine bomo poročali v jutrišnji številki.

ODNOSI ITALIJA-SLOVENIJA

Odobreni dve izjavi

Dokumenta SL in Zelenih

Razprava v pokrajinskem svetu o odnosih med Italijo in Slovenijo, zlasti kar zadeva začetek postopka za vstop Slovenije v Evropsko zvezo se je zaključila precej neobičajno. Odobreni sta bili dve resoluciji, čeprav z bistveno različnim izidom glasovanja. Za dokument Severne Lige, ki so ga podpisali tudi predstavniki nekaterih drugih strank, je glasovalo devetnajst svetovalcev, dva sta bila proti (Cosma in Fiorelli), vzdržal pa se je Buttignon (SKP). Za osnutek resolucije, ki ga je predlagal Fiorelli sta glasovala dva svetovalca, , poleg Fiorellija še Buttignon, eden je bil proti, dvanajst svetovalcev se je vzdržalo, šest pa se glasovanja ni udeležilo (DSL in PPI).

O obeh dokumentih smo že poročali. Mimo ugotovitve, da je do razprave prišlo z zamudo - predlog resolucije je bil vložen že 13. decembra lani - in ob nepravem času, velja opozoriti na bistveno drugačen pristop Pokrajine od tistega, ki je prišel do izraza v goriškem občinskem svetu, kjer so prevladala stališča, ki so na isti valovni dolžini kakor stališča rimske vlade, oziroma zunanjega ministrstva. Razprava o urejanju odnosov med Italijo in Slovenijo ter o začetku postopka približevanja Slovenije v EZ je bila na dnevnem redu v drugem delu sredinega zasedanja pokrajinskega sveta. Pred tem je pokrajinski svet obravnaval vrsto drugih vprašanj, med temi tudi uskladitev finančnega proračuna podjetja APT za leto 1994 in imenovanje predstavnikov Pokrajine v upravni svet in nadzorni odbor zavoda za ljudske hiše (IACP). Še prej pa so svetovalci iz vrst opozicije opozorili na v zadnjih tednih zelo aktualno vprašanje Goriške proste cone, oziroma dodelitve kontingenta bencina za celotno območje dežele. Predsednica Marcolinijeva je napovedala skorajšnje srečanje z vladnim podtajnikom Asquinijem, kjer naj bi razčistili številne nejasnosti in dvome o ogroženosti Goriške proste cone.Z izvolitvijo treh, oziroma štirih pokrajinskih svetovalcev v upravni in nadzorni svet zavoda IACP se uvaja dokaj čudna praksa. Doslej so pokrajino v upravnem svetu IACP predstavljali izključno "zunanji". Zunanja člana sta zdaj le Garau in Stagni. Poleg omenjenih dveh so bili izvoljeni še Viola, Pacor, Bardusco in Pascolin.Pokrajinski svet je spet razpravljal o spremembi finančnega proračuna podjetja APT za leto 1994. Preureditev zadeva predvsem zmanjšanje stroška amortizacije in točnejšo opredelitev prispevka Dežele. Rezultat je predvideni manjši primanjkljaj. Na podlagi razprave sodeč pa s tem vprašanje še ni dokončno črtano z dnevnega reda. Ker na seji ni bilo revizorjev, je misovec Cosma napovedal priziv. Pokrajinski svet se bo spet sestal v ponedeljek, ko bo začel razpravo o spremembi Statuta in o poslovniku.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO

želi vsem svojim članom zdravo in srečno novo leto

GORICA / KRŠČANSKI SOCIALNEGA GIBANJA

Štirje Goričani bodo na vsedržavni skupščini

Cilj je ustanovitev širšega družbenega gibanja "Pola solidarnosti " - KS ostajajo gibanje

Štirje predstavniki z Goriškega bodo predstavljali krščansko socialno gibanje na vsedržavni skupščini: poleg pokrajinskega koordinatorja Maura Peressinija še Franco Miccoli, Rosaria De Vitis Piemonti in Nicolo Fornasir. Tako so odločili na nedavnem organizacijskem srečanju v Vidmu, kjer so tudi predstavili nastajajoče gibanje. O novem političnem subjektu je najprej spregovoril deželni koordinator Franco Codega, ki je posebej poudaril, da gibanje črpa osnovo iz socialnega nauka cerkve in zato pri političnem udejstvovanju daje prednost socialnim vprašanjem. V odnosu na družbeni položaj v Italiji se gibanje jasno opredeljuje za politiko solidarnosti, v sodelovanju z gibanji in strankami katoliške in demokratične usmeritve, z demokratično levico, z naravovarstveniki in predstavniki liberalne demokracije.

Na videmskem srečanju so potrdili tudi dosedanjo obliko organiziranosti: krščanski socialci ostajajo gibanje in se ne bodo preoblikovali v stranko. Na tak način naj bi bili bolj uspešni pri uresničevanju načrta za sestavo širše koalicije strank in gibanj, ki so jo poimenovali "Pol solidarnosti".

PETR/01

Petrolifera Goriziana

GORICA - Ulica Trivigiano, 41 - Tel. (0481) 20671

plinsko olje za ogrevanje
maziva
pogonska goriva
avtoprevozi s cisterno

... telefonirajte nam, da bo zima topla, pri nas sta prijaznost in resnost Vam na razpolago

ANKETA ISIGA

Kako bi ljudje v Tržiču sprejeli novo centralo

Še pred nekaj leti je bilo veliko polemik glede vpliva tržiške termoelektrarne na okolje. Po odločnih ukrepih občine, po protestih prebivalcev, ki živijo v neposredni bližini objekta so centralo vendarle opremili tako, da se je stopnja onesnaževanja bistveno znižala. Ljudje so nekako pozabili na problem, precej se je menjal tudi odnos do morebitne gradnje novega objekta. Institut za mednarodno sociologijo je med tisoč prebivalci Tržiča starih med 18. in 75. letom izvedel anketo o tem specifičnem vprašanju. Kar dve tretjini bi tak objekt sprejelo, seveda pod določenimi pogoji. Skoraj osemnajst odstotkov anketirancev ima zaupanje do odločujočih organov in smatra, da bi bila gradnja druge elektrarne potrebna in koristna, nekaj manj kakor štirinajst odstotkov anketirancev pa absolutno nasprotuje gradnji.

Ob analizi odgovorov je najbolj zanimiv podatek da je številčno najmočnejša skupina prebivalstva v bistvu neopredeljena. Prav tej skupini bo treba, v slučaju, da bo vprašanje gradnje nove elektrarne spet aktualno, nameniti največ pozornosti v smislu posredovanja informacij. Razprava o gradnji nove, oziroma druge elektrarne je bila dokaj živahna ob koncu osemdesetih let, potem je vprašanje nekako zamrlo. S tem pa še ni rečeno, da je bilo dokončno arhivirano.

ČRPALKE

Danes bodo na Goriškem obratovale naslednje bencinske črpalke

GORICA
AGIP - Ul. d'Aosta 74
ESSO - Ul. Brass 7/B
IP - Ul. L. Isonzo 110
ERG - Ul. Brig. Re
GRADIŠČE
IP - Trg Unità
TRŽIČ
ESSO - Ul. Boito
API - Ul. Cosulich
MONTESHELL - Ul. Boito
AGIP - Ul. Duca d'Aosta
RONKE
MONTESHELL - Ul. Redipuglia
ZAGRAJ
APIA - Trg Garibaldi
ŠKOCJAN
AGIP - Pokrajinska cesta za Gradež
ŠLOVRENC
AGIP - Državna cesta št. 56
TURJAK
IP - Državna cesta
VILEŠ
ERG - Ul. Aquileia 40
KRMIN
API - Drevored Ven. Giulia
DOBERDOB
CHEVRON - Dol

KINO

GORICA
VITTORIA 15.00-16.45-18.30-20.15 - 22.00»Il Re Leone - The Lion King«. Walt Disney. Ozvočenje Dolby stereo.
KULTURNI DOM 16.00-18.00-20.00-22.00»Quattro matrimoni e un funerale«.
CORSO: 16.00-18.00-20.00-22.00» S.P.Q.R. - 2000 anni e mezzo fa«. M. Boldi in L. Nilsen.
TRŽIČ
COMUNALE 16.00-18.00-20.00-22.00»Sirens«. J. Duigan. Igrajo H. Grant, T. Fitzgerald.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALL'ORSO BIANCO (Tavasani), C. Italia 10, tel. 531576.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes jih ni.

Sava
MHS

Sava
ZASTOPNIK ZA ITALIJO:
EUROSAVA
Ul. Cicerone 8, 34133 TRST
Tel. 040/361177 Fax 040/361839

RIM / NAPOVEDI UNIONCAMERE

Novo leto ne bo rožnato...

Stopnja inflacije bo presegla 2, 5%

RIM - Kljub nenadnemu poskoku draginje v decembru je bilo lansko leto v pogledu inflacije še kar ugodno, česar pa ni mogoče napovedati za novo leto. Takole pišejo v poročilu Zveze trgovinskih zbornic (Unioncamere) njeni analitiki in izražajo torej dobršno mero pesimizma. Zakaj? Zaradi tega, pravijo, ker bo treba k predvideni stopnji inflacije za leto 1995 prišteti surplus 1, 8%, ki ga je še zlasti kriva ravno decembrska censka krivulja. Ta okoliščina, združena z ekonomsko poživitvijo, naj bi preprečila uveljavitev načrtovanih 2, 5% inflacije ob koncu leta. To bi bilo mogoče po zatrdilu analitikov samo v primeru, ko bi se cene na drobno skozi vse leto višale za največ 0, 1% na mesec.

Pri zbornični zvezi pa so zaskrbljeni tudi zaradi politične nestabilnosti in nerešenega problema, kako čimprej resanirati javne finance, ki negativno pogojujeta menjalni tečaj lire. Dokler teh vprašanj ne bomo razčistili, trdijo analitiki, bomo še naprej prisostvovali naraščanju obrestnih mer in šibkosti italijanske valute. To seveda povzroča tudi postopno krnitev kupne moči mezd in plač: če ne bo prišlo do zasuka na bolje, utegnejo izbruhniti novi sindikalni spori z zahtevo po zvišanju prejemkov.

Unioncamere pripisuje glavno krivdo za poostritev inflacijske spirale živilskemu, a deloma tudi oblačilnemu sektorju.

ZARADI OSLABITVE LIRE

Italija že spet privablja kapital iz tujine

Lansko leto 597 transakcij v vrednosti 32.900 milijard

MILAN - Število transakcij za delen ali popoln nakup italijanskih družb se je lani prvič po letu 1990 spet povečalo, sicer po zaslugi privatizacij, predvsem pa zaradi večjega zanimanja tujcev za investicije na Apeninskem polotoku, ki ga pripisujejo tako oslabljeni liri kakor ekonomski rasti. Največ kapitala so v Italijo usmerili Američani, le malo manj pa po vrsti Francozi, Nemci in Švicarji. Strokovnjaki vidijo v tem tudi dokaz okrepljene konkurenčnosti italijanskega podjetniškega sistema.

V lanskem letu so našteli 597 omenjenih transakcij v skupni vrednosti 32.900 milijard lir, kar znaša 55% več kot leta 1993 (385 transakcij za 20.300 milijard lir); leta 1990 jih je bilo 920 v skupni vrednosti 48.000 milijard lir.

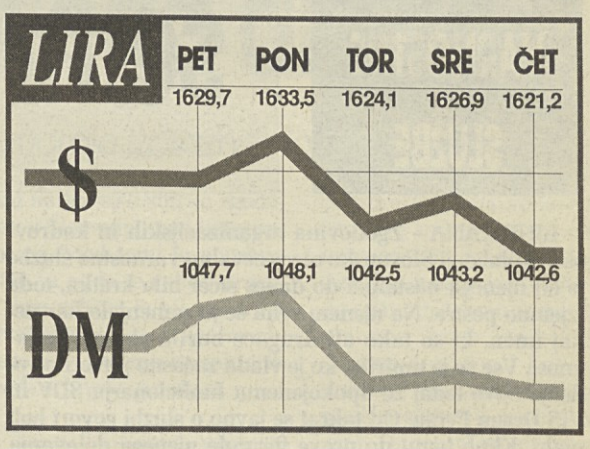

Gradbeni odpust in mafijski denar

RIM - Minister za javna dela Radice je v sredo sporočil, da je priliv od gradbenega odpusta v državno blagajno znašal 2.500 milijard lir. Načelnik skupine DSL v poslanski komisiji za okolje in član protimafijske komisije Antonio Bargone je to pripisal dejstvu, da so se z odpustom okoristili zlasti veliki špekulanti, ki so povezani z mafijo in kamoro; na ta način naj bi tudi oprali umazani denar. Ne samo, odpust za nekatere nedograjene palače naj bi dosegli s pomočjo fotografskih posnetkov drugih palač...

TRENDI NA TRGU / ZARADI VELIKE RAZPREDENOSTI DISTRIBUCIJSKE MREŽE

Iz banalne trafike se je v zadnjih letih razvila prava večmedijska prodajalna

V trafiki najdemo plošče, kasete, knjižne zbirke in računalniške pripomočke

DAVORIN DEVETAK

V trafiki navadno kupujemo časopise, revije in druge pisane pripomočke, ki nam služijo za vsakodnevno kratkočasje. Zadnja leta pa je trafika postala tudi nekakšna alternativna knjigarna, še več, tudi prodajalna plošč, videokaset, računalniških disket in drugega medijskega gradiva (**na posnetku - foto Križmančič/KROMA**). Zaradi cenene in maksimalne možnosti distribucije se vse več velikih in malih založb odloča za to vrsto neposrednega naskoka ali dostopa do potencialnega bralca, gledalca ali poslušalca, ki danes nima več časa ali pa je preprosto pozabil pot do knjigarne, do raznih prodajaln plošč in podobnega.

V kioskih zadnje čase najdemo poleg običajnih stripov in druge periodike tudi prave bisere literature ali kulture z veliko začetnico: od priljubljenih knjižic za »tisoč lir« do raznih žepnih izdaj klasikov, od znanih glasbenih posnetkov na laserskih ploščah do kultnih filmov na videokasetah. Če odštejemo razne muhe enodnevnice in oguljene evergreene, ki nam nič več ne povedo, najdemo prav na improviziranih pouličnih bazarjih marsikak dragocen kulturni utrinek ali izziv.

Glasbena revija Amadeus je, denimo, pred kratkim posvetila svojo posebno številko znamenitemu kanadskemu pianistu Glennu Gouldu. Poleg priložnostnih zapisov o sila ekstravagantnem liku in življenju izvajalca, ki poslušalca očara s svojim posebnim slogom, ji je priložena še dvojna laserska plošča z eno izmed klasičnih Gouldovih interpretacij: znamenite Bachove Variacije Goldberg. Jasno je, da tak način prodaje ni v konkurenci s prodajo plošč v specializiranih prodajalnah, pač pa ji je komplementaren: tisti, ki Goulda ne pozna, bo imel priložnost, da se seznani z velikim kultnim pianistom prav prek tega neposrednega prodajnega kanala.

Kdor ima računalnik (PC), lahko v kiosku ob vseh revijah za infromatiko in programih za računalniške igrice in podobno najde tudi znani Microsoftov Works, ki je eden izmed najpopularnejših programov za urejevanje besedil, grafikonov in podatkovnih baz. Seveda ponuja trg ogromno takih in drugih programov za PC družin Macintosh, IBM in tudi za druge standarde. Danes se pravzaprav nahajamo sredi čiste tehnološke eksplozije in tržne džungle na področju proizvodnje vedno bolj sposobnih naprav (tim. hardware) in tudi pri nastajanju ustreznih programov (tim. software) za najrazličnejšo uporabo: pisanje, risanje, obdelavo podatkov, multimedijsko ali daljinsko komuniciranje in kdo ve kaj še. Zelo značilno pa je, da je prav vodilna softwarska hiša na svetu, Microsoft, ki je uveljavila najprej standardni operativni sistem MS DOS za osebni računalnik (PS) in nato še uporabnejši windows (okna), ubrala prav to izvirno komercialno pot, namreč da ponuja svoj Works po ugodni ceni in kar v trafiki.

Tradicionalno v teh »multimedijskih prodajalnah« ponujajo tečaje jezikov in izdaje raznih leksikonov v tedenskih snopičih, bolj ali manj uporabnih, izobraževalnih ali potrošniških. Med njimi bi rad opozoril na posebno zbirko knjig z živo rumeno platnico, ki nosi naslov *»Winner Biblioteca di autoformazione«* (Knjižnica za samoizobraževanje). Vodilni italijanski založbi De Agostini - ki je sicer specializirana za publikacije, ki se prodajajo kar v kioskih - in Franco Angeli - založnik uspešnih univerzitetnih priročnikov za družbene vede - sta skupaj izdali skrbno pretehtan izbor del italijanskih in tujih strokovnjakov na temo kulture podjetništva in razvoja lastnih zmogljivosti.

Prva knjiga nosi naslov *»L'arte di comunicare«* (Umetnost komuniciranja) in na učinkovit in dopadljiv način podaja osnovne pojme in tehnike za uspešno komuniciranje z javnostjo. Njen avtor je Carlo Majello, ki slovi za enega izmed pionirjev te stroke v Evropi. Delo je staro skoraj štirideset let, a ni nič izgubilo na svežini, saj ne gre za učen, pikolovski učbenik, pač pa za vodič, ki nas na osnovi bogate avtorjeve poklicne in življenjske izkušnje privede do spoznanja o koristnosti obvladanja in uporabljanja najustreznejšega načina ali sredstva komuniciranja.

Domovina Cicerona, Croceja in D'Annunzija si domišlja, da je v sami svetovni eliti tudi glede tradicije, retorike in uspešnosti izražanja. Pa ni tako. Italijanski časopisi in druga občila se bodo morali še mnogo naučiti od pragmatičnosti in jasnosti sporočanja v drugih okoljih, na primer v anglosaškem. To vodilo so že osvojile nekatere bolj ozaveščene ali daljnovidne strukture, predvsem v gospodarstvu. Velike korporacije, a tudi čedalje številnejša srednja in mala podjetja smatrajo za eno izmed odločilnih postavk pri svojem razvoju in uspešnosti učinkovito in korektno sporočanje, tako navznoter, med raznimi členi in vlogami lastne organizacije, kot tudi navzven, v odnosu do vseh zunanjih dejavnikov, ki so važni za njihov delokorg, do sodelavcev, kupcev in raznih družbenih sredin. Do iste zavesti dokaj počasi prihajajo tudi razna okolja iz tako imenovanega javnega sektorja, v šolstvu in tudi v državnih in krajevnih upravah. To narekujejo novi zakoni, ki uvajajo v poslovanje javnih ustanov transparentnost in ekonomičnost, pa tudi sama logika današnjega življenja zahteva tak pristop. Novica teh dni je, da namerava tudi tržaška občinska uprava v kratkem urediti poseben urad za stike z javnostjo.

Na splošno se torej širijo pozitivni znaki tudi na tem področju in tudi v našem mestu, ki je navadno nekako odmaknjeno. Eden najbolj znanih italijanskih zavodov za medijske ankete in sondaže, SWG, ima sedež v Trstu in eden od njegovih lastnikov-voditeljev je slovenskega rodu. Strokovnjak, ki bo moral pripraviti omenjeni projekt za Občino Trst je Gianfranco Rados, nekdanji sodelavec Agencije Alpe Adria in producent filmvideo podjetja Videoest. Tokovi novega so torej tudi nam bližje kot si predstavljamo. Stvar je le v tem, da pravilno usmerimo svoje »tipalke« in se polastimo priložnosti, ki se nam ponujajo. Radovedneži vseh starosti, mladi, zaposleni in brezposelni, ki čutijo potrebo po nadaljnjem izobraževanju ali prekvalifikaciji, ki bi radi izboljšali svoje delovno okolje ali prišli do ustreznejše zaposlitve, vsi ti bodo morda našli ustrezajoč naslov v omenjeni zbirki.

Knjige izhajajo vsaka dva tedna. V tem času je v kioskih priročnik psihologa in konzulenta za odnose z osebjem D. Mackenzie Daveya z naslovom *»Come capire e valutare chi ci sta di fronte«* (Kako razumeti in oceniti svojega sogovornika). Isti založbi ponujata še drugo sorodno zbirko, naslovljeno *»Winner Biblioteca di impresa«* (Podjetniška knjižnica), ki še bolj dosledo in podrobneje posega na področje osnovnega (samo)izobraževanja v podjetništvu, z naslovi kot *»La comunicazione aziendale«* (Komunikacija v podjetju) avtorja Petra C. Jacksona, *»La psicologia di vendita«* (Psihologija prodaje) Maria Germea, *»Il lavoro in team«* (Timsko delo) Japonca O. Kharbana in E. Stallwortya. Kdor ni pravočasno kupil knjige C. Majella Umetnost sporočanja ali pa drugih knjig iz te zbirke, jih lahko še naroči v najbližji trafiki.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK
NOVA GORICA • KOPER • MARIBOR
Povezava z letališčem Ljubljana
(moderno opremljeni kombi, mobitel, klima, osvežilne pijače, časopisi)
Rezervacije in informacije:
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel.: 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel.: 062/27-038, 26155
ADRIA AIRWAYS Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel.: 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel.: 061/313-312

IZ OZADJA SLOVENSKE OBVEŠČEVALNO VARNOSTNE SLUŽBE

Sova se formalno-pravno še ni postavila na noge

LJUBLJANA - Zgodovina organizacijskih in kadrovskih kolobocij Slovenske obveščevalno varnostne službe je od njenega nastanka do danes sicer bila kratka, toda izjemno pestra. Na njenem vrhu se je zamenjalo kar nekaj imen, ki so tako ali drugače burila slovensko javnost. Vse se je umirilo, ko je vlada začasno poverila vodenje Sove tedaj že upokojenemu funkcionarju SDV in VIS Dragu Feršu. Od takrat se javno o službi govori bolj malo. Kljub temu do prave formule njenega delovanja pristojni še do danes niso prišli.

Prvi direktor SDV oziroma Varnostno-informativne službe je po volitvah leta 1990 postal profesor Visje upravne šole **Miha Brejc**. Za direktorja je bil imenovan novembra 1990. leta.

Nekdanji najtesnejši sodelavec Janeza Drnovška **Janez Sirše** je postal direktor VIS 19. februarja leta 1993. Sirše je ta položaj prevzel po uveljavitvi zakona o vladi, s katerim se je VIS izločil iz ministrstva za notranje zadeve in postal samostojna vladna služba. Nova vlada pa za direktorja službe ni ponovno imenovala Mihe Brejca. Janez Sirše je s položaja direktorja odstopil 17. junija istega leta, saj se je njegovo ime tesno povezovalo z afero Hit. Istega dne se je Vis preimenoval v Sovo, s čimer je bila formalno končana že tretja reorganizacija službe.

Odvetnik **Silvan Jakin** je bil za direktorja Sove imenovan po Siršetovem odstopu 9. julija 1993. leta. Njegovo imenovanje je predstavljalo popolno presenečenje. Koalicijski partnerji so se s kandidatom strinjali, saj je v skladu s pogodbo mesto direktorja Sove v domeni predsednika vlade. Na tem položaju pa se je Jakin obdržal slabe tri mesece.

Drago Ferš vodi Sovo od 7. oktobra 1993. Takrat je namreč vlada sprejela ugotovitveni sklep, da je Silvan Jakin odstopil in da prosi za razrešitev. Tedanji pravosodni minister Miha Kozinc je zanikal, da bi Jakin odstopil zato, ker se je razvedelo, da je odtujil zapisnik o zaslišanju delavca Vis Mira Predaniča na mariborskem sodišču (afera orožje). Jakin naj bi po Kozincu odstopil iz osebnih razlogov.

Ferša vlada ni imenovala za direktorja Sove niti ne za vršilca dolžnosti, ampak ga je pooblastila, da kot namestnik direktorja službe opravlja funkcije njenega predstojnika.

V prvih mesecih minulega leta je v javnost prišla novica o tako imenovanem tripartitnem sporazumu med Sovo, notranjim ministrstvom in Vomom, s katerim naj bi si medsebojno porazdelili dotedanje Sovine pristojnosti. V tem času pa je parlamentarna komisija za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb, ki jo vodi France Bučar, uvrstila na dnevni red svoje seje prvi delovni osnutek predloga zakona o Sovi. Z razpravo pa poslanci niso prišli nikamor, tudi zato ne, ker so se začeli spraševati, kdo je Sovi sploh dal nalog za pripravo zakona. V vladi, ki je Sovin prvi naredbodajalec, o tem namreč niso vedeli ničesar.

Izvedeli smo, da naj bi na minstrstvu za notranje zadeve na podlagi lanskega spomladanskega tripartitnega sporazuma o razdelitvi pristojnosti med obveščevalnimi službami že ustanavljali posebno protiobveščevalno službo in da v ministrstvu iščejo kandidata, ki naj bi tos lužbo vodil. V ministrstvu so to informacijo zanikali.

Lani septembra so v parlamentu začeli obravnavati predlog zakona o varnostno-obveščevalni dejavnosti, sicer pa se je zakonskega besedila najprej kritično lotil predsednik ljubljanskega temeljnega sodišča Aleš Zalar. Ta je o njem zapisal, da je koristen za državo, toda škodljiv za posameznika. Podobnega mnenja so bili tudi člani Bučarjeve komisije za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb. S predlogom zakona skratka nihče ni bil zadovoljen.

Kljub temu so ga poslanci začeli obravnavati na oktobrski seji državnega zbora. Zaradi nesoglasij so to točko dnevnega reda prekinili, vendar se njenega nadaljevanja še do danes niso ponovno lotili.

Zdaj poteka zakonski postopek po dveh tirih. Po eni strani obstajajo predlogi Igorja Bavčarja in skupine poslancev, ki menijo, da je predlog zakona ustrezen in primeren za nadaljno obravnavo, vendar pa zahtevajo, da se določene zakonske določbe natančneje opredelijo, zlasti ko gre za razmejitev obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti. Po drugi strani pa naj bi se v tem času Drago Ferš ponovno sestal s predstavniki vlade in pripravil novo besedilo predloga zakona. O tem naj bi prihodnji teden razpravljala matična parlamentarna komisija, vendar do danes novega predloga zakona še nihče ni videl.

Miran J. Lesjak
Ivanka Mihelčič

Izjava za javnost

LJUBLJANA - V včerajšnjem sporočilu za javnost slovenski krščanski demokrati z obžalovanjem ugotavljajo, da »se je gospa Mojca Drčar Murko v javnem nastopu v televizijski oddaji Intervju pridružila tistim, ki napačno prikazujejo vsebino oglejske izjave. Ni res, kot je trdila gospa Murkova, da je izjava načela pravne temelje odnosov med Slovenijo in Italijo, kajti v izjavi sta obe strani potrdili veljavnost sporazumov. O spreminjanju sporazumov ni bilo govora. Glede preteklosti pa je resnica ta, da je bila v Ogleju dosežena recipročnost. Slo je za geste dobre volje na podlagi političnih interesov obeh strani, ki naj bi povsem brez načenjanja pravnih temeljev pomagala izboljšati odnos med obema državama, kar bi bilo v prid tudi obema manjšinama,« so še zapisali krščanski demokrati.

Vlada o upravnih enotah in invalidnih osebah

LJUBLJANA - Slovenska vlada je na svoji včerajšnji redni seji med drugim ugotovila, da postopki prevzemanja prostorov in sredstev v nekaterih upravnih enotah ne potekajo po predvideni poti, kar tudi onemogoča normalno delovanje upravnih enot.

Zato je zadolžila medresorsko skupino pri Službi za lokalno samoupravo, da pripravi in posreduje ustrezne strokovne razlage in priporočila županom, občinskim svetom in državnim upravnim enotam. Sicer se je vlada na svoji včerajšnji seji lotila tudi informacije o zagotavljanju socialne varnosti invalidnih oseb ter usmeritev za hitrejše in doslednejše razreševanje odprtih vprašanj na tem področju. Po uradnih podtakih je v Sloveniji kar 140 000 invalidnih oseb, kar predstavlja 7 odstotkov vse populacije. Lani je bilo za njihovo socialno varnost zagotovljenih 63, 5 milijard tolarjev. Čeprav se socialna politika v glavnem zadovoljivo rešuje, pa to ni mogoče reči tudi za probleme, ki jih imajo družine s prizadetimi otroci in invalidnimi osebami. Ti, kljub ustrezni usposobljenosti skoraj po pravilu ne morejo dobiti zaposlitve. Prepočasi se rešuje tudi stanovanjska problematika najtežjih invalidnih skupin, kar naj bi v prihodnje vendarle začeli reševati v dogovoru s pristojnimi strokovnimi ustanovami in invalidskimi organizacijami. Vlada je tudi sklenila, da bo odraslim invalidnim osebam, ki nimajo statusa invalida po drugih predpisih ta status zagotovila v zakonu o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb ter zakonu o invalidni duševno in telesno prizadetih oseb. **(I. M.)**

Funkcionarji bodo razkrili premoženje državni komisiji

LJUBLJANA- Zakon o nezdružljivosti opravljanja javne funkcije s pridobitno dejavnostjo določa, da morajo funkcionarji ob nastopu in prenehanju funkcije, v času trajanja mandata pa vsaki dve leti, pristojni komisiji državnega zbora prijaviti svoje premoženje. Ker sta decembra pretekli že dve leti od ustanovitve državnega zbora, morajo poslanci komisiji, ki jo vodi Ciril Pucko (SKD), do 15. januarja sporočiti najnovejše premoženjsko stanje.

Do zdaj komisija ni imela posebnih težav s pridobivanjem podatkov. Funkcionarji morajo izpolniti le dva obrazca. Na prvem navedejo podatke o pridobitni dejavnosti, ki so jo sami ali zakonec opravljali pred nastopom funkcije, na drugem pa podatke o premoženjskem stanju. Komisija zahteva podatke o vseh nepremičninah, s podrobnim opisom vrste, velikosti, kvalitete, starosti in opremljenosti objektov oziroma parcel. Poleg tega morajo navesti podatke o prihrankih, dediščini, darilih, vrednostnih papirjih,.o dolgovih, o prevzetih jamstvih, o vseh premičninah, katerih vrednost presega 500 tisoč SIT in o plači ter drugih dohodkih. Vse omenjene podatke morajo funkcionarji navesti tudi za zakonca oziroma osebo, s katero živijo v izvenzakonski skupnosti in za družinske člane s katerimi živijo v skupnem gospodinjstvu.

Zakon poklicnim funkcionarjem prepoveduje opravljanje pridobitne dejavnosti v zasebne namene, če bi to lahko vplivalo na objektivno opravljanje funkcije. Vsi, ki so pred nastopom funkcije kot lastniki sami upravljali podjetje, lahko za čas trajanja funkcije poverijo upravljanje podjetja upravitelju, ki pa ne sme biti zakonec ali kateri drugi ožji sorodnik. To pa ne velja za obrtnike, ki lahko vodenje obrti prepustijo družinskemu članu. Podjetja, v katerih je delež funkcionarja, njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v izvenzakonski zvezi ali družinskih članov, s katerimi živi v istem gospodinjstvu, večji od 25 odstotkov vrednosti, ne smejo poslovati z državo, javnimi podjetji in javnimi zavodi. Takšnih podjetij je trenutno 26 in so objavljena v Uradnem listu. Za vsa ostala podjetja funkcionarjev, ki so sicer vsa v družinski lasti, vendar so na primer deleži funkcionarja, njegove žene in dveh otrok le 25 odstotni, pa ta določba ne velja. Ti torej lahko poslujejo tudi z državo.

Če bo komisija po prejemu najnovejšega premoženjskega stanja funkcionarjev ugotovila, da se je le-to izjemno povečalo, bo morala o tem obvestiti organ, katerega član je funkcionar. Enako velja za morebitno ugotovitev, da je funkcionar opravljal pridobitno dejavnost, prejemal darila ali si pridobival ugodnosti, ki so vplivale na izvrševanje njegove funkcije. V tem primeru lahko ustrezna ustanova začne postopek za razrešitev funkcionarja.

Vsa omenjena določila veljajo tudi za funkcionarje, ki opravljajo predstavniške in izvršilne funkcije v novih občinah. Novi občinski sveti bodo morali namreč med drugim ustanoviti tudi posebno delovno telo, ki bo nadzorovalo občinske funkcionarje. Ti bodo po sprejemu statutov, v katerih bo opredeljeno, katera funkcija se opravlja poklicno in katera nepoklicno, morali takoj prijaviti svoje premoženje in podjetja, katerih lastniki so.

Matjaž Albreht

SAVINI IN KRKINI ODPADKI ČAKAJO NA SEŽIG

Kolumbijske odpadke so odpeljali iz države

Ministrstvo za okolje in prostor se je ob tem primeru »veliko naučilo«

LJUBLJANA - Decembra je podjetje C&G organiziralo izvoz iz Kolumbije vrnjenih odpadkov v Francijo. Domači udeleženci posla so se dogovorili, da bodo o tem javnost podrobno obvestili šele, ko bodo odpadki tudi uničeni. Državni sekretar za okolje Marko Slokar je povedal, da bodo natančni podatki na voljo, ko bo izvoz odpadkov pravno-formalno realiziran. To se bo zgodilo, ko bodo vsi izvozni dokumenti, ki so spremljali kontingente z odpadki, prispeli nazaj v Slovenijo, kot zahteva baselska konvencija. Dejal je, da so se pri izvozu odpadkov v Francijo na centru za izvajanje baselske konvencije pri ministrstvu za okolje veliko naučili, saj je šlo za zapleten upravni postopek. V zvezi s tem bo ministrstvo pripravilo posebno tiskovno konferenco.

Janez Kržan, vodja službe za varstvo okolja in komunalne zadeve v Krki je povedal, da je izvoznik C&G iz njihovega skladišča odpeljal vse kolumbijske odpadke - stara zdravila in ostanke od proizvodnje. Kržan je dejal, da Krka pridela od 60 do 80 ton odpadkov na leto. Farmacevtska tovarna je že nameravala zgraditi lastno sežigalnico odpadkov, vendar ni dobila gradbenega dovoljenja zaradi nasprotovanja prebivalcev. Zdaj v Krki pričakujejo, da bo sežiganje njenih odpadkov možno tudi v Sloveniji, v nasprotnem primeru pa jih bodo še naprej skušali izvažati.

Tudi kranjska Sava je preko podjetja C&G skušala 32 ton odpadkov iz proizvodnje umetnega usnja sprva izvoziti v Kolumbijo. Ko pa so odpadki prispeli v tja, je kolumbijski inštitut Instituto Nacional de Salud opravil analizo, ki je pokazala neskladnost sestave vzorca s podatki iz izvoznega dokumenta o vsebnosti težkih kovin. Tamkajšnja vlada je ukazala takojšnjo odstranitev odpadkov, ob njihovi vrnitvi v Slovenijo pa sta bila odvzeta po dva vzorca za Greenpeace, Savo Kranj in za republiški sanitarni inšpektorat. Slednji je pri mariborskem Zavodu za zdravstveno varstvo naročil analizo vzorcev za ugotavljanje vsebnosti istih kovin kot jo je izvedel kolumbijski inštitut. Analiza je v enem od obeh vzorcev pokazala odstopanje od podatkov iz izvoznega dokumenta, merjene kovine pa so bile v mejah dopustnih koncentracij v naravnem okolju. Tudi Greenpeace je v svojem laboratoriju v Angliji analiziral vzorce, v katerih so merili vsebnost organskih spojin. Med številnimi spojinami so z devetdeset odstotno zanesljivostjo dokazali tudi prisotnost tetrakloretena in heksaklorbutadiena, ki sta zdravju škodljiva. Vendar v poročilu Greenpeacea, ki je bil poslan na več naslovov v Sloveniji, niso bile nevedene koncentracije škodljivih snovi, tako da doslej ni bilo mogoče ugotoviti, ali so presegle dovoljeno raven. Opravljeni analizi v Mariboru in v Angliji med seboj nista bili primerljivi, ker so bili odvzeti vzorci nehomogeni in ker so v prvem primeru merili vsebnost kovin, v drugem pa organske spojine. Podjetje Pec Tredi, ki ima sežigalnico v Franciji, je že analiziralo več vzorcev in ugotovilo, da je sestava vrnjenih odpadkov ustrezna za sežig v njihovi napravi.

Borut Meško

Slovenija naj do Bruslja vzpostavi pragmatičen odnos

LJUBLJANA - Slovenija in evropske intergracije - vidiki in alternative je bil naslov okrogle mize, ki jo je včeraj pripravil Center za mednarodno sodelovanje in razvoj. V razpravah, ki jih je povezoval dr. Andrej Kumar z ljubljanske Ekonomske fakultete, so udeleženci okrogle mize skušali natančneje opredeliti predvsem temne in svetle plati vključevanja Slovenija v integracijske procese, ki potekajo v Evropi.

Slišati je bilo nadvse različna mnenja: od tega, da Slovenija pravzaprav nima druge možnosti, kot da se poteguje za vstop v Evropsko zvezo, do tega, da je Evropa zastarela in sklerotična ter da je vredno razpravljati, kakšna bo Evropa po medvladni konferenci leta 1996 oz. ali bo to sploh Evropa, v kakšno si želi Slovenija.

Slovenski veleposlanik v Ženevi dr. Anton Bebler je opozoril, da vključevanje Slovenije v mednarodne integracijske tokove ni mogoče le s sporazumom o pridruženem članstvu, možna je tudi pot preko Efte, ki pa je s 1. januarjem močno okrnjena, saj so kar tri njene članice postale polnopravne članice EZ. O Efti kot poti Slovenije v Evropo je spregovorila tudi Marija Adanja z Ministrstva za zunanje zadeve, ki je dejala, da je takšna pot sicer možna, da pa je precej težja. Evropski parlament je Evropski komisiji v Bruslju namreč naročil, naj pripravi pregled stroškov, povezanih z vstopom držav kandidatk v EZ. Slovenija ima tako pred seboj konkretno nalogo, da si v beli knjigi, ki je program prilagajanja, kot si ga je zamislila EZ, izbori kar najboljše mesto. Tudi Feri Horvat, član državnega zbora, je menil, da mora Slovenija izhajati iz dokumenta, ki ga je EZ sprejela v Essnu, saj tudi države članice Cefte stavijo na ta dokument, ki naj bi jim prinesel kar izdatno finančno pomoč. Horvat je opozoril tudi na nujnost dobrih sosedskih odnosov in gospodarskega sodelovanja, saj bi bilo naivno misliti, da nam neurejeni odnosi predvsem z Zagrebom ne bodo škodovali.Spodbujati velja tudi regionalno sodelovanje in obžalovanja vredno je dejstvo, da Slovenija še ni podpisala madridske konvencije o čezmejnem sodelovanju.

Do EZ je treba razviti predvsem pragmatičen odnos, se je Horvat strinjal s prof. Antonom Hrasteljem z Ekonomske fakultete, in zato je nedopustno, da Slovenija nima ministra ali državnega sekretarja za evropske zadeve. Prof. Hrastelj, ki je hkrati tudi generalni direktor IBN JT, je opozoril, da je sporazum o sodelovanju med Slovenijo in EZ, ki je zdaj v veljavi, izredno ugoden, celo ugodnejši kot marsikateri sporazum o pridruženem članstvu. Nihče med sodelujočimi ni oporekal prof. Hrastlju, ko je dejal, da bi Slovenija ravnala najmodreje, če bi poskrbela, da bi sporazum o sodelovanju, ki se sicer izteče leta 1997, ostal v veljavi kar najdlje, hkrati pa bi se Slovenija obnašala, kot da ima pridruženo članstvo že v roki.

Ana Kovač

IDRIJA / RUDNIK ŽIVEGA SREBRA

Posedanje tal so pričakovali

Direktor RŽS Cigale je zavrnil govorice o nenadzorovanem posedanju tal

Na predvčerajšnji tiskovni konferenci, ki je bila sklicana po nekaterih razburljivih vesteh o nenadnem posedanju tal v idrijskem rudniku živega srebra, je direktor rudnika mag. Marko Cigale pojasnil sedanje postopke zapiranja rudniške jame in manjša posedanja tal ocenil za povsem pričakovana. Novinarje je povabil na ogled rudniških rovov na enajstem obzorju, kjer se nahaja glavno rudniško črpališče.

Cigale je zavrnil govorice o nenadzorovanem posedanju tal

Gladina vode, s katero je zalit spodnji del jame, pa se nahaja približno tri metre pod tem nivojem. Rudarski strokovnjaki pojasnjujejo, da da so manjša posedanja v nekaterih opuščenih rudniških rovih, ki jih v globini rudnika še nadzorujejo, povsem pričakovana.

Nasipi na spodnjih etažah so se pod vodo namočili in na prelomnih mestih nad gladino povzročili premike tal. Rudarji pod enajstim obzorjem z izčrpavanjem trenutno vzdržujejo celoten nivo vode, v zaključni fazi zapiranja rudnika, ki bo zaprt do leta 2006, pa bodo črpalno postajo dokončno preselili na tretje obzorje in rudnik zalili do tega nivoja. V tem času bodo utrdili in zasuli višje ležeče etaže rudnika, ki zaradi slabih geomehanskih lastnosti niso primerne za zalitje, saj bi lahko povzročili večje premike tal na površini. Po besedah direktorja Cigaleta bodo zgornji del jame zasuli in utrdili z injektiranjem zmesi apnenčeve kamene moke in cementa.

Tako bodo nadomestili ekološko sporni elektrofilterski pepel in namesto tega pri utrjevanju jame uporbaljali kameno moko Industrije apna iz Kresnic pri Litiji. V desetih letih bodo potrebovalio približno 25.000 kubikov tega materiala, ali približno dva in pol do tri tisoč kubikov letno. Z injektiranjem in zasipanjem zgornjih etaž bodo začeli že letos.

Predvidevajo, da bodo na sedmem obzorju s približno 8000 kubiki siromašnega betona letos zasuli okrog 915 metrov prog, na četrtem pa z injektiranjem zapolnili okrog 2500 metrov vrtin. Rudarski strokovnjaki zagotavljajo, da je z zastavljenim programom postopnega zapiranja rudnika odpravljena vsakršna nevarnost večjega posedanja tal na površini, kjer leži tudi del zgodovinskega mesta Idrije.

Roman Bric

PIRAN / MESTNI ARHIV

Občane skrbi usoda mestnega arhiva

Sedanje prostore morajo izprazniti do konca februarja

Piranski mestni arhiv hrani najstarejšo zbirko zgodovinskih gradiv in dokumentov v Sloveniji, med katerimi je tudi veliko starih več stoletij. Med temi je posebno znan mestni statut iz leta 1384, tu pa je še veliko dragocenih listin. Pomemben del tega arhiva je bil po drugi svetovni vojni najden v skrivališču pod stopniščem občinske palače in potem prenešen v prostorske minoritskega samostana, kjer so uredili arhivske prostore.

Že med urejanjem novih prostorov Pokrajinskega arhiva v Kopru (Piranski mestni arhiv deluje kot njegova organizacijska enota), pa se je v strokovnih krogih pojavilo mnenje, da prostori v nekdanjem samostanu niso primerni za hrambo arhivskega gradiva. Iskanje novih prostorov, ki bi jih bilo treba tudi opremiti, med drugim tudi z napravami za vzdrževanje potrebnih atmosferskih pogojev, je bilo vsa zadnja leta brezuspešno. Medtem je bilo nekaj najbolj dragocenih arhivarij iz Pirana že prenešeno v Koper, sprva kot gradivo za razstavo, potem pa so tam kar ostale. Pirančanom to ni bilo pogodu, v zvezi s tem je bilo tudi v občinski skupščini kar nekaj intervencij in delegatskih vprašanj.

Ob tem pa je vprašanje, kaj narediti z arhivom, ostajalo nerešeno. S pričetkom postopka za denacionalizacijo minoritskega samostana je zadeva postala še bolj pereča. Po dogovoru iz začetka lanskega decembra je treba sedanje prostore mestnega arhiva izprazniti že do konca letošnjega februarja, ker bodo minoriti takrat pričeli s prenovo. Arhiv naj bi bil začasno preseljen v Koper, dokler Pirančani ne bodo našli ustrezne prostore zanj. Tej selitvi pa mnogi v Piranu nasprotujejo, saj se na podlagi izkušenj bojijo, da se arhiv deloma ali v celoti ne bi več vrnil nazaj. Predstavniki piranske italijanske manjšine, ki so še posebej zainteresirani za arhiv kot del zgodovinske kulturne identitete mesta, so v zvezi s tem občinskemu svetu že zastavili vprašanje. Piranski župan Franko Fičur pa zagotavlja, da se bo osebno zavzel za ustrezno rešitev tega problema.

Boris Vuk

PRIMORSKE NOVICE

Spominska slovesnost

MOST NA SOČI - Člani krajevne organizacije Združenja Zveze borcev in udeležencev NOB z Mosta na Soči in OO iz Tolmina ter KS se bodo spomnili 50-letnice smrti svojega rojaka, narodnega heroja Dušana Muniha-Darka. Spominske slovesnoti bodo v nedeljo. Ob 15. uri se bodo udeleženci poklonili njegovemu spominu pred njegovim kipom pri stavbi mostarske OŠ, ki tudi nosi njegovo ime, pol ure pozneje pa se bo spominska slovesnot nadaljevala v hotelu Kompas. Tam bo spomin na soborca obudila njegova vojna kurirka Saša Pavček, mešani pevski zbor Most na Soči pod vodstvom Marka Muniha in šolska mladež pa bodo pripravili kulturni spored.

Obnovljen Križev pot

HUM - V Hiši umetnikov, ki jo vodi Marjan Bažato pripravljajo razstavo obnovljenega Križevega pota, ki ga je naslikal slovenski umetnik Zoran Mušič. Restavratorska dela je opravila akademska slikarka in restavratorka Mira Ličen-Krmpotič. Njeno in seveda originalno Mušičevo delo bo danes ob 19.30 postavljeno na ogled v Hiši umetnikov na Humu. Odprtje razstave bo s pesmijo popestril oktet Simon Gregorčič iz Kobarida. Mušičev Križev pot sicer stoji v cerkvi na Gradnem. Se to: restavriranje sta finančno podprli Zavarovalnica Triglav iz Nove Gorice in Hiša umetnikov.

Terapetska skupnost Srečanje

NOVA GORICA - Le nekaj dni pred novim letom so v frančiškankem samostanu na Kostanjevici nad Novo Gorico sprejeli v terapevtsko skupnost prvih devet fantov, ki so zapadli drogi in se skušajo izvleči iz njenega objema. V posebnem delu samostana, ločeno od drugih prebivalcev so jim uredili ob pomoči slovenske Karitas in reda Frančiškanov posebne bivalne prostore. Uradno bo skupnost zaživela v nedeljo, ko jo bo obiskal tudi don Pierino Gellminni, ustanovitelj več kot 150 podobnih centrov po vsem svetu. S Kostanjevico je prvi takšen center nastal tudi pri nas. Treba je zapisati, da v Novi Gorici ni bilo v zvezi z ustanavljanjem terapevtske skupnosti med ljudmi nikakršnega odpora. Še več, ljudje so takšno zamisel celo podprli. Iz izjav, ki jih je objavil lokalni časopis (Primorske novice) so vprašani zelo pohvalili takšno odločnost tako frančiškanske samostanske družine na Kostanjevici, Slovenskih frančiškanov Karitasa in drugih humanitarnih organizacij, ki so poskrbele predvsem za sredstva, s katerimi so uredili za bivanje primerne prostore, predvsem pa so bili veseli odločitve lokalnih oblasti. V prvem slovenskem centru Skupnost Srečanje je za zdaj devet fanotv (šest Slovencev in trije Italijani). Najstarjši po stažu je Slovenec in tako kot v drugih podobnih skupnostih je prav on prevzel največjo odgovornost. V skupnostih živi že tri leta. Njegova naloga je predvsem ta, da skrbi za uresničevanje terapevtskega programa, ki je sestavljen v glavnem iz delovne terapije. Za izvajanje le-te na Kostanjevici ne bo zmanjkalo ne snovi ne časa. Kot rečeno bo uradna otvoritev v nedeljo, ko bo Kostanjevico obiskal sam Don, kot »ljubkovalno« kličejo don Pierina njegovi fantje.

Novice zbral Vojko Cuder

VIPAVA / ONESNAŽENOST

Čistilna naprava ne bo rešila doline

Vipavsko podjetje Agroind. »Vipava 1894« bo kmalu začelo graditi čistilno napravo

Vipavska klet in mlekarna sta dolgo čakali na odločitev o načinu ureditve kanalizacijskih odplak trga Vipava, da bi istočasno uredili tudi čiščenje lastnih odpadnih vod. Oba industrijska objekta imata že dolgo urejeno predčiščenje, ki pa ne deluje najbolje.

V ajdovski občini so pred leti predvidevali izgradnjo povezovalnega kanala od Vipave do ajdovske centralne čistilne naprave, kamor bi se priklapljale tudi nižje ležeče vasi. Kasneje porojena zamisel o velikem sanitarnem močvirju se ni zdela najboljša zaradi pogostega visokega vodostaja reke Vipave in prostorske potratnosti. Medtem je bila podjetju Agroind. 'Vipava 1894', v katerega sestavi delujeta oba industrijska obrata, izdelana inšpekcijska odločba o ureditvi čiščenja. Podjetje je opozarjalo na potrebo po celoviti rešitvi tudi ustrezna ministrstva. Ker ni bilo drugačnih rešitev, se je podjetje lani odločilo za javni razpis, na katerega se je prijavilo 14 ponudnikov.

Odločili so se za klasično biološko čistilno napravo s preizkušenim modelom čiščenja in referencami firme Thema iz italijanskega Belluna, s katero so podpisali pogodbo, je povedal direkor podjetja Silvester Lemut. Projekt predvideva vključitev dela že obstoječe infrastrukture v napravo, ki je tudi prostorsko varčnejša, pri njej pa so uporabljeni najsodobnejši materiali, je pojasnil namestnik direktorja Pavel Lavrenčič. Posebej je pomembno, da ima čistilna naprava z zmogljivostjo 10 tisoč enot rezerve tudi za del naselja Gradišče.

Gradnja naj bi se začela v naslednjih mesecih. Čistilno napravo bo podjetje zgradilo z lastnimi sredstvi, od ministrstva za okolje in prostor pa je dobilo kredit v višini 30 odstotkov predračunske cene, ki znaša 110 mio tolarjev.

Celovita rešitev čiščenja reke Vipave pa ostaja enako oddaljena kot doslej, saj je onesnažena že ob izvirih, predvsem s fekalijami. Staro jedro trga Vipava je namreč brez kanalizacije, pa tudi ostala se ne prečiščuje pred izlitjem. Za celovito rešitev reke, ki nadaljuje pot skozi sosednjo Italijo in je turistično pomembna za celotno Vipavsko dolino, pa je potreben širši pristop.

Artur Lipovž

Bridge klub ima svoje prostore

PIRAN - Doslej so se piranski ljubitelji bridgea sestajali v dvoranici v pritličju hotela Piran, ves čas pa so želeli, da bi »prišli na svoje«. Uspeli so pridobiti nekdanje skladišče na Kajuhovi 10, v prenovo in ureditev prostorov pa so vložili 30 tisoč DEM. Sedaj imajo tu igralno dvoranico z 8 mizami, pa še majhno pisarno, čajno kuhinjo in toaletne prostore. Otvoritev novih prostorov je bila koncem decembra, ta dogodek pa so povezali s kvalifikacijskim tekmovanjem za državno prvenstvo.

(B. V.)

MURSKA SOBOTA / GOSPODARSTVO

V Pomurju je že 8.800 brezposelnih

Industrijska proizvodnja pada, izvoz pa se je povečal le za tri odstotke

Na tiskovni konferenci soboške podružnice Agencije RS za plačilni promet, nadziranje in informiranje smo izvedeli, da gospodarska gibanja po vseh kazalcih gospodarjenja zaostajajo za povprečji v državi, kjer je opazna gospodarska rast.

V devetih mesecih lani se je v primerjavi z enakim obdobjem prejšnjega leta industrijska proizvodnja zmanjšala za 6,7 odstotka, medtem ko se je v Sloveniji v povprečju dvignila za 6,7 odstotka. Obseg industrijske proizvodnje se je najbolj zmanjšal v proizvodnji repromateriala. Zmanjšala se je tudi proizvodnja konstrukcij, povečala se je le proizvodnja v lesni industriji, in sicer za 25,9 odstotka. Trenutno je v Pomurju 8800 brezposlenih, kar predstavlja 17,5 odstotka vseh brezposelnih v Sloveniji. Vzroki za zmanjšanje industrijske proizvodnje so velika zadolženost podjetij, zmanjšanje naročil in zastarela oprema. Izvozni rezultati so bili lani nekoliko ugodnejši kot v devetih mesecih leta 1993, saj se je izvoz povečal za tri odstotke, vendar je to povečanje še vedno pod republiskim povprečjem, saj se je izvoz iz Slovenije lani povečal za 9,1 odstotka. Delež Pomurja v izplačilih za naložbe slovenskega gospodarstva je v letu 1993 predstavljal 3,2 odstotka, lani pa le še 1,1 odstotka vseh naložb v Sloveniji. Skrb vzbuja podatek, da v 63,3 odstotka pomurskih podjetij bruto plača na zaposlenega ne dosega niti 75 odstotkov povprečne slovenske bruto plače.

Boris Hegedüš

NOVA GORICA / BANČNIŠTVO

Majhna, toda dobra in uspešna banka

Vipa d. d. strankam nudi tudi svojo kartico

Banka Vipa d.d. je ena najmlajših slovenskih poslovnih bank, saj jo je leta 1992 ustanovilo 39 delničarjev, predvsem iz severne Primorske, med njimi 18 podjetij iz agroživilstva, kmetijstva, trgovine in gostinstva. Že v začetku je pritegnila tudi novoustanovljena zasebna podjetja. Danes banka deluje predvsem na severnem Primorskem in Sežanskem, pa tudi na bistriškem in postojnskem območju; v sodelovanju z drugimi slovenskimi bankami, predvsem z Ljubljansko banko d.d. pa je prisotna po vsej Sloveniji.

"Banka Vipa d.d. je po obsegu poslovanja na 13. mestu v državi, zapoluje 76 ljudi, " je povedal na tiskovni konferenci tik pred novim letom njen direktor Egidij Birsa.

Nova banka je začela s 306 milijoni tolarjev kapitala, oziroma s tolikšno bilančno vsoto. Sledil je sorazmeroma nagel napredek. Tako je konec lanskega leta dočakala s približno osemkrat večjo bilančno vsoto. Potem ko je aprila 1993 dobila dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje deviznovalutnih poslov, je postala banka Vipa ustanova, ki je sposobna opravljati vse bančne storitve.

Zelo hitro je širila mrežo enot, saj jih ima že deset po vsej Primorski. Poleg za banko tradicionalnih poslov (varčevanje občanov, kreditiranje, devizni posli itd.) posluje tudi s plastičnim denarjem, kot so kartice Eurocard in Magna. Ta mesec bo v sodelovanju z Ljubljansko banko d.d. uvedla tudi lastno plačilno kartico Vipa. Komitenti jo bodo lahko uporabljali tudi na vseh enotah LB d.d., UBK ter Probanke, to pa je tudi na ljubljanskem in mariborskem območju, torej praktično po vsej Sloveniji. S čekovno kartico Banke Vipa bo mogoče jemati gotovino, oziroma opravljati še druge možne storitve v vseh bankomatih sistema "BA" v Sloveniji. Zapišimo še to novost, ki se je bodo razveselili predvsem komitenti v Novi Gorici in v Ajdovščini: v kratkem bodo v teh dveh mestih poleg že obstoječih bankomatov namestila svoje tudi Banka Vipa d.d.

Vojko Cuder

NOVICE

Našli so sedmo žrtev

INNSBRUCK - V smučarskem središču St. Anton am Arlberg na Tirolskem, kjer je v torek snežni plaz zasul več smučarjev-turistov, so člani gorske reševalne službe včeraj našli sedmo žrtev. Kot smo poročali, trije snežni plazovi začetek tedna v avstrijskih Alpah terjali življenje najmanj osem smučarjev, pri čemer truplo enega ista še niso našli. Hudim nesrečam je botrovala lahkomiselnost smučarjev, ki so kljub prepovedi zapustili zavarovane smučarske proge. Nevarnost plazov obstaja posebej severno od alpskega grebena, torej na Tirolskem in Predarlskem, kjer je začetek tedna zapadlo skoraj en meter novega snega. Na Koroškem je nevarnost plazov minimalna, saj se je sneg, ki je zapadel še pred božičem, medtem utrdil.

Nižji stroški za življenje

DUNAJ - Z avstrijskim pristopom k Evropski zvezi se bodo stroški za živila za povprečno avstrijsko družino zmanjšali za približno 1000 šilingov mesečno. To vsaj trdi državna sekretarka za evropska vprašanja Brigitte Ederer (SPÖ). Konkreten primer: moka je konec leta 1994 na Dunaju stala 13,40 šilingov za kilogram, zdaj stane za več kot polovico manj. Edererjeva pa je hkrati izrazila bojazen, da trgovci pocenitev blaga ne bodo v celoti prenesli tudi na potrošnika in da bodo Avstrijci potem v večji meri nakupovali v tujini.

Vlada pripravlja uvedbo energetskega davka

DUNAJ - Nova koalicijska vlada SPÖ in ÖVP se je odločila za uvedbo energetskega davka. Dosedanji davek na mineralno olje misli v več postopkih razširiti tudi na druge energetske vire. Tako bi Avstrija v evropskem razsežju prednjačila in s svojim energetskim davkom tudi v okviru Evropske unije vplivala na podobno rešitev, je med drugim zabeleženo v koalicijskem sporazumu. Kdaj konkretno bo novi davek uveden, se ni znano, v vsakem bo prva etapa uresničena še letos.

Nad pol milijona šilingov kazni za trgovca Hartlauerja

DUNAJ - Ker je avstrijski lastnik številnih fototrgovin Hartlauer 8. decembra, na praznik Marijnega brezmadežnega spočetja, kljub zakonski prepovedi dela odprl svoje trgovine v Zgornji Avstriji, bo moral plačati približno 510.000 šilingov kazni. To je sporočil inšpektorat za nazorstvo delovnega časa. Hartlauer je proti odločitvi inšpektorata napovedal priziv, po svojih lastnih izjavah pa je 8. decembra v svojih trgovinah imel promet v višini pet milijonov šilingov. Za leto 1996 pa je že napovedal, da bo na ta praznik odprl vse svoje trgovine v Avstriji.

AUA zaključila leto 1994 s 300 milijonov šilingov izgube

DUNAJ - Avstrijska letalska družba AUA bo letošnje poslovno leto zaključila s 300 milijonov šilingov izgube. Vodstvo podjetja je zato sklenilo občutno zmanjšane plač svojih nastalvjencev. Prizadete so predvsem sorazmerno dobre plače pilotov in ostalega leteče osebja. AUA je zaradi vedno večjih izgub že lani skušala uveljaviti boleče varčevalne ukrepe zlastni na račun letalskega osebja. Piloti in drugi uslužbenci so odgovorili z večdnevno stavko.

AVSTRIJA / MANJŠINE

Gradiščanski Hrvati hočejo sodelovati z EZ

Buranits še naprej vodi HAK

ŽELEZNO - Hrvatski akademski klub (HAK), ena od glavnih političnih organizacij gradiščanskih Hrvatov, je konec leta 1994 priredila svoj 47. redni občni zbor, na katerem je bil na čelu organizacije potrjen dosedanji predsednik Josef Buranits.

Buranits je v svojem poročilu še posebej izpostavil ustanovitev Gradiščansko-hrvaškega centra na Dunaju, ki je postalo pomemben multifunkcionalno središče za v avstrijski prestolnici živeče gradiščanske Hrvate.

Za naslednje leto je predsednik napovedal intenzivno koriščanje različnih programov Sveta Evrope in Evropske zveze na področju mednarodnega kulturnega sodelovanja. Tozdadevni stiki da so že navezali, je poudaril Buranits in pri tem opozoril, da je prav za gradiščanske Hrvate, katere je 1. svetovna vojna razdelila na tri države, sodelovanje prek meja posebnega pomena. Dejal je še, da so nekatere evropske inštitucije že signalizirale svoj interes glede sodelovanja, posebej na področju kulturne izmenjave ter uresničitvi medregionalnih projektov.

Nadaljnjo težišče dejavnosti Hrvaškega akademskega kluba v letu 1995 bo intenzivno delo z mladino, kajti prav to področje je odločilnega pomena za preživetje Hrvatov na Gradiščanskem, je poudaril predsednik HAK-a Josef Buranits.

AVSTRIJA / POLITIKA

Ljudska stranka se poslavlja od nevtralnosti

Za evropski varnostni sistem

DUNAJ - Avstrijska ljudska stranka se je več ali manj že poslovila od trajne nevtralnosti, za katero se je leta 1955 zavezala s podpisom Avstrijske državne pogodbe.

V osnutku za nov strankin program je namreč zapisano, da nevtralnost iz varnostno-političnih razlogov ni več primerna današnjemu času in jo je treba nadomestiti z novim vseevropskim varnostnim sistemom, kateremu naj se bi pridružila tudi Avstrija.

Osnutek novega programa (šestega po ustanovitvi ljudske stranke leta 1945) bo predmet razprav tudi na tradicionalnem Trikraljevskem srečanju vodilnih politikov ÖVP, avtor varnostnopolitičnega dela novega programa je obrambni minister Werner Fasslabend. Novi program pa naj sprejeli delegati kongresa ÖVP 21. aprila letos.

Kot znano, v vladni koaliciji v tem vprašanju ni soglasja. SPÖ v tem trenutku ne vidi nikakršne potrebe zato, da se bi Avstrija odpovedala svoji trajni nevtralnosti.

To je v svoji novoletni poslanici avstrijskemu prebivalstvu izrecno zatrdil tudi zvezni kancler Vranitzky, ko je dejal, da Avstrija pristopa k Evropski zvezi kot nevtralna država oz. članica.

Ivan Lukan

AVSTRIJA

Oster protest univerz in šol

DUNAJ - Načrti zvezne vlade, po katerih v prvem četrtletju letošnjega leta ne bo prišlo do novih nastavitev v zvezni službi, je na avstrijskih univerzah in na višjih splošno izobraževalnih in višjih poklicnih šolah izzvalo ostre protest.

Rektor ekonomske univerze na Dunaju je v zvezi s tozadevnimi načrti vlade dejal, da bodo zaradi pomanjkanja osebja prisiljeni omejiti število izpitov ter predavanj, morda bodo celo omejili število študentov. Kritiki se je medtem pridružila tudi univerza v Gradcu.

Zamrznitev delovnih mest v zvezni službi je sestavni del še vedno spornega varčevalnega paketa vlade za sanacijo državnih financ. (I.L.)

EVROPSKA ZVEZA - KOROŠKA / POSPEŠEVANJE REGIJ

Za Rož in Ziljo ne bo sredstev EZ

Deželni svetnik za občine Dieter Haller (SPÖ).

CELOVEC/DUNAJ - Negativno presenečenje za prebivalstvo v Spodnji Zilji in Rožu, torej regijo ob tromeji Avstrija-Slovenija-Italija. Sedem občin ob avstrijsko-slovenski oz. avstrijsko-italijanski meji namreč ne bo zajetih v programu EZ za strukturno pospeševanje.

Državna sekretarka za evropska vprašanja Brigitte Ederer (SPÖ) je sporočila, da je komisija Evropske zveze iz zemljevida, v katerem so določena avstrijska področja, ki bodo v letih 1995 do 1999 iz Bruslja prejela pospeševalna sredstva za izboljšanje podeželjske infrastrukture, črtala občine Podklošter, Bistrico na Zilji, Strajo vas, Cajno, Bad Bleiberg, Bekštanj in Šentjakob v Rožu.

Tudi v nekaterih drugih zveznih deželah je prišlo do črtanja nekaterih predlaganih regij iz zemljevida EZ za strukturno pospeševanje: komisija je črtala vse naftne občine v Nižji Avstriji, industrijsko področje na območju zgornjeavstrijske prestolnice Linz in občine v okolici štajerske prestolnice Gradec.

Edererjeva je kljub temu menila, da je komisija EZ skorajda v celoti upoštevala avstrijski predlog za pospeševanje regij s sredstvi Evropske zveze, kajti avstrijski predlog je predvideval regije, v katerih živi 44,3 odstotka prebivalstva, v Bruslju pa so zdaj sklenili 40,6 odstotka.

Referent za občine pri koroški deželni vladi, deželni svetnik Dieter Haller, je včeraj na tiskovni konferenci v Celovcu napovedal, da bo za prizadete občine izdelan poseben nacionalni pospeševalni program.

Finančna sredstva za uresničitev tega programa pa bosta prispevala dežela Koroška in zvezna vlada na Dunaju. **Ivan Lukan**

SPZ/VABILO

Slovenski ples v Celovcu

CELOVEC - Slovenska prosvetna zveza vabi na tradicionalni, letos že 43. Slovenski ples, ki bo v soboto, 7. januarja 1995, ob 20. uri, v prostorih Doma sindikatov v Celovcu.

Za ples bosta igrala ansambel »Štajerskih 7« in Spirituals gospels, na sporedu pa je tudi polnočni show »Alpe-Adria seksteta«.

Slovenski ples šteje med najbolj priljubljene in najbolj obiskane plesne prireditve.

ISTRA / HRVAŠKA VLADA KRŠI DOLOČILA POMORSKEGA ZAKONIKA IN DOVOLJUJE PRIVATIZACIJO PRIOBALNEGA PASU

Reško ladjedelnico naj bi preuredili v oporišče za remont ameriške vojne flote

Nekateri poslanci HDZ zahtevajo odpravo nepravilnosti, do katerih prihaja v procesu lastninjenja

REKA - Hude obtožbe na račun hrvaške vlade so prišle iz Reke zato, ker naj bi vlada omogočila zlorabo jadranske obale. Po veljavnem pomorskem zakoniku na Hrvaškem namreč ni dovoljeno pridobiti zasebne imovine na tako imenovanem javnem pomorskem dobru, oziroma na ozkem obalnem pasu. Za nekatere zasebne lastnike to pravilo očitno ni veljalo, tako da je dr. Vinko Hlača, dekan Reške pravne fakultete, že napovedal pravno »vojno« zoper uzurpatorje, kot poglavitnega krivca pa obtožil vlado.

Polemike v zvezi s privatizacijo javnega dobrega so se razmahnile zlasti po izjavi Damirja Vrhovnika, direktorja reške remontne ladjedelnice Viktor Lenac, ki trdi, da je to podjetje ustvarilo 45, 7 milijona dolarjev prihodka.

Ta Vrhovnikova izjava, ki jo je izrekel pred novinarji na novoletnem sprejemu, je odjeknila kot prava politična bomba ne samo na Reki, ampak po vsej Hrvaški. Za razliko od številnih privatiziranih podjetij, katerih delničarji si na vse kriplje prizadevajo, da bi sestavili konec s koncem, je reška remontna ladjedelnica uresničila soliden prihodek. Tukajšnjo javnost, ki je bila prepričana, da je večinski lastnik Viktorja Lenca v rokah Damirja Vrhovnika (nekdanjega komunističnega kadra), je presenetilo spoznanje, da so lastniki ladjedelnice - tujci. Ta hip je kar 65, 5 odstotka Viktorja Lenca v lasti tujih družb, ki so, zahvaljujoč spretnosti novega vodstva, odkupile od drobnih, obubožanih hrvaških delničarjev večinski sveženj delnic. Zdi se, da je poslovna prihodnost te ladjedelnice na moč obetavna, saj že krožijo govorice, da bi utegnili na Reki urediti oporišče za remont ameriške vojaške flote. Zato ne preseneča veliko število tistih, ki se zanimajo, kako posluje Viktor Lenac.

Ali bo te načrte prekrižal izbruh morebitnega škandala v zvezi s preobrazbo lastništva in zlorabo javnega dobrega? Takšno možnost Damir Vrhovnik zavrača. Po njegovem je revizija potrdila, da je bil postopek privatizacije zakonit, saj so vsi objekti, ki so jih privatizirali na obali, od morja oddaljeni več kot 6 metrov, tako da ne kršijo pomorskega zakonika.

»Ničesar nismo delali brez vednosti pristojnega ministrstva,« zatrjuje Damir Vrhovnik. Njegovi nasprotniki menijo, da to ni dovolj, saj je tudi sama vlada kršila določila pomorskega zakonika, ko je dovolila privatizacijo ozkega priobalnega pasu.

»Vlada legalizira nezakonito lastninsko preobrazbo zato, ker je prepričana, da bi z razveljavitvijo lastninske preobrazbe v ladjedelnici Viktor Lenac ter v navtičnih marinah pri potencialnih tujih vlagateljih ustvarila vtis, da so vlaganja na Hrvaško negotova. Namesto tega, bi moralo vlado skrbeti predvsem to, da zaščiti svoje javno pomorsko dobro,« poudarja dr. Vinko Hlača.

Tudi sicer proces privatizacije nekdanje družbene lastnine v državno na Hrvaškem spremljajo številni škandali. Kljub temu vladni uradniki, ki za ta proces odgovarjajo, še zmeraj trdno sedijo v svojih foteljih, saj vladajoča Hrvaška demokratična skupnost (HDZ), po katere scenariju ta preobazba poteka, nima moči, da bi naredila konec nezakonitim poslom. Vladajočo hrvaško stranko pretresajo frakcijski boji, Franjo Tudjman, ki z železno roko vodi HDZ, pa nikakor ni pripravljen navznoter odpirati novih front. Strankarska enotnost je na resni preizkušnji, saj posamezni »liberalci« znotraj HDZ zahtevajo, da bi v saboru, državnem parlamentu, dokončno opravili s sumljivimi posli in nezakonitostmi, do katerih prihaja v procesu lastninske preobrazbe.

Hrvaško gospodarstvo se je privatiziralo v skladu z državnim modelom. To tudi pomeni, da je postala država večinski lastnik v številnih podjetjih tako, da si je enostavno prisvojila nekdanje družbeno premoženje. Majhno število tistih podjetij, ki so se zares privatizirala in začela ustvarjati dobiček, oblasti v Zagrebu obravnavajo le kot kapljo v morju. Morda predvsem zaradi tega premier Nikica Valentić okleva z odločitvijo, ali bo zamižal na eno oko, ali kar na obe v primeru privatiziranih navtičnih marin in ladjedelnice Viktor Lenac - ali pa se bo vendarle skliceval na določila pomorskega zakona, ki določa, da na ozkem priobalnem pasu ni mogoča zasebna lastnina.

Goran Moravček

Bo država mlajšim rodovom vzela upanje v prihodnost? (Foto: B. V.)

ZA NAJMLAJŠE

Bolhica Saltellina zaenkrat izraža strast do opere v italijanščini

BOJANA VATOVEC

V gledališču Cristallo se je novo leto začelo s predstavo za otroke, prijetnim pisanim, zabavnim darilcem za najmlajše gledalce. Gledališka skupina La Contrada je namreč kot vsako leto v okviru delovanja, ki vsekakor posveča veliko pozornosti mladinskemu gledališču, pripravilo tudi novo otroško predstavo z naslovom Anche le pulci hanno la tosse - Tudi bolhe kašljajo, ki jo spremlja tudi zanimiva novost. Vodstvo tržaškega zasebnega gledališča se je namreč odločilo za sodelovanje s Slovenskim stalnim gledališčem, tako da sta italijanski in slovenski ansambel z istim režiserjem, istimi scenami, kostumi, glasbeno spremljavo, koreografijami in vsem, kar spada zraven, pripravila italijansko in slovensko inačico iste predstave. Za to pobudo sta gledališči izbrali pripovedko tukajšnjega avtorja, Fulvia Tomizze, ki je po rodu Istran, že dolgo let pa doma v Trstu, globoko vkoreninjen v stvarnost tukajšnjih krajev ob meji. Med pripovednimi deli za odrasle imajo svoj prostor tudi zgodbice za otroke, kakršna je povestica o bolhici Saltellini iz rodu Balzijev, samih strastnih ljubiteljev opere in opernih pevcev. Bolhica živi v skupnem stanovanju s pajkom, stonogo in komarjem. Vsak večer hodi v opero in sostanovalcem pripoveduje, kako je bilo lepo in jim včasih tudi zapoje priljubljeno arijo. Prehlad najljubše pevke bolhico skrajno potre, tako da še sama stakne kašelj. Da bi jo potolažili, jo tovariši pripravijo do tega, da skupaj postavijo na oder burkaško opero Bolha v ušesu, v kateri ima družina Balzijevih izredno pomembno vlogo.

Gre torej za drobno, morda skoraj neotipljivo zgodbo, za igranje z domišlijskim svetom, v katerem imajo živalice prikupno vlogo in ki je obenem tudi nežen odsev resničnega sveta. Režiser Boris Kobal je tako poudaril lahkotno igranje s fantazijo. Bolha, komar, stonoga in pajek so tako prijetne in ljubke živalice, vsaka pa ima tudi človeške poteze, ki nas zabavajo pri naših znancih. Bolhica je fanatično zaverovana v opero, rada se postavlja kot pripadona in ni prav nič zadovoljna, kadar jo komar prikrito zbada ali pa se sam postavi v ospredje. Stonoga je dobrodušna in preprosta, pajek pa skrbi za družinsko harmonijo.

Predstava se živahno vije od prizora do prizora z domislicami, ki stalno silijo v smeh. Bolhico igra Elke Burul, komarja Marzia Postogna, stonogo Michela Cadel, tri zelo mlade igralke, pajka pa starejši Riccardo Canali. Vsi štirje so tudi pevci v uprizorjeni operi **(na sliki vsi nastopajoči, foto Kroma).**

Tomizzovo pripoved je za oder priredil Ugo Vicic, ki je skupaj s Carlom Moserjem, avtorjem glasbene spremljave, tudi spisal burkaško opero Bolha v ušesu. Pri postavitvi so sodelovali še Marijan Kravos s sceno, ki prikazuje stanovanje, v katerem je šivanka palica, naprstnik vedro, škatlica vžigalic pa miza, vendar se s preprostim posegom spremeni v operni oder; Fabio Bergamo s kostumi, ki z drobnimi dodatki nakazujejo značaj nastopajočih, in koreograf Luciano Pasini.

Boris Kobal bi rad, da bi bili italijanska in slovenska predstava povsem enaki. Zanimivo bo videti, ali bo res tako, če zaradi drugega ne zato, ker so v slovenskem ansamblu trije moški člani in ena ženska.

FILM

Krutost vsakdanjega življenja in bolečina ljudi v zadnjem filmu režiserke Francesce Archibugi

IGOR DEVETAK

Z zaprtimi očmi, v izvirniku Con gli occhi chiusi, Italija 1994. Režija: Francesca Archibugi. Predloga: roman Federica Tozzija. Scenarij: F. Archibugi. Fotografija: Giuseppe Lanci. Igrajo: Alessia Fugardi, Deborah Caprioglio, Gabriele Bocciarelli, Stefania Sandrelli, Marco Messeri, S. Castellito, Laura Betti (na sliki prizor iz filma).

Francesca Archibugi, ki se je že uveljavila na mednarodnem filmskem prizorišču s svojim prvencem, debitnim Mignon je odšla (Mignon è partita, 1987), nadaljuje osebni sprehod med intimnimi nagibi in skrivnostmi mladostnikov, toda ne brez družbene sodbe, saj sinovi razodevajo tudi starše. Tokrat pa ne pripoveduje zgodbe iz našega časa: črpala je iz dobe začetkov našega stoletja in iz toskanskega podeželja, v katerem je uprizorila boleče in žalostno ljubezensko zgodbo med adolescentoma Pietrom in Ghisolo, gospodičem in siromašno kmetičico, pastirico puranov, na katera socialna razlikova ni učinkovala, kajti oba teži isto breme: občutek nesreče, kruta zatemnitev tiste stvarnosti, na katero okrog njiju brez pomislekov bolj ali manj jasno vsi pristajajo.

Zgodbo je že leta 1913 zapisal v izvirni obliki romana sienski pisec Federico Tozzi, posnemalec Verge, verist, v temah in namigljiv v pripovednem stilu. Da se je film rodil po literarni predlogi, je novost za italijansko režiserko, ki je bila doslej tudi avtorica zgodb za svoje filme. Toda tudi v tistem pristnem Tozzijevem neuglajenem kmečkem svetu, naturalističnem univerzumu bolj poznanem iz literarne poetike prejšnjega stoletja, morejo prebivati Archibugijini junaki - posamezniki, ki skrivajo v sebi moderen nemir, bolečino samote, čar in odčaranje. Včasih izzvenijo kot neubrane note v okviru sienskih latifundov, trpkega in neizprosnega sveta, kakor zemlja, v zasebnih in socialnih razmerjih. S katerimi očmi je gledala nanje Archibugijeva? Njene oči so občutljivo uprte rajši v človeka kot pa v smer bolj pristopnih zunanjih obzorij. Literarni film je torej zanjo le navidezno nova pot.

Pietru manjka agresivne moškosti značilne za odrasle može, ki se gibljejo ob njem; on je popolno nasprotje očeta Domenica, bedastega in robatega premožnega kmeta in gostilničarja, ki sina prezira. Ghisola, nesrečno bitje lepega obraza in zaklenjene duše, čuti do Pietra nasprotujoče čustvo: njegova nedožnost in naivnost jo privlačujeta in se ju obenem brani. Že kot otroka sta se iskala in se izogibala z izmeničnim tokom, ki je značilen za bitja, ki se svojega čutenja še sramujejo in nočejo izdajati notranjosti. Tragični figuri, vpleteni v bivanjske vozle, imata zaradi njih motne oči. Zgodi se, da se podata vsak na svojo pot v mesto; izgubita se in se po nekaj letih v domačem kraju spet najdeta, ko iščeta drug v drugem nemogoče. Pietro živi z zaprtimi očmi, je fizično in mentalno kratkoviden: v Ghisoli neprestano vidi le idealno in čisto znamenje - nikdar zamazano - za ženo, sliši, toda ne prisluhne slabemu glasu na njen račun, ve, toda se ne zaveda, da je Ghisola služila v florentinski javni hiši. Ko zagleda njen »breji« trebuh, se obnaša kot otrok in se sesuje. Pietro je človek, ki zaradi pretirane dobrote in prav tolikšne slepote končno povzroči zlo sebi in drugim. To je že dobro znan značaj, a vedno pretresljiv. A tudi oče Domenico nima odprtih oči, nima občutljivosti za dušo svoje žene, svojega otroka, svojih kmetov, ki nimajo posluha za Ghisolin molk itd. Slepcev je veliko.

Z zaprtimi očmi je krut film, čeprav surovost večinoma blaži pogled Archibugijeve in jo vselej izraža z močnimi vizualnimi znamenji, ne da bi se na njih nepotrebno ustavljala. Spolnost obravnava v njeni primitivni obliki, zato so ženske podobne brejim živalim in se spolni univerzum moškega ne razlikuje od živalskega. Daljša sekvenca kaže kastracijo prašičev, ko kmetje in hišni gospodar - njegov oče na glas podvomijo v Pietrovo moškost. Spet druga slika poveže porod teleta s trenutkom, ko Ghisola odkrije svojo nezaželjeno nosečnost. Edina neomadeževana ikona, otok nežnosti in naivnosti - in vendar kraj nemira, krhko in nezavarovano moško bitje, je Pietro: ko bo odprl oči in spremlil Ghisolino resnico, je ne bo nikdar več ljubil.

Igralska skupina v posrečeni kombinaciji je skrbno izbrana in dobro vodena. Ne manjkajo zvesti interpreti Archibugijeve: Alessia Fugardi (glavna junakinja Pippi v filmu Il grande cocomero, ki tako zelo spominja na Ghisolo po namerah in molku, zato ni slučaj, da je to ista igralka), Sergio Castellito, lepa Laura Betti, Stefania Sandrelli drugič v neobičajni vlogi matere, medtem ko je Marco Messeri, toskanski igralec prvič s priložnostjo, da zaigra Toskanca, učinkovita figura živali, sadik, ki pod bolj ali manj grobim videzom nosi globoko nasilje. Deborah Caprioglio, izprana sugestij filmov Tinta Brassa, pa zna neposredno izraziti silo čutov, ki je že vsa vsebovana v njenem obrazu, na katerem izstopajo mesnate ustne, v temačnih očeh in mladem težkem telesu.

ODTRGANO

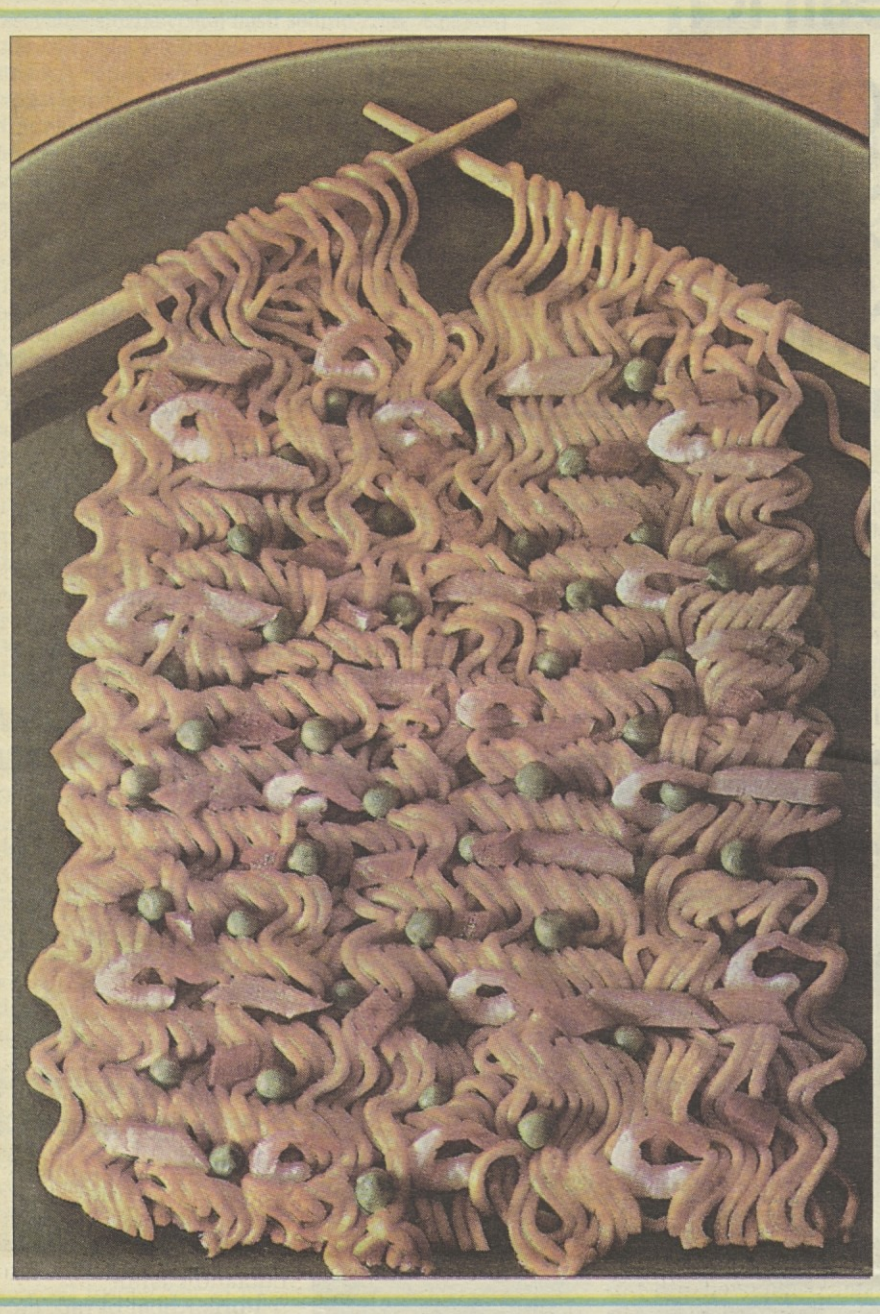

Lepa hrana zbudi apetit

Iz dneva v dan si ljudje nalagajo več zaposlitev, udeležujejo se več dejavnosti, začenjajo se ukvarjati z novimi hobiji in vedno bolj norimi športi ali pa kar v nedogled zrejo v televizijo. Tako sploh ne pomislijo, da si vzamejo premalo časa za povsem osnovne potrebe. Prehranjevanje na primer. Le redki se še kdaj pa kdaj zberejo pri kosilu, ki je kaj več kot samo jajca na več načinov, golaž za več dni ali premalo skuhan krompir. To je največkrat videti na krožniku prav dolgočasno in zato mnogi raje na hitro pojejo kakšen sendvič ali čokolado. Potem pa se sprašujejo, kako to, da se čudno počutijo. Zakaj ne bi poskrbeli tudi za to, da bi hrana, ki jo nameravamo pojesti, bila dobra tudi na pogled?

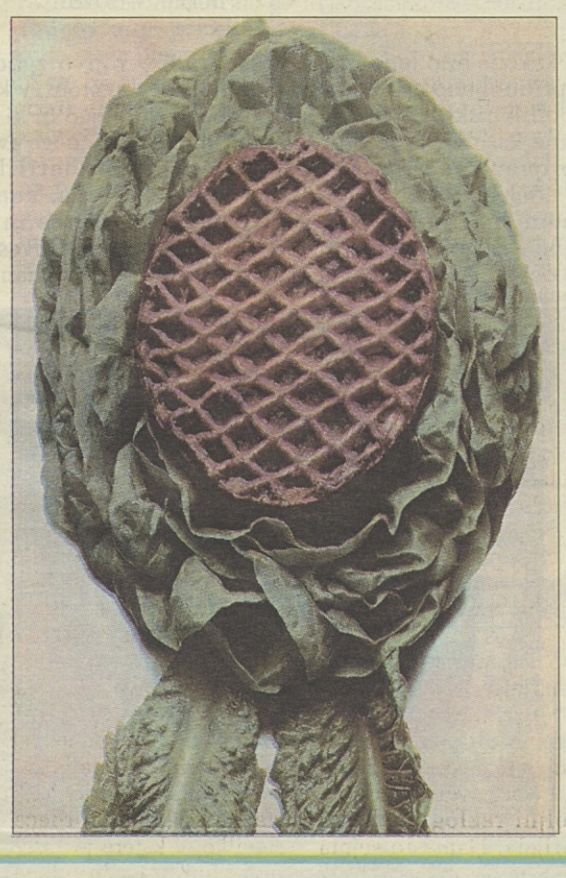

Sultanove dame

Haremi - sanje vsakega moškega, v zahodnem svetu zaničevani, prekleti in celo zakonsko prepovedani. Vendar »haremske« ženske se ne pritožujejo, ne protestirajo in ne pišejo v rubrike Pisma bralcev. Čas ni njihov gospodar kot pri modernih ženskah, uživajo življenje in se posvečajo le svoji lepoti in Gospodarju.

Februarja prihajajo klovni

Cirkus ne mora biti cirkus, če v svojih mobilnih hišah s s seboj ne prevaža tudi klovnov. Otroci hodijo v cirkus samo zaradi klovnov in slonov.

Vsak človek mora biti vsaj enkrat v življenju pravi pisani klovn s prevelikimi čevlji, da se sproščeno nasmeji samemu sebi. In ker si le redki srečneži zagotovijo prostor v cirkusu, imajo navadni smrtniki srečo, da obstaja veseli praznik - pust. Vendar klovni nimajo srečnega obraza in nasmeha do uses. Tragičen in žalosten pogled, nerodno premikanje, norčevanje, pisana oblačila in na debelo namazan žalostni obraz - zaradi vsega tega otroci in odrasli obožujejo klovne.

Pripravili: Tina Lucu in Irena Sorn

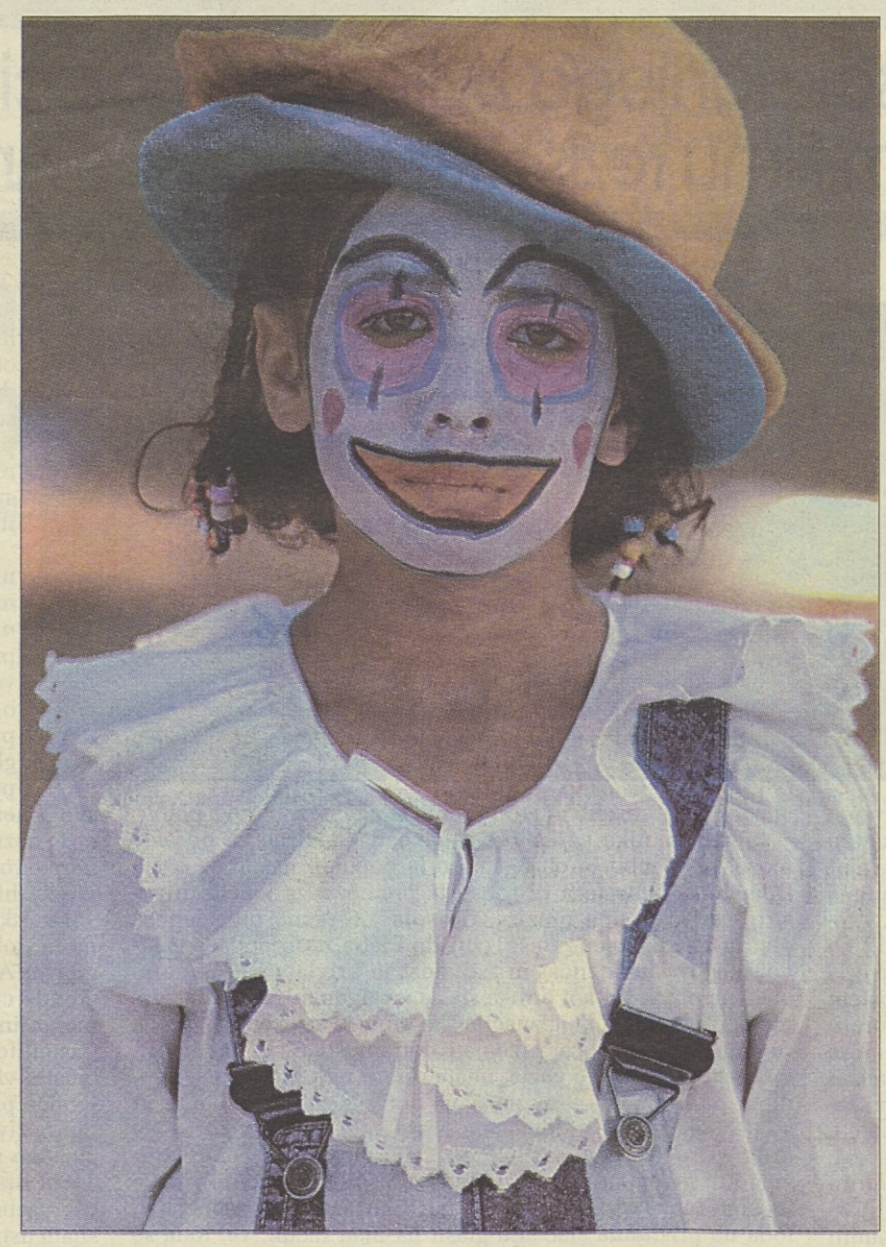

Veliko napovedi ljubljanskih razstavišč se ni uresničilo

PREGLED LIKOVNE UMETNOSTI V LETU 1994 (3)

Med pogrešanimi '94 sta novosti '93: AAF in Mini print

LJUBLJANA - V minulem letu smo lahko opazili med programi likovnih razstavišč in drugih ustanov kar nekaj projektov, ki so bili napovedani in ki jih je javnost pričakovala, a so jih kasneje »potiho« umaknili (organizatorjem se seveda pri nas prav nič ne mudi, da bi kakorkoli pojasnili njihove izostanke). Zanimivo je, da je to doletelo tudi dva izmed projektov, ki sta bila v letu 1993 prvič organizirana in sta bila pomembna novost v predlanskem letu; tako sta se tudi pojavljala v časopisnih pregledih likovne dejavnosti v letu 1993, ki so jih pisali pred letom. To se je zgodilo prodajnemu sejmu umetnin in starin AAF na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani in obsežni mednarodno zasnovani razstavi male grafike Mini print v Umetnostni galeriji v Mariboru.

Prvi (in zadnji) **sejem AAF** je predlani pomenil pomembno novost na področju trženja umetnin in starin, v njegovem okviru pa so pripravili tudi dražbo. Na sejmu, ki je bil pomemben zlasti zaradi združevanja ponudbe domačih prodajalcev umetnin in starin, na njem pa so se lahko ti tudi spoznali in skupno premleli svoje probleme, so sodelovali številni razstavljalci in tudi obiskovalcev je bilo veliko. Sejem pa je tiste, ki so na njem sodelovali, tako presenetil z visokimi cenami stojnic, da lani zanj ni bilo več toliko interesa, kar je verjetno bil temeljni razlog, da se ni »prijel«. Namesto sejma AAF je Galerija Ažbe v Muzeju novejše zgodovine v Ljubljani pripravila prvi (morda ne zadnji) **sejem Antika**, ki je bil za sodelujoče veliko dostopnejši (s cenejšimi stojnicami in prav tako z dražbo).

Če je sejem AAF že dočakal nadomestni projekt, pa to ne velja za **Mini print**, ki je v letu 1993 sploh pomenil najambicioznejšo novost v Sloveniji. Mednarodna razstava je zbrala v Mariboru izjemno število grafičnih del v malem formatu z vsega sveta, vrh vsega pa sploh ni obremenila državnega proračuna, ampak so jo organizatorji pripravili s pomočjo sponzorjev. Mini print, ki je pomenil za drugo največje slovensko mesto vrhunsko likovno priložnost, za celoten slovenski prostor pa konstituiranje svojevrstnega »grafičnega trikotnika« med mednarodnim bienalom v Ljubljani, bienalom slovenske grafike v Novem mestu in svetovno malo grafiko v Mariboru, bi morali po napovedih postaviti letno in ne bienalno; prvi Mini print so postavili konec leta 1993, drugega pa lahko že pogrešamo. Razlog izostanka so (menda) rdeče številke, v katere je zašel prvi Mini print, in ostane nam morda le to, da se (iz čiste kranjske zlobe kajpak) pozabavamo s citiranjem stavka državnega sekretarja za kulturo Jožeta Ostermana iz protokolarnega teksta, ki ga je med drugim zapisal v obsežnem katalogu Mini printa 1993: »Že zdaj velja zapisati, da bo Mini print Slovenija zares zrasel v tradicionalno prireditev.« Pa kaj zato, se je pač zmotil.

Lani je prišlo do nekaterih pomembnih izostankov tudi v programih posameznih galerij, kar je za galerije, ki delujejo v Ljubljani, lepo razvidno, če primerjamo lani dejansko izvedene projekte s predvidenimi, ki so navedeni v brezplačni turistični promocijski publikaciji Muzeji in galerije, ki jo vsake tri mesece izdaja Mestni muzej Ljubljana (ki je bil med drugim lani med vsemi slovenskimi muzeji in galerijami edina ustanova, ki je na naše uredništvo poslala do tolarja natančno poročilo o svojem delovanju v letu 1993) oziroma Kulturno-informacijski center Križanke, ki deluje v njegovem obsegu.

Do največjih sprememb je prišlo v programu naše osrednje galerijske ustanove, **Narodne galerije,** ki je sicer lani pripravila kar nekaj prvovrstnih projektov in ki je že za lanski marec napovedala razstavo **Mojstra Kranjskega oltarja**, ki je še nismo dočakali, za junij odprtje **Zbirke evropske umetnosti** - okoli 130 del, ki so deponirana in javnosti nedostopna od leta 1950, poleg teh pa še razstavo novih pridobitev Narodne galerije. Med izostanki napovedanih razstav drugih galerij, ki povzročajo, da knjižico Muzeji in galerije, ki prinaša razstavne programe za tri mesece vnaprej, (in sprememb kajpak ne more predvideti) prej jemljemo za plod dela kulturno-dezinformacijskega kot kulturno-informacijskega centra, pa velja omeniti vsaj še za konec leta 1994 napovedano razstavo slovitega italijanskega umetnika ekspresivne akcijske abstrakcije **Emilia Vedove**.

Vojko Urbančič

Konec

NA KRATKO

Jubilej Slavističnega društva Slovenije

LJUBLJANA - Slavistično društvo Slovenije praznuje svoj 60. rojstni dan. To strokovno društvo, ki je bilo ustanovljeno na današnji dan leta 1935 v Ljubljani, združuje 2.500 članov - od učiteljev slovenščine, raziskovalcev slovanskih jezikov in književnosti do lektorjev, prevajalcev in drugih kulturnih delavcev. Glavna skrb društva je predvsem raziskovanje in poučevanje slovenskega jezika in književnosti, skrb za slovenistično dediščino ter jezikovno povezovanje prostora s slovenskim prebivalstvom. V ta namen je društvo ustanovilo več revij (Slavistična revija, Jezik in slovstvo), od leta 1991 pa izdaja tudi zbornik, organizira strokovna zborovanja, sodeluje in skrbi za obeleževanje in obnovo domačij pomembnih slovenskih pisateljev, literarnih zgodovinarjev in jezikoslovcev ter skupaj z Zavodom RS za šolstvo in šport že osemnajsto leto organizira tekmovanje v znanju materinščine za dijake in učence višjih razredov osnovnih šol. **(V. R.)**

Mario Vargas Llosa prejel nagrado Cervantes

MADRID (dpa) - Najvišjo špansko nagrado Cervantes 1994 je prejel perujski pisatelj Mario Vargas Llosa za zbrana dela. Podelil mu jo bo kralj Juan Carlos 23. aprila, na dan smrti Miguela de Cervantesa, na Univerzi Alcale de Henares pri Madridu. Mario Vargas Llosa velja sicer za enega najboljših avtorjev špansko govorečega dela sveta.

Večer v spomin Tončki Marolt

LJUBLJANA - Akademska folklorna skupina Franceta Marolta se bo z letnim koncertom, ki bo jutri, 7. januarja, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, spomnila 100-letnice rojstva Tončke Marolt, življenjske sopotnice in sodelavke ustanovitelja skupine Franceta Marolta. Sprva je bila korepetitorica, po moževi smrti pa je prevzela glasbeno vodstvo in ga vestno opravljala do svojih osemdesetih let. Pomembno je njeno zbirateljsko delo; dragoceno pesemsko, plesno in drugo etnološko gradivo hrani arhiv Glasbenonarodopisnega instituta. »Večer v spomin Tončki Marolt,« s katerim AFS Franceta Marolta ob svoji 46-letnici zaključuje tudi koledarsko leto, bo še posebej slovesen. Predstavili bodo tiste plese, ki so neposredno povezani z delom Tončke Marolt, bodisi z avtorstvom plesnih in glasbenih priredb bodisi z gradivom njenih zapisov, uporabljenim v postavitvah. Bila je nepozabna mentorica mnogim skupinam po Sloveniji, z njeno vzpodbudo so nastajale tudi nove, nekatere so ustanovili njeni učenci, nekdanji »Maroltovci«. Tako bodo gostje spominskega večera folklorne skupine France Prešeren iz Celja, Koleda iz Velenja in Sava iz Kranja. Njihovo delo dokazuje, da je seme, ki ga je posejala Tončka Marolt, padlo na plodna tla in rodilo žlahtne sadove. **(T. F.)**

Jerry Lewis prvič na odrskih deskah

LJUBLJANA - Jerry Lewis, 69-letni komik, ki ima za seboj bogato igralsko kariero na televiziji in filmu, se bo 28. februarja prvič preizkusil tudi na odrskih deskah. V broadwayjski produkciji klasike glasbenih komedij iz leta 1955 Damn Yankees bo igral vlogo hudiča. Muzikal je baseball verzija mita o Faustu, v katerem navijač proda svojo dušo hudiču, da bi njegovo priljubljeno moštvo zmagalo v odločilni tekmi. Jerry Lewis je priznal, da je zaradi vloge malce nervozen, ob tem pa tudi, da pomeni uresničitev njegovih sanj in krono njegove kariere. **(V. R.)**

PO SLEDI TAKTIRKE

Kapljice ljubezni v Metropolitanski operi

Drevi bodo v Metropolitanski operi v New Yorku uprizorili Donizettijevo opero Kapljice ljubezni. Dirigent bo Edoardo Müller, peli pa bodo Ruth Anne Swenson, Jerry Hadley, Lucio Galle in Paul Plishka. Jutri bosta še dve predstavi. Opoldne predstava, ki gre prek radijskih valov v svet (tudi v Slovenijo). Tedaj bo na sporedu Madama Butterfly. Dirigiral bo Daniele Gatti, peli pa bodo Carol Vaness, Wendy White, Richard Lech in Dwayne Croft. Zvečer bo na sporedu opereta Netopir pod taktirko Hermana Michaela. Peli bodo Pamela Coburn, Harolyn Blackwell, Hanna Schwarz, Stanford Olsen, Hermann Prey, Wolfgang Brendel in Gottfried Hornik.

Italijanka v Alžiru v Dunajski državni operi

Nocoj bo v Dunajski državni operi predstava Rossinijeve opere Italijanka v Alžiru. Dirigent: Viotti, pevci: Kasarova, Ruggero Raimondi, Gimenez. Jutri bo na sporedu Puccinijeva opera La Boheme (dirigent: Hager, pevci: Ghiorghiu, Vento, Farina, Josephson). V nedeljo pa bodo uprizorili še Bizetovo Carmen (dirigent: Runnicles, pevci: Baltsa, Gustafson, Shicoff, Chaignaud).

Novi CD-ji s samospevi

Pred kratkim je izšlo nekaj plošč s samospevi. Margaret Price poje samospeve Johannesa Brahmsa. Na klavirju jo spremlja Graham Johnson. CD je izdala družba RCA Victor. Temnopolta sopranistka Jo Ann Pickens predstavlja zanimiv izbor črnskih duhovnih pesmi s klavirsko spremljavo Donalda Sulzena (Založba Koch Schwann). Se druga temnopolta sopranistka, Barbara Hendricks, ki je še bolj znamenita, pa je za Emi Classics posnela dva cikla: Les Nuits d'été (Berlioz) ter Les Illuminations (Brittna).

Posnetek Bellinijeve opere

Založba Berlin Classics je pred kratkim izdala nov posnetek Bellinijeve opere Il Pirata, ki jo zelo redko izvajajo po svetovnih opernih odrih. Naslovno vlogo poje italijanska sopranistka Lucia Aliberti, druge pa Roberto Frontali, Stuart Neill, José Guadalupe Reyes, Kelly Anderson in Hermine May. Sodelujeta še zbor in orkester Nemške opere v Berlinu. Dirigent je Marcello Viotti.

Pripravil: Mi. K.

Avtoportreti begunskih otrok

LJUBLJANA - V avli Pedagoške fakultete bo predvidoma do konca januarja na ogled razstava avtoportretov, ki so jih narisali otroci iz begunskih centrov po vsej Sloveniji. Predstavljenih je 151 avtoportretov, 151 parov melanholičnih, zbeganih, radovednih, prestrašenih, vedrih otroških oči, ki s pomočjo likovne govorice pripovedujejo o preteklosti petletnikov pa vse do 15-letnih otrok.

Portrete so izbrali iz »skoraj nepregledne množice prispelih risb, slik in glinenih portretov, ki so jih poslali otroci iz 27 zbirnih centrov,« nam je povedal izredni profesor in član 2-članske žirije Zdenko Huzjan z oddelka za likovno pedagogiko na Pedagoški fakulteti vLjubljani. (V žiriji, ki je izbrala razstavljane portrete, je sodeloval še izredni profesor za grafiko na oddelku za likovno pedagogiko Ivo Mršnik.) Omenjeni natečaj z naslovom Avtoportret za predšolske in šoloobvezne otroke iz begunskih centrov v Sloveniji so organizirali Urad za priseljevanje in begunce Republike Slovenije, Zveza prijateljev mladine Slovenije in oddelek likovne pedagogike Pedagoške fakultete v Ljubljani. Posebej pohvaljeni so bili otroci iz zbirnih centrov iz Novega mesta, Celja, Ljubljane, Mežice, Tržiča in Škofje Loke, sicer pa so na razstavi na ogled tudi avtoportreti otrok iz zbirnih centrov iz Maribora, Sevnice, Pirana, Nove vasi na Blokah, Tolmina, Puconcev, Velenja, Ajdovščine, Črnomlja in Ribnice. (H. D.)

Z razstave portretov otrok iz 27 zbirnih centrov (Foto: Bojan Velikonja)

POLJSKA / BOJ ZA OBLAST

Predsednik noče plačati davkov

Začel se je predvolilni predsedniški boj

VARŠAVA - V prvih dneh novega leta je poljski predsednik Lech Walensa napadel levo koalicijo - državljanom je sporočil, da ne bo plačal davkov v skladu z novo davčno zakonodajo, ki jo je sprejela vlada Waldemarja Pawlaka. Walensa meni, da je nepravična, zato je Poljake pozval k državljanski neposlušnosti in jim svetoval, naj sledijo njegovemu zgledu.

Čeprav so na poljskih ulicah še vedno sledi novoletnega praznovanja, pa vse kaže, da se je že začel predvolilni predsedniški boj - Poljaki bodo novega predsednika izbirali letos jeseni. Po napovedih bo o novem poljskem predsedniku odločal drugi krog volitev, v katerem se bo Walensa pomeril z nasprotnikom iz vrst levice. Čeprav njegovo ime uradno še ni potrjeno, bo iz vrst koalicije, ki jo sestavljajo Pawlakova Kmečka stranka in stranka nekdanjih komunistov (SLD). Pričakovati je, da se bo za predsedniški položaj potegoval Aleksander Kwasnievski.

Walensove odločitve v celoti podpira šef diplomacije Andrej Olechowski, ki ga je njegov kolega, nekdanji komunist Wlodzimierz Cimoszewicz, obdolžil, da je prekršil zakone, ker je za svoje posredovanje prejel podkupnino nekega bančnika. Olechowski, ki takšne obtožbe zavrača, je ponudil svoj odstop, vendar ga Walensa ni sprejel. O tem bo 12. januarja odločalo ustavno sodišče. Na položaj obrambnega ministra, ki je prazen že od novembra, ko je odstopil Piotr Kolodziejczy, Walensa ni hotel imenovati nobenega kandidata, tudi Longina Pastusiaka ne; za novega obrambnega ministra je pripravljen imenovati le Zbigniewa Okonskega, ki ga je predlagal sam.

Zaradi nesoglasij se lahko znajde v neprijetnem položaju tudi vlada Waldemarja Pawlaka, saj se lahko zgodi, da bo predsednik države zavlačeval podpis državnega proračuna, ki mora biti sprejet tri mesece pred obravnavo v sejmu, saj ga parlament lahko zavrne. Da bi preprečila Walensovo manevriranje, je koalicija, ki se tega dobro zaveda, po hitrem postopku sprejela novo finančno zakonodajo.

Walensa Poljake poziva k državljanski neposlušnosti (AP)

Predsednik in njegov pravni svetovalec Lech Falandysz sta nasprotnike presenetila s svojo razlago zakona; pravita, da skuša številčno močnejša levica spremeniti ustavo tako, da bi imel predsednik manjše pristojnosti.

Kakorkoli že, koalicija postaja vedno glasnejša in celo previdni Pawlak je stopil v ospredje. Tako je v torek Olechowskemu očital nesposobno vodenje, kriv naj bi bil tudi za odpoved obiska ruskega premierja Černomirdina v Varšavi. Pawlak skuša na vse načine doseči Pastusiakovo imenovanje na položaj obrambnega ministra. Če bo njegovemu predlogu Walensa še naprej nasprotoval, ga bo Pawlak kljub temu postavil na ta položaj.

Glasnik leve koalicije Siemiatkowski meni, da bi takšna poteza »še bolj zaostrila že tako napete odnose med predsednikom in vladajočo koalicijo.« Walensa je napovedal, da bo davke plačal v skladu z zakoni, ki jih je sprejela prejšnja vlada; mnogi Poljaki naj bi se z njegovo odločitvijo strinjali. Hkrati je premier Pawlak sporočil, da bo plačal kar za 45 odstotkov višji davek, kar naj bi bil dokaz, da je prejšnji davčni sistem ščitil predvsem bogataše.

Michel Viatteau / AFP

NEMČIJA

Voditelje bolj skrbi prihodnost kot preteklost

BONN - Pet mesecev različnih proslav konca vojne, v katerih bodo proslavljali zmago nad nacističnim tretjim rajhom pred petdesetimi leti, se bo letos zgrinjalo nad nemške voditelje, ki bi raje gledali v prihodnost in se končno znebili preteklosti, ki jih spravlja v zadrego.

Dogodke od osvoboditve koncentracijskega taborišča Auschwitza do končnega poraza 8. maja leta 1945 bodo zaznamovali s številnimi govori in proslavami, ki naj bi pomenili spravo z nekdanjimi sovražniki. A še tako dobro načrtovani in skrbno pripravljeni dogodki se utegnejo zaradi neznatnih spodrsljajev spremeniti v katastrofo za demokratično Nemčijo, kakršna se je dvignila iz pepela 2. svetovne vojne. Spričo prahu, ki se je dvignil zaradi morebitne nemške udeležbe, ko so junija proslavljali obletnico zavezniškega izkrcanja, tako imenovani dan D, ki še vedno odmevajo, so zdaj uradne oblasti veliko bolj previdne pri načrtovanju priložnostne slovesnosti, posvečene spominu strahot 2. svetovne vojne. »Zdi se, kot bi komaj včeraj praznovali 40. obletnico vseh teh dogodkov,« je vzdihnil eden od uradnikov. »Upam, da tega ne bomo počeli vse do 75. obletnice, saj navsezadnje ne bi imeli več kaj praznovati.«

Štirideseta obletnica konca vojne, se je dobro iztekla zaradi govora nemškega predsednika Richarda von Weizsäckerja, ki je poudaril nemško odgovornost za genocid nad Židi in priklical v spomin 8. maj, ko je bil nemški narod osvobojen. Toda prva večja proslava 50. obletnice, govor iz leta 1988, ki je omenil pogrom nad Židi v znameniti Kristalni noči, se je končal z nemiri, ko je predstavnik parlamenta Philipp Jenninger menda skušal upravičiti Hitlerjevo početje. Henninger je moral zaradi splošnega ogorčenja odstopiti.

Pred 50. obletnico zavezniškega izkrcanja v Franciji so vzniknile vznemirljive govorice o tem, ali se bo nemški kancler Helmut Kohl udeležil teh proslav. Zdi se, da so po tistem Kohl in sedanji zavezniki Nemčije s proslavo v Berlinu dokončno zanamovali konec vojne, saj je slovesnost poudarila predvsem misel o spravi in sodelovanju po letu 1945 veliko bolj kot misel na spopade, ki so pripeljali do Hitlerjevega dokončnega poraza. Toda visoki uradniki in tuji diplomati v Bonnu, kjer mora vse podrobnosti teh dogodkov odobriti dokončno in osebno Kohl, menijo, da utegnejo nastati resni problemi s koledarjem, če ne bo kmalu določeno, kako se bodo spomnili 8. maja.

Velika Britanija je že povabila Nemčijo in svoje zaveznike iz 2. svetovne vojne na mladinski festival v Londonu, ki bo 7. maja, kmalu pa naj bi tudi Pariz in Moskva napovedala dogodke, ki se bodo spomnili tega znamenitega datuma. »Če se Nemčija ne bo hitro odločila, bo na proslavo 8. maja udeležence pač povabil kdo drug,« je namignil eden od diplomatov. Do prvega večjega dogodka bo prišlo že 27. januarja, ko se bodo spomnili osvoboditve Auschwitza, vendar ta dogodek Bonnu ne zbuja nobenih skrbi, saj nekdanje koncentracijsko taborišče leži na Poljskem. Nemčijo bo tam predstavljal predsednik Roman Herzog, ki tam ne bo imel govora. Toda že zdaj morebitne kritike, ki so prepričani, da čas še ni zacelil ran, skrbi govor, ki ga bo imel predsednik Herzog v Dresdnu 13. februarja, petdeset let po tistem, ko so britanski in ameriški bombniki zravnali z zemljo mesto, ki je izginilo v zubljih plamenov. »Za zdaj je pač mogoče zgolj posvariti pred tem,« je zapisal publicist Rudolf Augstein v tedniku Der Spiegel. »Za tako spolzka tla gre, da utegne na njih še vedno komu spodrsniti tako, da bo padel naravnost na nos.«

Za zdaj zvezna vlada nima načrtov, kako se bo spomnila končnega poraza 8. maja. Zaspano mesto Remagen bo 7. marca, ko je pred 50 leti ameriška Prva armada prav v tem mestu čez stari železniški most prečkala Ren, gostilo srečanje ameriških in nemških veteranov. Grozljivi prizori, s katerimi so se srečali zavezniški vojaki, ki so osvobodili koncentracijska taborišča Bergen-Belsen, Dachau, Buchenwald in Ravensbrüeck, bodo zagotovo močno zaznamovale spomin na nemške tovarne smrti marca in aprila. Od začetka aprila, ko se je začel hiter propad tretjega rajha, pa si bodo komemorativni dogodki sledili skoraj dan za dnem: srečanje ruskih vojakov v Torgavu, dan Hitlerjevega samomora, padec Berlina, konec vojne in začetek dolgega boja za obnovo. »Za našo zgodovino gre in zagotovo je ne smemo zanikati ali prikriti,« je pripomnil eden od državnih uradnikov, ki se je rodil po vojni. »Kljub temu nam v prihodnjih petih mesecih ne bo lahko pri srcu.«

Tom Heneghan / Reuter

SOMALIJA / SPORAZUM O PREMIRJU

Miru si želita le dva klana

Aidid nasprotuje državniškemu pogrebu predsednika Bareja

MOGADIŠ - Predstavniki sprtih somalskih klanov Abgal in Murusade so včeraj podpisali sporazum o premirju, ki naj bi pomenil konec spopadov med njunimi pripadniki. Spopadi med rivalskima klanoma so izbruhnili v nedeljo in naj bi po doslej zbranih podatkih terjali vsaj 23 človeških žrtev, več kot tristo ljudi pa naj bi bilo ranjenih.

Sporazum o premirju med drugim predvideva tudi vnovično odprtje vseh cest in ulic, ki vodijo proti strateški četrti Bermuda, v kateri je tudi pristanišče, ki ga uporabljajo pripadniki mirovnih sil OZN v Somaliji. Iz diplomatskih krogov v Mogadišu se je izvedelo, da samozvani somalski predsednik Ali Mahdi Mohamed, ki je hkrati tudi poglavar klana Abgal, in poglavar klana Murusade Mohamed Kanyare Afrah, sicer zaveznik razvpitega uporniškega poveljnika Mohameda Faraha Aidida, nista prisostvovala podpisu sporazuma o premirju. Tiskovni predstavnik modrih čelad, indijski polkovnik Salman K. Chibber, je ob tem izjavil, da poveljstvo mirovnih sil OZN v Somaliji »toplo pozdravlja podpis premirja med sprtima somalskima klanoma«. Po njegovih besedah so bili predstavniki OZN zelo zaskrbljeni zaradi zadnjega izbruha nasilja v somalski prestolnici, saj bi nadaljevanje spopadov lahko ogrozilo umik modrih čelad iz te afriške države. Polkovnik Chibber je še dejal, da se bo civilno osebje v sestavi mirovnih sil OZN iz Somalije umaknilo do 15. januarja, medtem ko bodo modre čelade Mogadiš zapustile šele na začetku februarja.

Aididov tiskovni predstavnik pa je novinarjem zatrdil, da se njegov poveljnik strinja s tem, da bi nekdanjega somalskega predsednika Mohameda Said Bareja, ki je v ponedeljek umrl v izgnanstvu v Nigeriji, pokopali v njegovem rojstnem kraju Gedo. »Odločno pa zavračamo možnost, da bi Bareju priredili državniški pogreb, saj je bil diktator,« je z jeznim glasom povedal Aididov tiskovni predstavnik.

Aden Ali / Reuter

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Republikanska stranka zahteva spremembe

WASHINGTON (Reuter, AFP) - V Združenih državah Amerike se je končal dan-D. Parlament, v katerem imajo prvič po štirih desetletjih večino republikanci, je zaključil prvi dan svojega zasedanja in s tem odstel prvo številko od sto dni, ko naj bi uresničili svoj predvolilni manifest z nazivom »pogodba z Ameriko«.

Newt Gingrich, nekronani kralj nove ameriške večinske stranke, je med najdaljšim, petnajsturnim prvim zasedanjem predstavniškega doma v zgodovini ZDA dosegel odpustitev tretjine kongresnih uslužbencev in zakonsko določilo, da mora z vsakim zvišanjem davkov na osebni dohodek soglašati tri petine zakonodajalcev. Poleg tega bo odslej tudi za kongresnike veljala ameriška delovna in druga zakonodaja. V senatu pa se je Bob Dole zavzel za ukinitev omejitev še iz časov vietnamske vojne, ki predsedniku ZDA zmanjšujejo pristojnosti pri napovedovanju vojn.

Tako revolucionarni ameriški kongres, kot je stočetrti po vrsti od ustanovitve ZDA, seveda ni mogel miniti brez afere. Georgijski predstavnik Gingrich je pobesnel, ker je ena najbolj znanih ameriških TV-novinark pripravila njegovo mater k priznanju, da je predsednikova soproga Hillary za novega voditelja parlamentarne večine »prasica«, po ameriško »bitch«.

Connie Chung iz CBS-ja je sprožila vseameriško razpravo o novinarski etiki, saj Gingricheva mati ni vedela, da jo snemajo. Hillaryin soprog Bill pa je sklenil o aferi molčati. Povedal je, da upa v sodelovanje z republikanskim kongresom in v uzakonjenje pobud, za katere se zavzema sam, med drugim za reformo socialnega skrbstva, zmanjšanje davkov za srednji razred in izboljšanje sistema izobraževanja.

Zelo verjetno pa si novi republikanski zakonodajalci ne želijo skupaj s Clintonom uresničevati svojega programa, ki je po Gingrichevih besedah enako pomemben kot je bil v 30.letih Rooseveltov New Deal. Prepričani so namreč, da so na parlamentarnih volitvah zmagali prav zato, ker so nastopili proti Clintonu.

NEMŠKO-FRANCOSKA OS

»Bil je lep počitniški dan«

Helmut Kohl je v zasneženem Chamonixu obiskal Edouarda Balladurja

CHAMONIX (dpa, Reuter, AFP) - »Pozdravljen, prijatelj moj, kako si kaj,« je francoskega premiera Edouarda Balladurja, ki se je za nekaj dni zatekel na oddih v zimsko letovišče Chamonix, v tekoči francoščini pozdravil nemški kancler Helmut Kohl, ko je izstopil iz helikopterja.

Nemški kancler je svojemu francoskemu kolegu tako vrnil obisk, ko ga je Balladur pred letom dni obiskal v rodni Pfalski. Voditelja sta se pogovarjala predvsem o Evropski zvezi, saj je Francija pred slabim tednom od Nemčije prevzela predsedniko-vanje zdaj že petnajstčlanski bruseljski družini.

Balladur, ki javnosti še vedno ni razkril, ali bo kandidiral na majskih predsedniških volitvah in s tem resno ogrozil edinega dosedanjega kandidata in svojega strankarskega voditelja Jacquesa Chiraca, je novembra v članku, ki ga je objavil pariški dnevnik Le Figaro, predstavil svoje poglede na prihodnost Evropske zveze. Ti pogledi pa so mnogo bližji proti federalistično nastrojeni Veliki Britaniji kot Nemčiji, ki se navdušuje nad takšno ureditvijo. Balladur se zavzema za večjo vlogo Evropskega sveta in nacionalnih vlad, medtem ko se Kohlovi krščanski demokrati potegujejo za večja pooblastila Evropskega parlamenta in Evropske komisije.

Po koncu celodnevnega obiska francoski in nemški premier novinarjem nista spregovorila o političnih vprašanja. Nemški kancler je le dejal: »Bil je lep počitniški dan.«

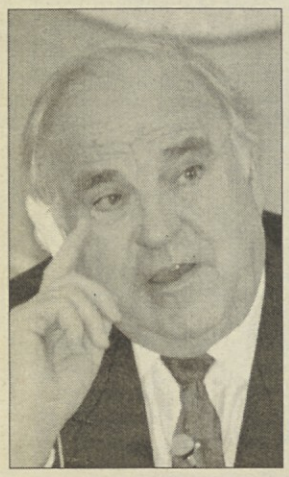

Helmut Kohl (AP)

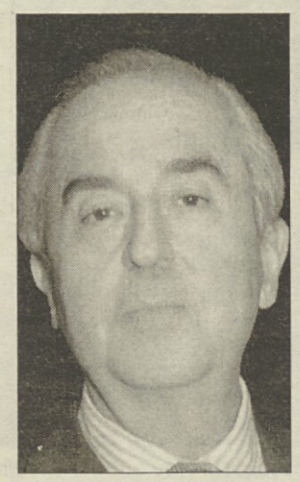

Edouard Balladur (AP)

Alžirski skrajneži grozijo tujcem s pobojem

ALŽIR - Alžirska skrajna islamska organizacija Oborožena islamska skupina (GIA) je zahodne države pozvala, naj do sobote zaprejo vsa svoja diplomatska in konzularna predstavništva na alžirskem ozemlju. »Po izteku roka bodo pripadniki naše organizacije pobili vse neverne sovražnike islama in tuje vohune,« piše v sporočilu, ki so ga prejela diplomatska predstavništva vseh zahodnih držav v alžirski prestolnici.

»Psihološki učinek grožnje je več kot očiten, toda islamski skrajneži so nam grozili s smrtjo že večkrat. Res pa je, da so tokrat postavili skrajni rok za umik zahodnih diplomatov iz te nesrečne države,« je dejal neki zahodni diplomat. ZDA, Francija, Velika Britanija, Kanada, Nemčija in Italija so alžirske varnostnike že zamenjale s svojimi varnostnimi silami, saj se njihove vlade bojijo, da bi se v vrste alžirskih policijskih sil, ki varujejo njihova diplomatska predstavništva, vtihotapili islamski skrajneži. Avstrija, Nizozemska, Švica in Danska so svoja veleposlaništva že zaprle .

Francoski zunanji minister Alain Juppé pa je včeraj izjavil, da bo Francija z vsemi razpoložljivimi sredstvi zavarovala svoja diplomatska in konzularna predstavništva v Alžiriji. Uradni Pariz je namreč še posebej zaskrbljen zaradi sedanjega položaja v tej afriški državi. »Politično in gospodarsko stabilna ter prijateljsko razpoložena Alžirija je nedvomno v francoskem nacionalnem interesu. Pri tem moramo upoštevati, da na francosko-alžirske odnose vpliva več dejavnikov: najprej moramo upoštevati dejstvo, da je bila Alžirija več kot sto let francoska kolonija, poleg tega pa ta največja sredozemska država Francijo, Španijo in Italijo oskrbuje z nafto in zemeljskim plinom. Nenazadnje v Franciji živi več kot dva milijona alžirskih migrantov, ki pozorno spremljajo dogajanje v svoji stari domovini,« je položaj predstavil profesor Jean Klein, višji raziskovalec na pariškem Inštitutu za strateške študije.

Alžirske vojaške oblasti nadzirajo le prestolnico in nekatera večja mestna središča, medtem ko islamski skrajneži nadzirajo podeželje in manjša mesta. Alžirsko-maroška meja je zaprta, edina cestna povezava med Alžirijo in Tunizijo pa poteka čez območje, ki ga nadzorujejo islamski skrajneži. Alžirski notranji minister Abderahman Mezian Šerif je zahodne države sicer pozval, naj ne zapirajo diplomatskih predstavništev v Alžiriji, češ da alžirske oblasti »še naprej trdno držijo vajeti v svojih rokah«, vendar njegovim zagotovilom verjame le malokdo.

John Baggaley / Reuter

ČEČENIJA

Nesposobna ruska vojska

Ugibanja o zarotah in skrivnih ciljih visokih politikov v Kremlju

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin je ukazal prekinitev bombardiranja čečenske prestolnice, njegovi svetovalci pa napovedujejo, da bo ruska vojska v naslednjih dneh vsekakor zavzela uporno mesto. Tuji vojaški opazovalci čedalje bolj dvomijo v uradne ruske ocene vojaškega položaja v Čečeniji, čeprav si pravzaprav ne znajo razložiti, zakaj je ruska vojska tako neuspešna.

Nekateri menijo, da so ruski vrhovni vojaški poveljniki pozabili vse, kar so se v šoli naučili o sodobnem vojskovanju. Ker pa se ruska vojska čedalje globlje zapleta v ruševinah Groznega, se vse več komentatorjev boji, da se dogaja celo kaj usodnejšega: »Ruska armada se spopada s katastrofalno nizko moralo v svojih vrstah ali pa so kampanjo zastavili popolnoma narobe,« meni neki zahodni vojaški strokovnjak, ki se čudi, zakaj se Rusi ne držijo pravil iz vojaških priročnikov.

Vjačeslav Kostikov, tiskovni predstavnik predsednika Jelcina, zavrača govorice o vojaški nesposobnosti. Med že po naravi sumničavimi Rusi pa se kljub temu širijo teorije o zarotah in skrivnih ciljih. Oto Latsis, komentator časopisa Izvestja, je prepričan, da bo nekoč mogočni vojaško-industrijski kompleks, ki so ga zdesetkale demokratične reforme, pozdravil kakršenkoli izid vojne v Čečeniji, pa naj bo to zmaga ali poraz. Zmaga bi spodbudila protidemokratične, nacionalistične sile v Rusiji, morda pripeljala do državnega ali vojaškega udara. Jelcin bi bil samo še marioneta, vojska pa bi dobila veliko večjo oblast v državi. Poraz v Čečeniji bi Jelcina odstranil z oblasti najpozneje na predsedniških volitvah leta 1996, vojska pa bi s tem spet dobila svojo priložnost, meni komentator časnika Izvestja.

Zahodni vojaški komentatorji pa dvomijo, da je v ozadju ruske sramote v Čečeniji kakšen veličasten načrt, preveč preprosto je slediti začetniškim napakam ruskih poveljnikov. Ti so v sovražno prestolnico poslali drugorazredne tanke z neizkušenimi posadkami in brez spremstva pehote. Tanki, ki so jih televizijske kamere ovekovečile v Groznem, so stari T-72, ki niso zaščiteni proti protitankovskim raketam kot sodobnejši model T-80.

Jelcinovi predstavniki še vedno trdijo, da je ruska vojska med najmočnejšimi na svetu in bi lahko zavzela Grozni v nekaj urah, če bi le hotela. Vojaški atašeji tujih veleposlaništev v Moskvi pa se sprašujejo, zakaj tega niso storili. »Najverjetneje niso imeli denarja za vaje, zato so tako katastrofalno neusklajeni na fronti,« je dejal neki zahodni vojaški strokovnjak, ki je poleg tega presenečen, ker se Rusi ničesar ne naučijo in svoje napake preprosto ponavljajo. »Enako neprijetno izkušnjo so doživeli leta 1979 v Afganistanu, zato bi se lahko zdaj bolje pripravili na spopade z uporniškimi gverilci. Vse skupaj preseneča še bolj, ker so poveljniki v Čečeniji večinoma afganistanski veterani,« je dejal zahodni vojaški ataše.

Nekateri tuji vojaški strokovnjaki pa so tako zelo osupli zaradi ruskih porazov, da tako kot navadni Rusi razmišljajo o moskovskih skrivnih ciljih. Mogoče pa bi radi Jelcin in njegovi generali uničili čim večje število zastarelih tankov, da bi jim v skladu z mednarodno pogodbo o konvencionalnem orožju dovolili več novejše težke oborožitve?

David Ljunggren / Reuter

Obed za čečenskega predsednika Dudajeva

Kljub negotovosti tuji vlagatelji Rusije ne bodo zapustili

MOSKVA - Tuji vlagatelji v Rusiji, ki imajo izkušnje z nestabilnostjo v tej državi, verjetno ne bodo pospravili kovčkov zaradi oddaljenega streljanja na Kavkazu. Poslovneže in ekonomiste v Moskvi skrbi predvsem to, da bodo boji v Čečeniji povzročili novo negotovost in umik reformistov s političnega prizorišča. V največji nevarnosti je državni proračun za letošnje leto, ki ga bodo pošteno načeli zvišani izdatki za vojsko, pojavilo pa se je še novo tveganje.

»Politične spremembe, ki jih je povzročila čečenska kriza, se kažejo na gospodarskem področju. Konservativci zmagujejo. Zaradi krhkosti političnega položaja, ki jo je razkrila Čečenija, se pojavljajo vprašanja o stopnji političnega tveganja,« ugotavlja neki zahodni ekonomist.

Tuji analitiki se strinjajo, da vojna sicer ni ogrozila tujih vlaganj, vendar pa tudi ni pripomogla k izboljšanju splošnega vtisa.

»Nevarnost za gospodarstvo je dvojna. Vojaški stroški operacije še niso znani, vendar bodo zelo veliki, draga bo tudi obnova. Če pa bo v Čečeniji potrebna tudi stalna vojaška navzočnost, bodo vojaški stroški nedvomno presegli stroške obnove,« je dejal neki analitik.

Minister za gospodarstvo Jevgenij Jasin je napovedal, da bo obnova Čečenije stala približno tri bilijone rubljev (850 milijonov dolarjev). Boris Aleksejev, vodja sveta za gospodarsko in trgovinsko sodelovanje med ZDA in SND, meni, da bo največja posledica vojne še večja previdnost že zdaj previdnih morebitnih tujih vlagateljev.

Zaradi velikega števila žrtev so se pojavili dvomi o upravičenosti uporabe tolikšne sile, ki naj bi odražala novo avtoritarnost predsednika Borisa Jelcina. Za ruskega voditelja je bil vojaški poseg edini način za ohranitev enotnosti Ruske federacije in vzpostavitev ustavne ureditve v separatistični republiki. Zahodni ekonomisti se strinjajo z nekdanjim Jelcinovim zaveznikom Jegorjem Gajdarjem, arhitektom ruskih reform, da je Čečenija odraz dogajanja v celotni Rusiji - odmikanje od političnega dialoga, demokracije in začrtane proračunske politike.

Večina tujih družb v Rusiji bo poslovala normalno, skrbi jih le možnost, da bi politični nemiri zrušili vladajoči režim. Strahu pred nazadovanjem reform ni, čeprav je novi minister za privatizacijo v svojih nastopih že uporabljal besedo »deprivatizacija«. Toda staro centralno planiranje je že zdavnaj na smetišču in duha privatizacije je nemogoče potisniti nazaj v steklenico, vendar pa so vladne gospodarske reforme trenutno na prelomni točki. Tudi sicer je za tuje vlagatelje vojna v Čečeniji zelo daleč. Kdor se je odločil za veliko naložbo v Rusiji, ga novo tveganje ne bo motilo, ker je država že sama po sebi zelo tvegana.

Brian Killen / Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O vojni v Čečeniji

»Čečenska zgodba se niti najmanj ne razlikuje od splošnega razvoja v ruski družbi. Če so varnostne sile v Rusiji svoje življenje uredile tako, da niti en plačan umor ni bil pojasnjen, in se šefi banditov bolj bojijo svojih kolegov kot policije, ne smemo biti presenečeni, če Groznega ne morejo zavzeti. V tem nesmiselnem mehanizmu delujejo ljudje kot nemočni vijaki, od predsednika pa do 18-letnega rekruta. Na to mašinerijo ne morejo niti vplivati niti dojeti, v čem so.« **(Sevodnja, Moskva)**

»Če postaneta nemirni tudi ukrajinska nižina in Evropa, je to prava nevarnost za Evropo. Od začetka vojaške operacije v Čečeniji pred tremi tedni je celotna zgradba postsovjetske Rusije v nevarnosti, da se zruši. Zdi se, da je ruska vlada izgubila nadzor nad dogajanjem. V armadi je slišati bonapartistične izjave. Politična klima je vročičnejša kot kdajkoli prej. Tudi gospodarstvo, ki je nedavno še kazalo pozitivne znake, se zaradi velikih stroškov, ki so povezani s čečensko vojno, vnovič pogreza. Zakaj bi morala imeti secesionistična spirala v Rusiji manjše razsežnosti kot v nekdanji Jugoslaviji?« **(La Repubblica, Rim)**

»Da je Jelcin s svojo odločitvijo o posredovanju v Čečeniji naredil veliko napako, je skoraj gotovo. Toda postavlja se vprašanje, katera alternativa je Jelcinu spričo razmer v Čečeniji sploh ostala. Režim generala in predsednika Džoharja Dudajeva je grajen na nasilju. Obstajala bi seveda možnost, da bi prepustili kavkaško republiko njeni lastni usodi in da bi počakali na boljše dni. V bistvu pa Jelcin in njegova vlada nista imela druge izbire, saj je Čečenija kljub vsemu del Rusije. Če bi Rusija glede tege vprašanja popuščala, bi to predstavljalo neposredno nevarnost njeni suverenosti.« **(Berner Zeitung, Bern)**

»To so ljudje iz vojaško-industrijskega področja, ki skušajo zopet pridobiti na moči. Moramo priznati, da jim danes uspeva veliko bolje, kot so to zmogli pučisti leta 1991. Uspelo jim je ustvariti razdor med Jelcinom in demokrati: Jelcina so diskriminirali in hkrati tudi demokracijo, katere simbol je prav on. Zmaga v Čečeniji bi okrepila militantne sile in tabor 'radikalnega patriotizma' ... Poraz ruskih sil pa bi pomenil izgubo oblasti za Jelcina najkasneje do leta 1996, ko bodo volitve ...« **(Izvestija, Moskva)**

»Če bi se Zahod prej zbudil iz svojega zimskega spanca, bi se zgodilo naslednje: Moskva Zahodu ne bi dala nobene možnosti, da bi ščitil človekove pravice v Čečeniji. Tako ali drugače pa je stanje že od začetka povsem drugačno od tistega v Bosni. Toda nemoč v zvezi z 'množičnim pokolom' o katerem govorijo demokratični ruski poslanci, ne morejo opraviciti nepoučenost in flegmatičnost zahodnoevropskih politikov. Tri tedne so zamujali, svojemu prebivalstvu niso povedali, kaj se v Rusiji dogaja, in srednje- in vzhodnoevropskim državam niso ponudili nobene zaščite pred razširitvijo spora. Nikjer ni dovolj poguma za ukrepanje in kaže, da se ponavlja scenarij Miloševića v Bosni. Kremelj zdaj natančno ve, koliko Zahod prenese in kako daleč lahko gre.« **(Die Zeit, Hamburg)**

O Bližnjem vzhodu

»Celoten mirovni proces je v nevarnosti. Medeni tedni so mimo in na obeh straneh sovražniki obeh vlad molijo za njun padec. Zdaj gre za to, ali sta vladi pripravljeni na določena tveganja, ki so povezana z njunimi nadaljnimi ukrepanji. Arafat je pokazal, da je pripravljen. Zdaj mora še Rabin pokazati pripravljenost in rešiti problem židovskih priseljencev. Dlje ko bo dopuščal, da izraelske naselja rastejo, večja je navarnost, da celoten mirovni prices doživi neuspeh.« **(Independent, London)**

O grožnjah alžirskih skrajnežev

»V Parizu, kjer grožnje jemljejo zelo resno, jih skušajo čim manj dramatizirati. Francija, ki je alžirskim skrajnežem plačala že visoko ceno, se ne misli spuščati v njihovo igro in vsak dan odgovarjati na grožnje, ki prihajajo s strani alžirskih skrajnežev. Toda to bi lahko vsaj odprlo oči določenim ljudem v Washingtonu. Ko se bo to zgodilo, končno ne bodo več prikrivali groženj in poskusov atentatov, ki so bili na sporedu predvsem že avgusta.« **(Les Echos, Pariz)**

O razmerah v BiH

»To leto smo pričakali z večjim optimizmom kot prejšnje ... Težko je napovedati, ali najnovejši dogovor o premirju res predstavlja začetek konca vojne ali pa le konec začetka vojne. Gotovo je le, da bo premirje morda veljalo cele štiri mesece. Iz političnih in vojaških razlogov ta prekinitev ognja pride prav vsem vpletenim stranem ... V vsakem primeru je dogovor o premirju vodil k prekinitvi sovražnosti in zmanjšani silovitosti bojev, celo v Bihaću. Z malo sreče in politične iznajdljivosti bi lahko najnovejši sporazum vodil celo k trajni rešitvi spora, kot ga predvideva mirovni načrt skupine za stike. Raje več let pogajanj kot pa le en dan vojne ...« **(Oslobodjenje, Sarajevo)**

O srečanju Kohla in Balladurja

»V primeru, da se bo združena Nemčija v novi Evropi odpovedala Franciji, Parizu ne ostane nobena alternativa za sodelovanje z Nemčijo. Eduard Balladur se je odločil med Veliko Britanijo, za katere politiko bodo še naprej značilni predvsem nacionalni interesi, in Nemčijo, ki bo - vsaj dokler bo Kohl na oblasti - vodila izrazito evropsko usmerjeno politiko. Balladur se bolj nagiba k Bonnu, kot pa k Londonu ... Vsi se zavedajo dejstva, da je sodelovanje med Bonnom in Parizom najpomembnejše za Evropo ... Dražavi pa se razhajata predvsem v vprašanjih glede združenja GATT in nekdanje Jugoslavije. Toda uspelo jima je, da sta našli skupna izhodišča. Slednje bi moralo uspeti tudi glede Čečenije in Alžirije.« **(Le Figaro, Pariz)**

BIH / SPOPADI V BIHAŠKEM ŽEPU

Abdićeva milica še zadržuje konvoj ZN

Vozniki so morali že drugo noč prebiti v tovornjakih

SARAJEVO (AFP, Reuter) - Hrvaški Srbi se morajo nemudoma umakniti iz bihaškega žepa, so včeraj zahtevali predstavniki Unproforja v Zagrebu. Po besedah Paula Risleya, tiskovnega predstavnika Unproforja v Zagrebu, so boji v oklici Velike Kladuše, kjer vojake petega korpusa napada predvsem Abdićeva milica in kninski Srbi, sicer nekoliko pojenjali. Podrobnosti ni navedel. Abdićeva milica pa v Veliki Kladuši že drugi dan zadržuje konvoj z nujno pomočjo in gorivom za modre čelade in civiliste. Konvoj bi moral odpeljati do bližnjega Cazina, kjer so centralna skladišča unproforja za to območje.

Kolono vozil zadržujejo vojaki z ročnimi minometalci, so povedali predstavniki Unproforja, in to kljub temu, da imajo ustrezna dovoljenja srbskih oblasti za prehod. Vojaki, ki zadržujejo konvoj, ne dovolijo voznikom in spremstvu, da bi se vrnili v oporišče, zato so morali že drugo noč zapored prespati v tovornjakih.

V Sarajevu bi se morala včeraj opoldne sestati mešana komisija za spremljanje uresničevanja premirja, ki jo sestavljajo predstavniki srbske in bosanske strani ter Unproforja, vendar so Srbi sodelovanje zavrnili, češ da bosanska stran ni izpolnila obljube o umiku z demilitariziranega območja okrog Sarajeva. Nek oficir Unproforja, ki je sicer potrdil omenjeno srbsko trditev, je dejal, da so vojaki ostali le na neznatnem in strateško nepomembnem delu Igmana. Včerajšnji umik večine bosanske vojske z Igmana, ki ga je osebno spremljal tudi poveljnik Unproforja za Sarajevo, je sicer prva konkretna poteza ene od sprtih strani, ko gre za uresničevanje ambicioznega načrtsa o štirimesečnem splošnem premirju.

O srbskih napadih in kršitvah premirja so poročali predstavniki Hrvaškega obrambnega sveta z jugovzhoda države, kjer naj bi srbska vojska po trditvah hrvaške tiskovne agencije Hina s topovi napadala Livno.

Na Hrvaškem je bil v napadu krajiških srbov na opazovalnico Unproforja laže ranjen kanadski vojak, so sporočili predstavniki Unproforja v Zagrebu. Pred tednom dni so Srbi na istem mestu dva kanadska vojaka ranili laže, enega pa huje. Včeraj je začela z delom v Bonnu tudi skupina strokovnjakov držav skupine za stike, vendar do zaključka redakcije se nismo dobili sporočil o poteku zasedanja.

HRVAŠKA / OBTOŽBE ZRJ

Prekrščevanje srbskih otrok

Pismo zunanjega ministra ZRJ Galiju je zelo razburilo javnost

ZAGREB - Pismo, ki ga je zunanji minister ZRJ Vladislav Jovanović poslal generalnemu sekretarju OZN Butrosu Galiju, je silno razburilo hrvaško javnost.

Jovanović namreč trdi, da na Hrvaškem prekrščujejo srbske otroke pravoslavne vere. Jovanović je Hrvaško tudi obtožil, da je porušila veliko pravoslavnih crkva ter pregnala duhovnike srbske pravoslavne cerkve. Zagrebški pomožni škof Marko Culej je prepričan, da so obtožbe le zlonamerne izmišljotine. Že izraz prekrščevanje je popolnoma neustrezen, saj vsak človek, ki je krščen v krščanski cerkvi, postane kristjan. Katoliška in pravoslavna cerkev pa sta krščanski skupnosti, zato so vsi njuni verniki kristjani. Culej meni, da se omenjeni pojav lahko označi le kot prestop iz ene krščanske verske skupnosti v drugo, dejstvo pa je, da se le malo ljudi odloči za kaj takega.

Culej nam je tudi povedal, da le manjše število pravoslavnih otrok obiskuje katoliški verouk, kar je potrdila tudi nedavna anketa. Anketo so na zahtevo zagrebškega nadškofa Franja Kuharica izvedli na vseh hrvaških šolah potem, ko so srbski poslanci v saboru hrvaške oblasti obtožili, da so prekrstile več kot 11.000 pravoslavnih otrok.

Hrvaški škof Culej je ob tem povedal, da so bile med vojno porušeni pravoslavna, katoliška in muslimanska svetišča in številni kulturni spomeniki. Pravoslavni duhovniki se lahko vrnejo na svoja ognjišča ter se nastanijo v zasilnih stanovanjih, saj to počnejo tudi katoliški duhovniki v krajih, kjer so srbski napadalci med vojno uničili katoliške cerkve.

Darko Pavičić

ROMUNIJA / ZARADI SLABIH VREMENSKIH RAZMER

V nevihti na Črnem morju sta se potopili dve ladji

Snežni metež je onemogočil cestni, železniški in letalski promet

V sredo je neurje s pravim snežnim metežem zajelo tudi romunsko glavno mesto. (AP)

BUKARESTA - Hude snežne nevihte so včeraj prekinile cestne in železniške povezave v južni in vzhodni Romuniji, nevihtni vetrovi pa so povzročili potopitev dveh tovornih ladij v vodah Črnega morja pred pristaniščem Constanta. Reševalne ekipe so se morale boriti s hudim vetrom in desetmetrskimi valovi, da bi iz morja potegnile trupla 54 mornarjev posadke ladje, ki se je verjetno zaradi kritičnih vremenskih razmer potopila v sredo. Z razbitinami brodoloma je morje naplavilo v bližini Constante tudi trupla treh mornarjev, ki so bili verjetno člani posadke ene od dveh potopljenih ladij (Paris iz Malte in You Xiu iz Hong Konga). Južno od Constante se je zaradi močnih vetrov nagnil tudi čoln, ki je tovoril gnojila.

Snežni zameti so onemogočili promet po številnih cestah na jugu oziroma vzhodu Romunije, poleg tega pa je sneg močno zavrl letalski promet na letališču Otopeni v Bukarešti, medtem ko je ostalo letališče Arad, na zahodni meji z Madžarsko, popolnoma zaprto zaradi tehničnih problemov. Snežne nevihte so povzročile tudi večurne zamude v železniškem prometu. Nekaj metrov visoki valovi so popolnoma preprečili ladijski promet ob ustju Sulinskega kanala, ene od treh poti, ki vodijo z Donave v Črno morje. Zaradi teh težav je policija obvestila vse, ki so nameravali na pot v teh dneh, naj potovanja čimbolj omejijo, če pa že morajo na pot, naj se poslužujejo raje terenskih vozil.

Snežni metež je hudo prizadel tudi Bukarešto, zaradi česar je mestna uprava sklenila omejiti oskrbo s toplo vodo, da ne bi pozneje zmanjkalo plina in kurilnega olja. Vremenoslovci namreč napovedujejo, da se bo slabo vreme s snegom in nizkimi temperaturami nadaljevalo ves teden.

V sosednji Bolgariji je sneg zametel 200 vasi na severu države. Vaščani so med drugim ostali brez vode in električne energije, prekinjene pa so tudi telefonske zveze. Snežne nevihte so tudi tu zametle ceste in preprečile plovbo v donavska pristanišča.

ZDA / ŠE VEDNO PREVLADUJE ZAKON DIVJEGA ZAHODA

Američani ne obsojajo usmrtitve

Presenečeni so predvsem zaradi reakcij in protestov, ki jih je izzvala v svetu

WASHINGTON - Plazu protestov, ki naj bi v ZDA pokopal smrtno kazen, kot je to zaželel Jesse Dewayne Jacobs, ko so mu vbrizgnili strup v žilo, ni bilo. Večina Američanov ni obsodila tega državnega zločina, ker je po njihovem Jacobs posredno sodeloval v umoru. V Teksasu pa so ljudje prepričani, da je Jacobs moral umreti, tudi če ni on zagrešil umora, ker je bil obsojen na smrt, razsodbe pa je treba izvesti v vsakem primeru.

Po besedah predsednika Ameriškega združenja za spoštovanje človeških pravic za Teksas Jayja Jacobsona ne prestavlja smrtna kazen nobenega problema za ljudi iz Teksasa. Za njih je smrtna kazen edino pametno sredstvo za zajezitev naraščajočega kriminala. Nič čudnega torej, da je proti usmrtitvi Jacobsa pred kaznilnico v Hiuntsvillu protestirala le peščica ljudi, ki ji ni uspelo preprečiti eksekucije.

Krvnik pa bo imel le krajši odmor, že danes bodo usmrtili 46-letnega Alexandra Caruthersa, ki je bil obsojen na smrt, ker je posilil in ubil blagajničarko nekega nočnega bara v San Antoniu leta 1981. V krilu smrti je trenutno 398 na smrt obsojenih, ljudje pa zahtevajo, naj jih čimprej likvidirajo in da torej znižajo obdobje, ki mine od smrtne obsodbe do eksekucije, ki je v povprečju dolgo 10 let. Novi teksaški guverner George Bush Junior je pred svojo volilno zmago volilcem obljubil, da bo znižal ta rok in pospešil eksekucije.

Kot je povedal Jay Jacobson, v Teksasu prevladuje pravni koncept, ki je veljal za časa Divjega zahoda. Nič čudnega torej, da so Američani dobesedno presenečeni zaradi protestov, ki jih je Jacobsova usmrtitev povzročila v svetu. Razni časopisi, med katerimi tudi Washington Post, so objavili vatikansko stališče glede Jacobsove usmrtitve in niso prikrivali svojega presenečenja. Direktor washingtonskega Centra za informacije o smrtni kazni Richard Dieter je priznal, da v ZDA kar 70% ljudi zagovarja smrtno kazen, kar pa le delno vpliva na politike, saj so tudi sami vneti zagovorniki smrtne kazni.

NEMČIJA / MRTVI IN RANJENI

Bolnik je najbrž podtaknil požar v bolnišnici za handikapirane

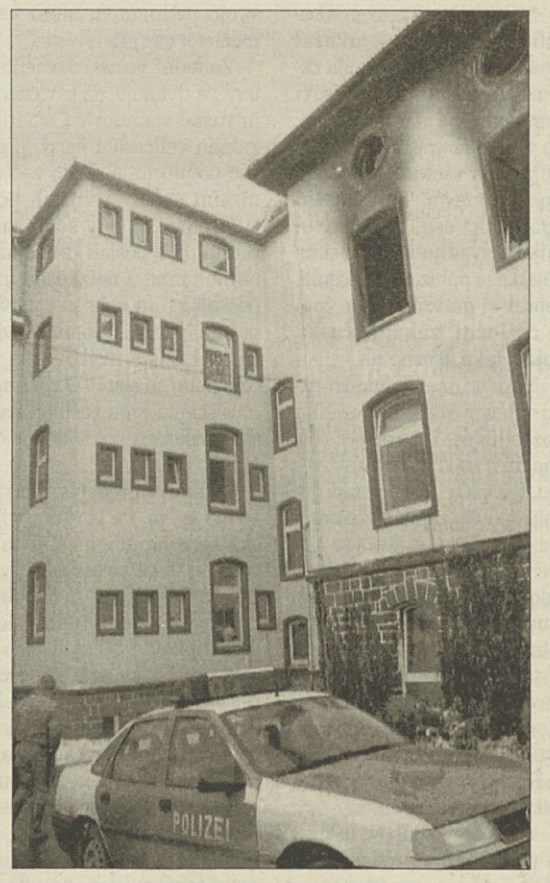

BONN - V požaru, ki ga je verjetno nekdo podtaknil, so včeraj umrli štirje bolniki klinike za handikapirane v Leudenscheidu, mestu v osrednji Nemčiji. Predstavnik za stike z javnostjo leudenscheidske policije je Reuterjevemu dopisniku po telefonu izjavil, da so preiskovalci na podlagi nekaterih elementov prišli do zaključka, da je požar najbrž podtaknil eden od pacientov bolnišnice. Dodal je, da so osumljeno osebo že aretirali, vendar bo treba še natančno preveriti, ali so sumi preiskovalcev utemeljeni.

V požaru so umrli štirje bolniki, osem pa se jih je zastrupilo z dimom. Skupaj je zadobilo težje poškodbe enajst oseb, v bolnišnico pa so zaradi lažjih poškodb sprejeli na zdravljenje še drugih 28 pacientov klinike. Ko je izbruhnil požar, je bilo v prostorih bolnišnice 42 bolnikov. Gasilci so potrebovali približno eno uro, da so ukrotili plamene. Preiskava, da bi zanesljivo ugotovili vzroke požara oziroma krivca, ki je požar povzročil, je v polnem teku.

BANGLADEŠ / MRAZ

Že sto mrtvih

NEW DELHI - Več kot sto ljudi je v severnem Bangladešu umrlo zaradi neobičajnega mraza, ki je prizadel vsa območja pod obronki Himalaje. Premier Haled Zia je osebno sodeloval pri delitvi odej tisočim revežem, ki spijo kar pod milim nebom. Mraz je pritisnil tudi v glavnem mestu. (Telefoto AP)

V Aksumu našli ostanke palače legendarne kraljice iz Sabe

LONDON - Etipsko sveto mesto Aksum, iz katerega so Italijani leta 1938 odnesli obelisk, ki še danes krasi Rim, le počasi odkriva svoje skrivnosti. Arheološka odprava, ki jo vodi profesor s cambriške univerze David Phillipson, se je komaj vrnila iz Etiopije. V Aksumu so odkrili vrhunsko izreljano slonovino, kovance, barvano steklo, bronaste, zlate in srebrne izdelke ter lončene posode. Skrbno so odkopali tri kraljevske grobnice in obenem odkrili, kje so živeli navadni smrtniki.

Kot je povedal Phillipson, bodo poskušali razumeti, zakaj je prav v tem delu Afrike nastalo to mogočno kraljestvo in zakaj je propadlo. On je baje že našel odgovor. Po njegovem je to kraljesto doseglo svoj višek med I. in VII. stoletjem prav po zaslugi slonovine in drugih materialov. Območje je bilo zelo rodovitno, tako da je omogočilo preživetje ogromnemu številu ljudi. Aksum je bil v trgovskih stikih z Rimom in Indijo, morda celo s Kitajsko. Kot je povedal Phillipson, so tu našli tudi ostanke palače legendarne kraljice iz Sabe. Cambriški profesor je obenem povedal, da je aksumsko kraljestvo propadlo, ker so Arabci zasedli območja ob Rdečem morju in s tem prekinili trgovinske stike Aksuma s svetom.

Iglu bi na severu utegnil postati nov strateški element

KØBENHAVN - Iglu bi lahko postal pomemben za švedsko vojsko: eksperimenti, ki so jih pred nedavnim izvedli ob meji s Finsko, so pokazali, da so za arktične pokrajine tipične ledene hišice nevidne napravam z infrardečimi žarki, poleg tega pa so odlični depoziti orožja, ki jih ne uničijo niti topovske krogle in bombe. Švedi so pri temperaturi minus 20 stopinj Celzija postavili iglu s premerom šestih metrov. Kupolo iz snega in vode (visoko šest metrov) so postavili s pomočjo železnega kalupa, nato pa so jo obstreljevali z mitraljezi in 150-milimetrskimi topovi. Izkazalo se je, da so stene igluja zadobile le nekaj prask. Kupole ni bilo mogoče prebiti niti z ročnimi bombami. Zmes snega in ledu v bistvu deluje kot nekakšen gumijast zid, zato bi igluje lahko uporabljali kot skladišča za helikopterje ter majhna letala, za orožje in drugo opremo .

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V četrtek, 12. januarja, ob 20. uri: INSTITUT EGON MARCH: ČUKRARNA (LD).
V petek, 13. januarja, ob 20. uri: Slawomir Mrožek - NA ODPRTEM MORJU. Gostuje Slovensko ljudsko gledališče Celje (SD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 6. januarja, ob 19. uri: W. Shakespeare - HAMLET, za abonma študentski tretji in izven.
V soboto, 7. januarja, ob 19.30: UGANKA KORAJŽE, za izven.
V ponedeljek, 9. januarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMAČE, za abonma dijaški četrti večerni in izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 6. januarja, ob 20. uri: HAMLET IN OFELIJA, za izven.
V soboto, 7. januarja, ob 20. uri: ALI BOG LAJA? za izven.

OPERA, tel.: 061/ 331-950
Danes, 6. januarja, predstava E. Wolf-Ferrari - ŠTIRJE GROBIJANI, za red petek in izven ODPADE!
V soboto, 7. januarja, ob 19. uri: Bizet - CARMEN, za izven in konto.
V ponedeljek, 9. januarja, ob 15. uri: J. Golob - KRPANOVA KOBILA. Razprodano!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860
V soboto, 7. januarja, ob 19.30: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTE, premiera, za abonma red premierski in izven. Predstava bo še v nedeljo, 8. januarja, ob 16. uri, za red nedeljski popoldanski in izven.

KD ŠPANSKI BORCI, tel.: 061/ 1404-183
V soboto, 7. januarja, ob 16. uri: A. Wendt - TIČEV JAKA.

MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 6. januarja, ob 19.30: F. Wedekind - POMLADNO PREBUJENJE, za abonma petek. Predstava bo še v soboto, 7. januarja, ob isti uri, za abonma sobota.
V soboto, 7. januarja, ob 11. uri: S. Makarovič: SHOW STRAHOV.

LGL, tel.: 061/ 314-962
V soboto, 7. januarja, ob 11. in 17. uri in v nedeljo, 8. januarja, ob 11. uri: Nace Simončič - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332
Danes, 6. januarja, ob 17. uri: H. Ibsen - STRAHOVI, za II. abonma Gimnazija Celje in izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681
Danes, 6. januarja, ob 19.30: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za abonma petek I in izven. Predstava bo še v soboto, 7. januarja, ob isti uri, za abonma sobota I in izven in v ponedeljek, 9. januarja, ob 19. uri, za abonma dijaški I in izven.

RAGTIME KLUB, Sejmišče 2
V soboto, 7. januarja, ob 10. uri: MEH ZA SMEH v izvedbi gledališke skupine Unikat.

JESENICE

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA, tel.: 064/ 81-260
V nedeljo, 8. januarja, ob 10. uri: lutkovna igrica PETER KLEPEC. Gostuje lutkovno gledališče TRI iz Kranja.
Od torka 10. do sobote, 14. januarja, ob 20. uri: Sean O caseya - TA PRŠPARAN JUR.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206
V ponedeljek, 9. januarja, ob 19. uri: N. Prokić - RUSKA MISIJA, za red študentski, beli in izven. Predstava bo še v torek, 10. januarja, ob 19. uri, za red rumeni in izven.
V petek, 13. januarja, na malem odru ob 21. uri: KABARET XX. STOLETJA - CABARET UNPLUGGED (SKAKAFCI ODŠTEKANO), za abonente in izven.

OPERA, tel.: 062/ 221-206
V četrtek, 12. januarja, ob 19.30: Stein-Bock-Harnick - GOSLAČ NA STREHI, za red TAM in izven.
V soboto, 14. januarja, ob 19.30: L. Minkus - DON KIHOT, za red opera in izven. Predstava bo še v nedeljo, 15. januarja, ob 16. uri, za red upokojenci, nedelja in izven.

LGL, tel.: 062/ 26-748
V nedeljo, 15. januarja, ob 10., 11.30 in 15. uri: Svetlana Makarovič - SAPRAMIŠKA, za izven.

NOVA GORICA

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE, tel.: 065/ 25-326
Danes, 6. januarja, ob 20. uri: Aldo Nicolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA, za abonma petek A in izven. Predstava bo še v soboto, 7. decembra, ob isti uri, za abonma sobota A in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti
Danes, 6. januarja, ob 16.00 (red 1. sobota) gostovanje gledališke skupine Teatro di Roma z delom »Ecuba«. Režija Massimo Castri. Nastopa Anna Proclemer. Predstava v abonmaju: odrezek 8G (rumeni). Za abonente popust. Jutri ponovitev ob 20.30 (red 1. sobota).
Rezervacije za predstavo »L'ora in cui non sapevamo niente l'uno dell'altro« (predstava 2): 9.00-19.00 (tel. 54331) in pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada
Danes, 6 . t.m., 1995, ob 11.00 in 16.30 predstava v sodelovanju s Contrado in Slovenskim stalnem gledališču z delom Fulvia Tomizze »Anche le pulci hanno la tosse«. Režija Boris Kobal.
Jutri, 7. t.m., ob 20.30 premiera dela »Come le foglie« G. Giacose v izvedbi S. Fantonija in Carole Stagnaro s sodelovanjem skupine »La Contemporenea 83» iz Rima. Režija Cristina Pezzoli.
V sredo, 11. t.m., ob 18.00 - Srečanje z gledališčniki - Giacosa ed il teatro borghese - Sodelovali bodo prof. ?arzia Pieri in glavni igralci.

TRŽIČ

Občinsko gledališče
V ponedeljek, 9. in v torek, 10.1.1995, ob 20.30 gostovanje stalnega gledališča iz Firenc z Beckettovim delom »Finale di partita«.

KOROŠKA

CELOVEC

Dom sindikatov: Jutri, 7. t.m, ob 20.00 - Slovenski ples. Prireditelj Slovenska prosvetna zveza.
Modestov dom: v četrtek, 13. t.m., ob 19.30 Premiera lutkovne igre »Jajce»

PLIBERK

Mestna cerkev: jutri, 7. t.m., ob 19.00 - Koncert božičnih pesmi.

BELJAK

Studijski oder Beljak (Kellertheater): Danes, 6. januarja, ob 20. uri »Lift« (Rupert Henning). Ponovitve bodo do 14. t.m. ob 20.00.

ŠENTPRIMOŽ

Kulturni dom Danica : Danes, 6. januarja, ob 14.30 - Novoletni koncert.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V soboto, 7. januarja, ob 19.30: večer slovenskih ljudskih plesov. Nastopa AKADEMSKA FOLKLORNA SKUPINA FRANCE MAROLT. Kot gostje bodo sodelovale folklorne skupine Sava iz Kranja, Koleda iz Velenja in France Prešeren iz Celja. Na sporedu bodo plesi in pesmi iz Koroške, Prekmurja, Bele krajine, Primorske, Dolenjske, Gorenjske ter Kozjanskega, z zahodnega Pohorja in iz Zgornje Soške doline.
V torek, 10. januarja, okrogla miza Zveze prijateljev mladine STARŠI IN NOVA ŠOLSKA ZAKONODAJA.
V ponedeljek, 16. januarja, ob 18. uri: predstavitev nove kasete pesmic z glasbene strani revije Ciciban.

FILM
Do 13. januarja, ob 20. uri: kubanski film JAGODE IN ČOKOLADA (KD).

KLUB CD
V torek, 10. januarja, ob 19. uri: ETNOVEČER - slovensko etnološko društvo prireja prvi etnovečer v novem letu; predstavili bodo knjižno zbirko Glasovi, ki jo izdaja Kmečki glas.

CERKNICA

Danes, 6. januarja, dvorana glasbene šole Cerknica ob 18. uri: srečanje z MILANOM VOSANKOM avtorjem knjige NA POTEH MED GORAMI.

MARIBOR

IZUM, Prešernova 10
Danes, 6. januarja, ob 18. uri: Duhovna pot - pot borbe predavata BARBARA ŠKOBERNE in LEA KOGOJ.

PODČETRTEK

Danes, 6. januarja, hotel Atomske toplice ob 20. uri: Slomškov večer - predstavitev nove pesniške zbirke O domovina - TONETA KUNTERJA. Nastopili bodo: Kamniški koledniki, citrar Tomaž Plahutnik ter pevca Janez Majcenovič in Rok Lap.

PTUJ

KNJIŽNICA IVANA POTRČA, Prešernova 35
Vsak prvi torek v mesecu ob 17. uri: KNJIGOŽERSKI KLUB za učence višjih razredov.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Miela
Srečanja z Videodance v letih '80 in '90 - v organizaciji Zadruge Bonawentura. Jutri , 7. t.m.,ob 18.00-Mammame (Francija 1986),Codex (1987), Caramba (1988); ob 20.00 Un Chant presque enteint (Francija 1986, Le Defile (1987), Kok (1988), Solo (1989).V nedeljo, 8. t.m., ob 18.00 Ex machina in ob 20.00 Lalala human steps.

ČEDAD

Gledališče Ristori
Danes, 6. januarja 1995, ob 15. uri »Dan emigranta«. Na programu igra A. Clodiga »Berite Novi Matajur«, Prijatelji Senjama beneške pesmi in Rože majave.

V galeriji sodobne umetnosti v Celju je na ogled razstava del JAKOBA SAVINŠKA

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava OPERA PRIMA - 22 MEDNARODNIH UMETNIKOV: SEDAJ IN TEDAJ je na ogled do 30. januarja.
V sredo, 11. januarja, bo ob ob 20. uri otvoritev razstave arhitekta IVANA VURNIKA.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35
V Mali galeriji je do 10. januarja na ogled razstava del MIROSLAWA BALKA.
V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 29. januarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRAŠOVCA.
V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava slik DUŠANA KIRBISA je na ogled do 8. januarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6
V torek, 10. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik SANDRA PEČENKA. Razstava bo na ogled do 27. januarja.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava slik BOJANA GORENCA je na ogled do 25. januarja.

GALERIJA DESSA, Židovska steza 4
V ponedeljek, 9. januarja, bo ob 20. uri otvoritev razstave izbrane arhitekture risb iz Vurnikovega seminarja.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40
Razstava slik članov Makedonskega kulturnega društva Makedonija je na ogled do 26. januarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65
Razstava kipov TONETA DEMŠARJA je na ogled do 23. januarja.

GALERIJA LEK, Verovškova 57
Razstava slik MAGDE in EMILA MARINSKA je na ogled do 20. januarja.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska c. 22
Razstava plastike in akvarelov SONJE RAUTER ZELENKO in KARLA ZELENKA je na ogled do 16. januarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
Razstava skulptur kiparja VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 31. januarja.

GALERIJSKI PROSTOR KMEČKI GLAS, Železna 14
Razstava VELJKA TOMANA je na ogled do 15. januarja.

GALERIJA ŠOU
Razstava slik BOJANA BITEŽNIKA je na ogled do 27. januarja.

KD ŠPANSKI BORCI, Zaloška 61
Razstava olj - portreti znanih Slovencev KRISTOFA ZUPETA je na ogled do 11. januarja.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška c. 23
Razstava SLOVENSKI OLIMPIZEM bo na ogled do konca februarja 1995.

KIC KRIŽANKE, Trg francoske revolucije 7
Razstava GRADEC - ŠLIKE MESTA je na ogled do 28. januarja.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK
Danes, 6. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave TROFEJE IZ NAMIBIJE. Razstava bo na ogled do 13. februarja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE
Pregledna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 20. januarja.

DOMŽALE

LIKOVNO RAZSTAVIŠČE DOMŽALE
Razstava kipov JURIJA SMOLETA je na ogled do 14. januarja.

NOVA GORICA

GORIŠKI MUZEJ
Retrospektivna razstave grafik in risb PAVLA MEDVEŠČKA je na ogled do 23. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN, Tartinijev trg 3
Razstava grafik MARINA MARINIJA je na ogled do 20. januarja.

ROGAŠKA SLATINA

RAZSTAVNI SALON ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA
Razstava slik ALENKE KHAM-PIČMAN je na ogled do 13. januarja.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK
Danes, 6. januarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave SLOVENIJA ODPRTA ZA UMETNOST 1994.

ŽALEC

OBČINSKA KNJIŽNICA ŽALEC
Razstava ilustracij ANČKE GOSNIK-GODEC je na ogled do 14. januarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palača Costanzi: do 15.1. bo na ogled razstava »Trst v 50.letih - skozi kroniko in vsakdanjost«. Urnik 10-13, 16-19.
Trgovski center Il Giulia: do 8.1. bo na ogled razstava »Artistiche stelle di natale«.
Galerija Rettori Tribbio: jutri, 7. t.m., ob 18.oo odprtje razstave slikarke Silve Fonda. Na ogled bo do 20. t.m.po običajnem urniku.
Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.
Art Light Hall: do 25.1.95 bo na ogled antološka razstava Nina Perizzija.
Rižarna: do 15. januarja bo na ogled fotografska razstava »Dan v varšavskem getu«.
Gledališče Miela: do 20. januarja 1995 je na ogled razstava »Regiusto« - Andrea Petrone, v organizaciji Skupine 78.

GRADIŠČE

V galeriji L. Spazzapan je odprta razstava del Avgusta Černigoja.

GORICA

V galeriji Kulturnega doma bodo v petek, 13. t.m., ob 18.00 otvorili razstavo likovnih del slikarja Jeraka Helmuta, ki bo odprta do 27. t.m. od 9.00 do 12.00 ter v večernih urah med prireditvami.

KOROŠKA

CELOVEC

Pri Joklnu: na ogled je razstava del Milana Vukovicha - čistilne ribe.
Hiša umetnikov: na ogled je razstava del Angelike Kaufmann, Monike Kircher in Gabriele Hain.

ROŽEK

Galerija Sikoronja: na ogled je razstava kamnitih izdelkov Wilija Bähra.

ŠMIHEL

Galerija Šmihel: razstava glinskih umetnin »Pesem zemlje« Nežike Novak.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CD, tel.: 061/ 222-815
Danes, 6. januarja, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, za zeleni abonma. Dirigent: Doron Salomon, solista Sasha Rozhdestvensky (violina). Program: Rossini, Wieniawski, Strauss (GD).
V četrtek, 12. januarja, ob 20. uri: koncert ob izidu plošče ROUND TRIP (ŠD).
V četrtek, 12., in 13. januarja, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, modri abonma I in II (GD).
V četrtek, 12. januarja, ob 20. uri: praznovanje improvizacije, fantazije in poezije koncert ob izidu plošče ROUND TRIP (ŠD).

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
V torek, 10. januarja, ob 19. uri: koncert VERE BELIČ (violina), JURETA JENKA (klarinet), ANDREJA PETRAČA (čelo), VLADIMIRJA MLINARIČA (klavir) in JANEZA ŠKOFA.

K4, Kersnikova 4
V torek, 17. januarja, ob 21.30: koncert skupine ELLIOTT SHARP CARBON (ZDA).

KLUB CHANNEL ZERO NA METELKOVI
V četrtek, 19. januarja, ob 22.30: koncert francoske skupine TROMATISM.

KLUB FIGARO, Celovška 25
Danes, 6. januarja, ob 22. uri: RAVE NATION.

KOČEVJE

V soboto, 7. januarja, Šeškov dom ob 19. uri: koncert komorne glasbe VOLODJA BALŽALORSKIJA (violina), CVETA KOBALA (flavta) in IGORJA SAJE (kitara).

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95
20. januarja 1995, ob 20.30 koncert violinista Vasilija Melnikova.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1994-95
V torek, 17. t. m., ob 20. uri premierska predstava Puccinijeve opere »La Boheme«. Preprodaja vstopnic in rezervacije od 10. januarja pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti
Danes, 6.januarja 1995, ob 17.00 - Koncert »Srečno novo leto Trst«, ki ga organizira Združenje trgovcev na drobno. Igra Simfonični orkester G. Verdi pod vodstvom T. Severinija, poje tenor Josè Cura. Predprodaja vstopnic pri Utat - Pasaža Protti (tel. 630063).

Tržaško koncertno društvo: 9.1.1995, 20.30 - Koncert - Nastopila bosta N. Ancillotti in P. Masi.

OPČINE

Danes, 6. januarja 1995, ob 18. uri bo v openski župnijski cerkvi nastopil mešani zbor Consortium Musicum iz Ljubljane. Zborovodja Mirko Cuderman, orgle Barbara Pibernik. Večer sta organizirali Župnija Sv. Jerneja in Slovenska prosveta.

TRŽIČ

Občinsko gledališče
V četrtek, 19.1.1995, ob 20.30 nastop ansambla The Hilliard Ensamble.

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00 Video strani
10.30 Rakuni, 9/12 dela ameriške risane nanizanke
10.55 Roka rocka, pon.
11.40 Onstran mojega okna, pon. kanadske plz oddaje
12.35 Že veste, pon.
13.00 Poročila
13.05 Video strani
14.10 Film tedna: Moški in ženska, ponovitev francoskega filma
15.50 Kam vodijo naše stezice, oddaja TV Koper - Capodistria
16.45 Podarim - dobim, ponovitev
17.00 Tv dnevnik 1
17.10 Otroški program: Učimo se ročnih ustvarjalnosti, 1. oddaja: Koški iz trakov in košarice
17.25 Zgodbe iz Škotske, pon. 1. oddaje: O kiltu
18.00 Regionalni studio Koper
18.45 Hugo, tv igrica
19.12 Risanka
19.30 Tv dnevnik 2, vreme
19.56 Šport
20.05 Koncert Ditke Haberl
21.15 Turistična oddaja
21.30 J. Gregorc - V. Dedovič: Preludij poletju, tv balet
22.00 Dnevnik 3, tema dneva, vreme (VPS 2200)
22.16 Šport
22.20 Zarisče
Sova
22.45 Davov svet, 10/24 del ameriške nanizanke
23.10 **Severna obzorja**, 2/33 del ameriške nanizanke
00.00 Zveza za rope, avstralsko - japonski film
01.40 Video strani

SLOVENIJA 2

09.00 Video strani
09.20 Kranjska Gora: Veleslalom (M), 1. tek, prenos
10.30 Video strani
12.05 Kranjska Gora: Veleslalom (M), 2. tek, prenos
12.55 Bischofshofen: Smučarski skoki, prenos
15.55 Razjarnikovi v prometu, pon. 7/10 dela tv nadaljevanke
16.20 Nor na reklame, pon. 11. oddaje
Sova, ponovitev
16.45 Večen sanjač, 1/27 del ameriške nanizanke
17.15 Severna obzorja, 1/33 del ameriške nanizanke
18.00 Znanje za znanje: Učite se z nami
18.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju, veleslalom (M), posnetek iz Kranjske Gore
19.10 Podarim - dobim
19.20 Poglej me!
20.05 Queen, 2/6 del ameriške nadaljevanke
20.50 **Ali ljudje lahko nehajo piti?**, ameriška dokumen. oddaja
21.45 Oči kritike, ponovitev
22.50 Gala večer za Placida Dominga
01.20 Video strani

KANAL A

07.00 Video strani
12.00 Spot leta
12.05 Na velikem platnu
12.25 Luč svetlobe, ponovitev 334. dela ameriške nadaljevanke
13.15 Novoletne čestitke
13.20 Tržaška novoletna ponudba
13.25 Magnetoskop, ponovitev
14.05 Spot leta
14.10 CMT
15.50 Spot tedna
15.55 Na velikem platnu
16.15 Pred poroto, ponovitev 24. dela ameriške nanizanke
16.45 Do konca sveta, ponovitev filma
18.45 Tv bazar
19.00 Poročila
19.10 Luč svetlobe, 335. del ameriške nadaljevanke
20.00 Pozitiv +, kontaktna glasbena oddaja
20.30 Na vodnih poteh ZDA - prekop Tennesse, dokumentarna nanizanka
21.30 Poročila
21.40 Teden na borzi
21.50 Novoletne čestitke
21.55 Tržaška novoletna ponudba
22.00 **Dvojno Veronikino življenje**, francoska drama
Režija: Kristof Kieslowski
23.35 Album show, glasbena oddaja
00.30 Erotični film
02.00 Video strani

MMTV (62. kanal)

17.00 MMTV shop, televizijska prodaja
19.00 Kuhajmo skupaj, kulinarična oddaja
19.25 Risanke
19.30 MMTV shop, televizijska prodaja
20.00 Vrtnarjenje za vsakogar, odgovori na vprašanja gledalcev
20.15 Popotnik, potopisi in nasveti popotnikom
20.55 Empire State, film
22.45 **Black Fist**, ameriška kriminalka
Igrajo: Richard Lawson, Philip Michael Thomas in drugi
23.15 MMTV shop, televizijska prodaja
00.00 Video strani

RAI 1

6.45 Jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik, gospodarstvo
9.30 Dnevnik, 9.35 nan. Il cane papà
10.05 Mladinski variete: Evviva la Befana, vmes risanke
10.50 Nabožna oddaja
10.55 Maša
11.55 Aktualna odd. s koristnimi nasveti Utile futile
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik
14.00 Tednik TG 1 Week-end
14.20 Variete: Prove e provini a Scommettiamo che?
14.50 Nan.: Pustolovščine mladega Indiane Jones
15.45 Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
18.00 Dnevnik
18.20 Neverjetne zgodbe
18.50 Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
19.35 Vreme, dnevnik, šport
20.40 Variete: Finalissima di Scommettiamo che? (vodi Fabrizio Frizzi)
23.20 Dnevnik 1
23.30 Posebnosti TG1
0.15 Dnevnik in vreme
0.15 Danes v Parlamentu
0.25 Dok. DSE Sapere: Nel nome di Francesco
0.55 Aktualno: Sottovoce

RAI 2

6.35 V kraljestvu narave
7.00 Dnevnik Euronews
8.00 Oddaja za najmlajše, vmes risanke
9.45 Nad.: Beautiful
11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00 Aktualno: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40 Variete: Quante storie! Ragazzi
14.15 Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35 Aktualna oddaja Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.15 Šport in vreme
18.35 In viaggio con Sereno variabile
18.45 Nan.: Ispettore Tibbs - Non voltarti quando corri (1. del)
19.45 Dnevnik in šport
20.20 Kviz: Ko bi bil Sherlock Holmes (vodi Jocelyn)
20.40 Film: Manto nero (pust., Kan. '91, i. L. Bluetau)
22.35 Aktualna oddaja o skrivnostnih pojavih Misteri
23.15 Dnevnik in vreme
23.35 Nan.: Un caso per due
0.45 Pregled tiska, 1.00 Filmske novosti

RAI 3

6.45 Jutranja odd.: L'altrarete
6.45 Oddaje DSE: Španščina, Sicilija, Filozofija, Il far da sé, Fantasitca Età, Euronews
11.15 DSE Fantastica Mente
11.50 SP v smučanju
13.30 Nan.: Vita da strega
12.00 Dnevnik in gospodarstvo
14.00 Deželne vesti, dnevnik
14.50 TGR v Italiji
15.15 Šport: atletika, ciklokros
16.30 DSE Faraonovo oko, 17.00 Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30 Šport, Insieme in vreme
19.00 Dnevnik, deželne vesti
19.50 Blob Soup
20.30 Film: La febbre dell' oro (kom., ZDA '25, r.-i. Charlie Chaplin)
22.30 Dnevnik in vreme
22.45 Film: Opera (krim., It. '87, r: D. Argento, i. C. Marsillach, I. Charleson)
0.40 Dnevnik, pregled tiska
1.10 Fuori orario, vmmes film Il Segno del Leone

RETE 4

7.15 Nan.: Love Boat
8.00 Variete: Buona giornata, vmes 8.05 nad. Diritto di nascere, 8.30 Pantanal, 9.00 Guadalupe, 10.15 Catene d'amore, 11.35 La casa nella prateria, 12.30 Teddy Z, 13.00 Sentieri, vmes (11.30, 13.30) dnevnik
14.35 Nad.: Cuore selvaggio, 15.00 Perla nera
17.15 Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.40 Film: La storia di Ruth (zgod., ZDA '60, i. S. Whitman, T. Tyron)
23.40 Dnevnik TG 4
23.30 Film: La caduta delle aquile (vojni, ZDA '66, i. G. Peppard, J. Mason)
2.25 Pregled tiska
2.35 Nan.: Giudice di notte, 3.00 Top Secret

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.05 Kviz: Complotto di famiglia
15.20 Aktualno: Agenzia matrimoniale (vodi M. Flavi)
16.00 Otroška oddaja
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Film: Io chiamavano Trinità (vestern, It. '70, i. T. Hill, B. Spencer)
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30 Sgarbi quotidiani
1.45 Striscia la notizia

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.25 Nanizanke
12.25 Odprti studio
12.40 Šport studio
12.50 Otroški variete
14.00 Odprti studio
14.30 Variete: Non è la RAI
16.00 Variete: Smile
16.05 Nan.: Star Trek
17.10 Variete: Talk Radio
17.25 Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 Ultraman, 18.50 Bayside School
19.30 Odprti studio, vreme
19.50 Šport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.30 Film: Occhio alla perestrojka (kom., It. '90, i. E. Graggio, J. Calà)
22.30 Fatti e misfatti
22.40 Film: Pirati (pust., ZDA '86, i. W. Matthau)
1.00 Italia 1 šport
2.00 Sgarbi quotidiani
2.10 Variete: Talk Radio

TELE 4

13.30 19.30, 22.00 Dogodki in odmevi
20.30 Film: Abuna Messias
23.25 Nan.: Kazinsky

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Šport
14.10 Film: Avventura nella fantasia (kom., '62)
20.35 Nad.: Homefront
21.30 Nan.: Faccia a faccia con il delitto

Koper

16.00 Euronews - Tv novice
16.15 »Meridiani«
17.15 Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
17.35 Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
18.00 Slovenski program: Studio 2 - magazin
18.45 Primorska kronika
19.00 Tv dnevnik
19.30 Vesolje je... bermudske skrivnosti, 1. del
20.00 Euronews
20.30 Srečanja z zgodovino, avtor Ezio Giuricin
21.30 Juke Box, glasbena oddaje v živo, I. del, vodi Alex Bini
22.15 Tv dnevnik
22.30 Juke Box, glasbena oddaja v živo, II. del, vodi Alex Bini

Avstrija 1

07.00 Otroški program
09.50 Merlin in čarobni napoj.
10.55 Hudičev paglovec, pon.
12.20 Čas v sliki
12.30 Šerif z vesoljčkom, it. film
14.00 Nazaj v prihodnost II., ameriška zf komedija, z Michaelom J. Foxom v glavni vlogi
15.45 Polni zadetek, ameriška komedija, 1985
17.15 Seaquest DSV
18.00 Čas v sliki
18.05 Naš učitelj dr. Specht
19.00 Naš hrupni dom
19.30 Čas v sliki
19.50 Šport
20.15 **Kralj Ralph**, ameriška komedija, 1991
Igrajo: Peter O'Toole, John Goodman in drugi
21.55 Človek na begu, ameriška zf srhljivka, 1987
Igrajo: Richard Dawson, Arnold Schwarzenegger in drugi
23.30 Čas v sliki
23.35 **Kaša**, nemško - francosko - italijanska vohunska srhljivka, 1972
01.20 Dempsey in Makepeace
02.10 Video strani

Avstrija 2

09.00 Čas v sliki
09.05 Naš hrupni dom, pon.
09.30 Severno od Aljaske, ameriški vestern, 1960
11.20 Avstralski majhni zmaji: Kuščarji pete celine
11.50 Crans Montana: Smuk (M), prenos
12.55 Bischhofshofen: Smučarski skoki
17.10 Moč usode
18.00 Halo, kako ste?
18.25 Slika Avstrije
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki
19.50 Kje najdeš srečo
20.15 Noč noči, nemško - avstrijski film
21.50 Večerni studio
22.05 **Jakob**, italijanski film, 1994
Režija: Peter Hall
23.35 Monthy Python's Flying Circus
00.05 Gala iz opere Metropolitan
01.25 Video strani

Hrvaška 1

10.00 Poročila
Zimski šolski program:
10.05 Pet otrok in Pesek, 2/6 del otroške nadaljevanke
10.30 Svet narave
11.20 Leksikom religij
11.35 Narnijske kronike, 9/18 del serije
12.00 Poročila
12.05 Cesarica, 65/211 del
12.50 **Gusarski otok**, avstralski film, 1990
Igrajo: Beth Bochanan, Brian Roony in drugi; režija: Viktor Rifelis
14.30 Polna hiša, ameriška humoristična nanizanka
14.55 Risanka
Program za otroke:
15.30 Zgodbe o lisici
Mio mao
15.50 Briljantina
16.30 Poročila
16.40 Angleščina: Zgodovina Amerike
17.10 Hrvaška kulturna dediščina
17.45 Hrvaška danes
18.00 Kolo sreče
18.35 Santa Barbara, 906. del ameriške nadaljevanke
19.18 Male skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.30 Dnevnik
20.02 Šport
20.10 Usode, dokumentarna serija
21.00 Dobri ljudje
22.30 Slika na sliko
23.10 **Razdrta družina**, ameriški film, 1993
Igrajo: Richard Crena, Rhea Perlman, Lindy Kelsey in drugi
00.40 Poročila
00.45 Sanje brez meja

Hrvaška 2

12.30 Video strani
12.45 Tv koledar
12.55 Bischofshofen: Novoletna turneja
15.40 Risanka
16.10 Košček neba, ameriški film
17.40 Majski cvetovi, ponovitev 8/13 dela angleške nanizanke
18.30 Portret Nikše Bareze: Mladost in začetki mladega dirigenta, ponovitev
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik
20.00 Vreme
20.02 Šport
20.10 Me je kdo iskal?
21.00 Sto let filma:
The Making Of Gone With The Wind, ameriški dokumentarni film
Film - video - film

Madžarska

09.00 Čez dan
09.35 Igra, serija
09.45 Dallas
11.30 Mejno mesto
12.00 Opoldanski zvon
12.05 Posel
12.55 Borza
13.25 Otroški program
14.20 Apostol
15.30 Evropski magazin, pon.
16.00 Dnevnik
16.10 Posel
16.25 Gospodična, serija
17.00 Za upokojence
17.30 Teka
17.40 Okno, uslužnostni magazin s prilogo
19.00 Pravljica
19.40 Muza, novice iz kulture
19.30 Dnevnik
20.20 Dallas, ponovitev
21.15 Friderikusov šov
22.15 Dnevi obleganja, 6. 1. 1945
22.20 Brez vabila
22.45 **Betty Blue**, francoski film
00.40 Glasba Amerike, am. film
01.10 Dnevnik BBC

2/5

TV SLOVENIJA 1 **00.00**

ZVEZA ZA ROPE, avstralsko-japonski film

Scenarij: Tony Morphett
Režija: Ian Barry
Igrajo: Jacqueline Bisset, Masaya Kato, Gary Day, John Bach, Gary Sweet

V avstralsko-japonski koprodukciji je nastal zanimiv film Borza za rope, v katerem sta zaigrala mednarodna zvezda Jacqueline Bisset in znan japonski igralec Massaya Kato. Gre za nenavadno kriminalko, saj tokrat kriminalci izhajajo iz vrst uglednih ljudi. Vsaj za oba glavna junaka to velja. Holly McPhee prodaja zločine. Navidez vzorna žena in mati, sodnica okrajnega sodišča ima nenavadno strast, da do potankosti načrtuje rope in jih prodaja podzemlju. Vsi po vrsti uspejo in dama strastno uživa ob sleherni uspešni akciji. Svoje življenje usklajuje do minute natančno, da ji preostane dovolj časa za varno uživanje v hobbyju. Toda, nekega dne v Avstralijo prispe izvedenec za kriminal, ki naj bi izsledil krivca za vse več ropov. Kaj kmalu spozna dvojno osebnost Holly. Spoznata se in mladi kriminalist vzbudi v njej še neizživeto strast - toliko bolj, ker tudi on nosi v sebi črno plat osebnosti. Prav kakor Holly se tudi on navdušuje nad akcijo, le da rope izvaja lastnoročno. V to pritegne tudi Holly, ki vsa strastna do Japonca, ne uvidi, v kaj jo pelje nepremišljena odločitev. Počasi začne odkrivati dvojno osebnost mladeniča in njegove laži. Vanj začne močno dvomiti, toda njeno življenje se je že znašlo v nevarnosti!

TV SLOVENIJA 2 **20.50**

ALI LJUDJE LAHKO NEHAJO PITI? dokumentarna oddaja

Po vsem svetu se poskušajo ljudje na najrazličnejše načine, ki so pogosto grozljivi in groteskni, odvaditi alkohola. Tudi v Rusiji, kjer ljudje izjemno veliko pijejo, je želja, da bi se ljudje odpovedali alkoholu, ki je obenem prekletstvo in pripomoček za premagovanje depresije in stresov, vse močnejše.
Tudi v Sovjetski zvezi so leta 1985 posegli po skrajnih metodah, vendar je imela prohibicija enake posledice kot leta 1920 v Ameriki - pravo nasprotje tega, kar so želeli doseči.
Gost v oddaji je zgodovinar na področju medicine, David Musto, ki pojasni nekaj motivov, zakaj se ljudje težko odrečejo, oziroma sploh navadijo na alkohol ter različne načine zdravljenja v Rusiji in v Združenih državah Amerike.

2/5

KANAL A **22.00**

DVOJNO VERONIKINO ŽIVLJENJE, francoska drama, 1991

Režija: Krzstof Kieslowski
Igrajo: Irene Jacob, Philipe Volter, jery Gudejko, Sandrine Dumas in drugi
V omenjenem filmu gre za dve Veroniki, ki le za trenutek obstajata hkrati, sicer pa se pojavljata ena za drugo. Toda ta trenutek je odločilen, ne le zato, ker je to hip fotografskega posnetka, marveč zato, ker se prek njune podobnosti vidi tudi njuna razlika. Na krakowskem trgu demonstranti bežijo pred policijo, v smeri proti Weroniki, ki je dogajanje niti najmanj ne zanima, pač pa obstane, ko zagleda svojo dvojnico Weronike, ki jo vidi, ne vidi pa je zato, ker je njen osebni pogled osredotočen na politično dogajanje.

KANAL A **20.30**

NA VODNIH POTEH ZDA, dokumentarna nanizanka

Režija: S. Craig
Naše potepanje z ladjo Driftwood se izteka. Za slovo se bomo podali po reki Tennessee, po nekdaj obubožanem in zaostalem Kentuckeyu, ki mu je novi prekop Mehiškega zaliva prinesel napredek in delovna mesta. Toda pod gradbenimi stroji so izginjala južnjaška mesteca, ki se jih domačini spominjajo z otožno ljubeznijo. Oglejte si življenje ljudi globoko na ameriškem Jugu, ki jim borba za preživetje nikoli ni bila tuja.

РАДИО МОСКВА
RADIO MOSCOW
Program Radia Moskve oddaja v slovenščini vsak dan od 19.00 do 19.30 na valovih 25 m ali 11820 kHz ter 31 m ali 9785 in 9775 kHz

TV SLOVENIJA / *HALA TIVOLI*

Tony Kamo v Hali Tivoli

Mojstri iz..., Razvedrilni program TVS

Ne zamudite misteriozno, neverjetno, zabavno

Javno snemanje nastopa hipnotizerja svetovnega slovesa

Tony Kamo iz Španije

»Mojstri iz ...« - zanimive oddaje, ki nastajajo v Razvedrilnem programu, bodo prinesle nekaj svežine in tekmovalnega duha med prave »mojstre«, ki se bodo pomerili v različnih spretnostih.

K sodelovanju so povabili osem slovenskih krajev in mest Ljubljano, Jesenice, Rogaško Slatino, Slovensko Bistrico, Nazarje, Slovenj Gradec, Velenje in Trbovlje. Ti se bodo pomerili v štirih četrtfinalnih dvobojih, ki jih bo TV Slovenija snemala 11. in 12. februarja prihodnje leto. Zmagovalci teh dvobojev se bodo v dveh polfinalnih srečanjih pomerili 25. marca v velenjski Rdeči dvorani, finalni obračun pa bo dan kasneje prav tako v Velenju.

In kaj sploh so »Mojstri iz...«?

Bistvo oddaje je merjenje moči med pravimi mojstri številnih dejavnosti in poklicev. Za začetno predstavitev naj jih naštejemo le nekaj. V medsebojnih dvobojih se bodo pomerili viličaristi, brivci, drvarji, sodarji, frizerji, brusilci kristala, modni kreatorji...

Posamezne oddaje »Mojstri iz...« bodo sestavljene iz treh različnih sklopov snemanja. Iz zgoraj omenjenih »dvoranskih« snemanj, iger, ki so bile posnete na terenskih snemanjih v sredini decembra in show točke svetovno znanega španskega hipnotizerja Tonya Kama.

Šarmantni Španec Tony Kama bo svoj show predstavil tudi širši publiki. Njegov »nori« nastop si lahko ogledate 8. januarja 1995 ob 20. uri v ljubljanski Hali Tivoli, kjer bodo prisotne tudi kamere slovenske televizije.

Priprave na projekt »Mojstri iz...« so v polnem teku: odlična izbira in prikaz mojstrstva steklopihačev iz Slovenske Bistrice in Rogaške Slatine, popolna točnost drvarjev iz Nazarij in Slovenj Gradca pri podiranju drevesa v cilj in izredna hitrost postavljalcev stojk v velenjskem rudniku. Poleg naštetih nalog lahko omenimo še vzpon na najvišji evropski dimnik, ki s tristo šestdesetimi metri stoji v Trbovljah in dvoboj velenjskega in trboveljskega plezalca v metanju teniških žogic v 360 metrov oddaljeni cilj.

Projekt »Mojstri iz...«, ki ga ekipa Razvedrilnega programa na čelu z realizatorjem Benom Hvalo pripravlja približno pol leta, bo vodila Špela Trefalt.

2/5

RAI 3 **20.30**

ZLATA MRZLICA, ameriški film, 1925

Režija: Charlie Chaplin
Igrajo: Charlie Chaplin, Georgia Hale, Marck Swain

Zgodba se dogaja na Aljaski med iskalci zlata. Potepuh Charlot deli lakoto in težave z Big Jimom in se zaljubi v lepo dekle, ki poje v saloonu. Po hudem sončnem metežu je Charlot popolnoma izoliran od sveta, njegova tovariša pa prepričana, da je izgubljen. Chaplin je posnel odličen film, ki niha med komičnostjo in poezijo. Poudaril je predvsem osamljenost svojega junaka.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Unplugged: K. D. Lang; 14.00 Popoldanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 The Pulse; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Unplugged: K. D. Lang; 22.00 The Worst Of Most Wanted; 22.30 Beavis & Butthead; 23.00 Ponovitve; 00.00 The End

SKY ONE

12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Čipke 2; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 The Andrew Newton Hypnotic Experience 3; 21.30 Videnja; 22.00 Chicago Hope; 00.00 Ponovitve

PRO 7

05.15 Ponovitve; 12.25 Lord Jim, angleški pustolovski film, 1964; 15.05 Poslednji Mohikanec, nemško- špansko - italijanski film, 1965; 16.45 Macistova velika pustolovščina, it. film; 18.20 Nazaj iz preteklosti, am. kom., 1985; 20.00 Poročila; 20.15 Gandhi,1/2 del angleško - indijskega filma; 22.10 Ghandi, 2/2 del filma

PREMIERE

16.10 Vrnitev v Medicine River, kanadska tragikomedija, 1993; 18.05 Dragon - zgodba Brucea Leeja, ameriški akcijski film; 20.00 Premiere - program; 20.15 Kodno ime: Nina, am. triler; 22.00 Easy Rider, ameriški film, 1969

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 14.30 Tarzan; 14.50 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 Macgyver; 17.00 Tvegajl; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.15 Šport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Superman II -sam proti vsem, angl. zf film; 22.35 City Heat - policaj in vohljač, ameriška akcijska komedija

EUROSPORT

08.30 Rally; 09.00 Eurofun; 09.30 Snowboarding; 10.00 Avanture; 11.00 rally; 11.30 Crans Montana: Smuk (M), prenos; 13.00 Bischofshofen. Smučarski skoki; 16.00 Nogomet; 20.00 Športna poročila; 20.30 Hitrostno drsanje; 21.30 Rally; 22.00 Smučarski skoki; 23.00 Tenis

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, am. serija; 15.00 Ilona Christen; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavni; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Bandit, ameriški akc. komedija; 22.00 Kickboxer II - krvna brata, ameriški akcijski film

RTL 2

05.55-17.25 Ponovitve; 17.30 Zorro; 17.55 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.00 Ženska za 7 milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Alamo - 13 dni do zmage, am. vestern; 23.50 Tri nune na poti v pekel, italijanski vestern, 1974

SKY MOVIES

13.00 Are You Being Served?; 15.00 Columbo: Undercover; 17.00 Buckeye And Blue; 19.00 The Yarn Princess; 21.00 Don't Tell Mom The Babysitter's Dead; 23.05 All Shook Up!

MOVIE CHANNEL

12.20 Exodus, ameriški film; 15.45 Teenage Mutant Ninja Turtles III; 19.00 Seven Years Itch; 21.00 Swing Kids

FILMNET +

12.00 Killing Dad; 13.45 A League Of Their Own; 16.00 K-TV; 18.00 Whispers In The Dark; 20.00 Toys; 22.00 The Crying Game

SUPER CHANNEL

05.30 Poročila; Gospodarstvo; Notranja izdaja; Riviera Live; 15.00 Kolo denarja; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Motosport International; 20.30 Dateline; 21.30 Notranja izdaja; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Res osebno

CNN

06.00-23.00 World News; 09.30 in 12.30 World Report; 10.45 CNN Newsroom; 13.30 Business Morning; 15.30 Business Asia; 16.00 Larry King Live; 16.45 World Sport; 18.30 Business Asia; 22.00 International; 22.45 World Sport; 23.30 Showbiz Today; 00.00 The World Today; 02. 00 Moneyline; 02.30 Crossfire

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne novice; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditev; 11.00 Country glasba;11.35 Obvestila; 11.50 Vreme; 13.00 Val 202; 13.00 SP v skokih; 14.00 Drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga;17.30 Obvestila; 17.50 Šport; 19.30 Stop pops; 21.50 Kratka igra; 22.20 Koncert na 2. programu.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Slovenske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Altistka F. Golob; 20.00 Koncert simfonikov RTVS; 22.015 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice: 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9:00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Cestne razmere; 9.20 Vreme za konec tedna; 9.45 Mnenjsko rešeto; 11.15 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Muzak; 20.00-23.15 Večerni pr. Modrega vala RK; 23.15 Nočni pr. RS.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound;16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes v Ljubljani; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Slov. rock; 17.55 Špeckahla; 120.00 Rock izpod Alp; 21.00 Odprta dlan; 22.00 Rockoteka; 2.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Ko sem še majhen bil; 19.30-24.00 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli;23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Preklop; 12.00 Borzni parket; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 15.30 Kinoburger; 17.00 Avtogoli tedna; 19.00 TB: Lee Harvey Oswald Band; 20.00 Radio ropot; 22.00 Idealna godba.

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik;14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Straussovi valčki; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Orkestri; 10.00 Mladinski oder: Darilo ubogih otrok (M. Prepeluh); 11.00 Koncert v cerkvi sv. Jakoba v Trstu: Oljki; 12.30 Praznični utrinek; 12.45 APZ Tone Tomšič; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Mi in glasba: Koncert božičnih pesmi, posnetih 26. decembra v cerkvi Sv. Duha v Devinu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

MENJALNIŠKI TEČAJI

5. januar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,00	81,80	11,37	11,61	7,62	7,95
A banka Koper	80,20	81,60	11,25	11,61	7,59	7,88
A banka Nova Gorica	80,75	81,75	11,26	11,62	7,69	7,89
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	79,90	81,70	11,10	11,60	7,30	7,80
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	81,00	82,00	11,40	11,70	7,60	8,00
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	80,65	81,68	11,18	11,62	7,68	7,79
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,20	81,70	11,20	11,50	7,50	7,90
Come 2 us* *Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12*	81,30	81,70	11,50	11,60	7,70	7,85
Creditanstalt d. d.	-	-	-	-	-	-
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	81,30	81,50	11,55	11,60	7,70	7,80
Hida, *od 7-19, sob od 7-14*	81,45	81,49	11,55	11,57	7,78	7,80
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,41	81,44	11,55	11,56	7,80	7,82
Kompas Hertz Celje* *Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15*	81,10	81,60	11,47	11,55	7,63	7,82
Kompas Hertz Velenje *Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13*	81,10	81,60	11,47	11,55	7,63	7,82
Kompas Hertz Idrija* *Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15*	81,10	81,70	11,47	11,55	7,63	7,82
Kompas Hertz Tolmin* *Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15*	81,10	81,70	11,47	11,55	7,63	7,82
Kompas Hertz Bled* *Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16*	81,10	81,70	11,47	11,55	7,63	7,82
Kompas Hertz Nova Gorica* *Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19*	81,10	81,70	11,47	11,55	7,63	7,82
Kompas Hertz Maribor* *Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13*	81,10	81,70	11,47	11,55	7,63	7,82
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,80	81,65	11,30	11,65	7,50	7,95
Lemo Šempeter*,t: 065/ 32-250	80,81	81,75	11,32	11,60	7,68	7,80
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,10	82,85	11,52	11,70	7,60	7,90
Poštna banka Slovenije*	79,50	81,50	10,90	11,55	7,22	7,74
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,45	81,47	11,56	11,58	7,76	7,78
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,28	81,35	11,45	11,59	7,66	7,77
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,10	81,60	11,45	11,55	7,40	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,30	81,65	11,50	11,55	7,35	7,89
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,40	81,75	11,30	11,65	7,35	7,85
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,28	81,60	11,45	11,48	7,71	7,78
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,20	81,65	11,50	11,60	7,60	7,89
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,40	81,60	11,43	11,58	7,40	7,80
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,70	81,55	11,40	11,55	7,40	7,80
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,25	81,75	11,49	11,60	7,66	7,85
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	81,20	81,69	11,42	11,60	7,67	7,89
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	81,20	81,70	11,46	11,60	7,70	7,89
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	81,00	81,70	11,35	11,60	7,55	7,85
SKB d.d.,***	80,75	81,80	10,90	11,65	7,52	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	-	-	-	-	-	-
SZKB d.d. Ljubljana	81,22	81,79	11,39	11,62	7,60	7,97
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,90	81,90	11,35	11,62	7,65	7,92
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,40	81,45	11,55	11,57	7,77	7,80

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCTKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

5. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1598,00	1648,00
nemška marka	1030,00	1053,00
francoski frank	298,00	307,00
holandski gulden	916,00	943,00
belgijski frank	50,00	51,50
funt šterling	2495,00	2572,00
irski šterling	2465,00	2540,00
danska krona	261,00	269,00
grška drahma	6,50	6,85
kanadski dolar	1138,00	1179,00
japonski jen	15,80	16,30
švicarski frank	1219,00	1250,00
avstrijski šiling	145,75	150,25
norveška krona	235,00	242,50
švedska krona	214,00	220,50
portugalski escudo	9,90	10,35
španska pezeta	12,00	12,50
avstralski dolar	1228,00	1267,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,20
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

5. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1597,00	1642,00
nemška marka	1032,00	1052,00
francoski frank	298,00	307,00
holandski gulden	916,00	934,00
belgijski frank	49,90	51,10
funt šterling	2495,00	2565,00
irski šterling	2469,00	2554,00
danska krona	261,00	269,00
grška drahma	6,60	7,10
kanadski dolar	1143,00	1178,00
švicarski frank	1227,00	1254,00
avstrijski šiling	145,90	149,90
slovenski tolar	12,80	13,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

3. JANUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,35	9,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,70	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,80	13,30
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

5. JANUAR 1995	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.556	-
francoski frank	-	29.025	-
nizozemski gulden	-	89.228	-
belgijski frank	-	4.862	-
španska peseta	-	1.173	-
danska krona	-	25.462	-
kanadski dolar	-	1.108	-
japonski jen	-	1.541	-
švicarski frank	-	-	-
avstrijski šiling	-	14.214	-
italijanska lira	-	0.958	-
švedska krona	-	20.904	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 6.1.1995
1.Redni tečaj za DEM 82.00
2. Tečaj za terminsko-valutne pogodbe za DEM 80.97
po pogojih iz ponodbe Abanke z dne 4.1.1995

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 003 z dne 5. 1. 1995 - Tečaji veljajo od 6. 1. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	97,5764	97,8700	98,1636
Avstrija	**040**	**šiling**	**100**	**1157,9153**	**1161,3995**	**1164,8837**
Belgija	056	frank	100	396,0976	397,2895	398,4814
Kanada	**124**	**dolar**	**1**	**90,2854**	**90,5571**	**90,8288**
Danska	208	krona	100	2074,2113	2080,4527	2086,6941
Finska	**246**	**marka**	**100**	**2666,9362**	**2674,9611**	**2682,9860**
Francija	250	frank	100	2364,4641	2371,5788	2378,6935
Nemčija	**280**	**marka**	**100**	**8146,3017**	**8170,8141**	**8195,3265**
Grčija	300	grd	100	—	52,6364	52,7943
Irska	**372**	**funt**	**1**	**—**	**196,2956**	**196,8845**
Italija	380	lira	100	7,8099	7,8334	7,8569
Rep. Hrvaška	**385**	**hrv. kuna**	**100**	**—**	**2200,0000**	**—**
Japonska	392	jen	100	125,5752	125,9531	126,3310
Nizozemska	**528**	**gulden**	**100**	**7268,7820**	**7290,6540**	**7312,5260**
Norveška	578	krona	100	1867,9470	1873,5677	1879,1884
Portugalska	**620**	**escudo**	**100**	**79,2798**	**79,5184**	**79,7570**
Švedska	752	krona	100	1702,9029	1708,0270	1713,1511
Švica	**756**	**frank**	**100**	**9695,7282**	**9724,9029**	**9754,0776**
Velika Britanija	826	funt šterling	1	197,8981	198,4936	199,0891
ZDA	**840**	**dolar**	**1**	**126,7972**	**127,1787**	**127,5602**
Evropska unija	955	ECU	1	155,1097	155,5764	156,0431
Španija	**995**	**peseta**	**100**	**95,5561**	**95,8436**	**96,1311**

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 6. januarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 23. 1. 1995:					1,500,000	804,792	815,136	1,619,928
17		107.3056%	108.6849%	107.9952%	150,000	80,479	81,514	161,993

Uradna tečajnica Ljubljanske borze vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

LJUBLJANSKA BORZA LJUBLJANA STOCK EXCHANGE, INC.

št.: 1 Datum: 5. 1. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
Lek	796	(4.5.93)	11.171		30. 12.		12.300			
Probanka	1.000	(6.6.94)	17.638*	10,00-	5 .1.			15.638	15.638	1.095
Salus	500	(7)(29.8.94)	20.018	4,26	5. 1.	17.100		20.500	19.800	7.607
SKB redne	458	(16.5.94.)	37.095	,42	5. 1			37.150	37.000	6.158
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSL1	8,0	4.(31.12.94)	101,3	,23	5. 1.			101,3	101,3	63
RSL2	9,5	8.(1.10.94)	106,4	2,22-	5. 1.			106,5	106,3	17.104
RSL8	5,0	3.(30.11.94)	95,0		30. 12.					
RSL11	7,0	3.(15.7.94)	100,8		30. 12.		100,5			
RSL1(0)	8,0	4.(31.12.94)	99,0		30. 12.					
RSL2(0)	9,5	8.(1.10.94)	104,0		28. 12.	101,2				
SKB banka	10,0	4.(1.11.94)	99,6		30.12.	96,0				
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTC			12.500	2,36-	5. 1.		13.000	12.500	12.500	63
Dadas	10.000	(1.6.94.)	160.145*	10,00-	5. 1.			160.145	160.145	2.402
Finmedia		(8)	23.550		30. 12.					
GP Grosuplje			16.700		30. 11.					
Hmezad banka			19.800		30. 12.					
MK Založba	218	(30.3.93.)	9.926		30. 12.					
Nika	4.000	(8)(10.6.94.)	5.425	8,18-	5. 1.			5.500	5.400	1.085
Terme Čatež r.		(5)	833,6		30. 12.					
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KB Triglav	4000	(23.5.94)	43.558		30. 12.	38.500	45.000			
Primofin			50.328*	9,30-	5. 1.			50.500	49.941	604*
RGS		(6)	3.045		30. 12.					
UBK			17.457*	10,00-	5. 1.			17.457	17.457	17
Banka Vipa			40.960		30. 12.					
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
Lek2	12,0	4.(1.11.94)	99,1		14. 12.					
Občina Zagorje	11,0	4.(1.1.95)	87,0	1,47-	5. 1.			87,0	87,0	595
PTT Celje	12,0	6.(1.12.94)	102,9		30. 12.					
PTT Ljubljana	12,0	7.(1.1.95)	104,3		30. 12.					
PTT Gorica	10,0	1.(1.6.94)	102,6		30. 12.	101,7				
Rogaška 1	10,0	4.(1.6.94)	98,5		30. 12.					
IZVENBORZNO POSLOVANJE - OTC- Redne delnice										
GEA College						1.000				
Grad	119	(8.3.94.)				3.500	5.500			
HB Brežice			3.500A		5. 1.			3.500	3.500	14
Intara			3.402		5. 1.	2.010	3.500	3.490	3.400	1.701
Razvojna družba			18.500A		5. 1.	1.000	18.500	18.500	18.500	37
Rogaška						530,0	1.100			
IZVENBORZNO POSLOVANJE - OTC - Prednostne delnice										
HB Brežice			3.850A		5. 1.		6.000	3.850	3.850	12
KB Triglav 2. emisija										
KB Triglav 4. emisija										
UBK banka 3. emisija							19.900			
IZVENBORZNO POSLOVANJE - OTC - Obveznice										
Gorenje		(15.7.94)	98,4A		5. 1.	98,5	101,0	98,6	98,2	120
Loka		(1.10.94)				73,1				
Mesto ljubljana		(1.4.94)	96,7A		5. 1.	95,0	100,0	96,7	96,7	256
Občina Laško		(1.10.94)					99,0			
Občina Novo mesto		81.9.94)				79,0	100,0			
Občina Postojna		(1.8.94)				75,0	100,0			
Občina Šmarje pri Jelšah		(1.9.94)	80,0		5. 1.	80,0	81,5	80,0	80,0	259
UBK banka konvertibilne		(15.10.94)								
Banka Vipa		(1.10.94)								
SEGMENT KRATKOROCNIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV										
BS2			99,2		14.11					
BS1			99,5		3.11					
BS3			98,7		7. 10.					
B8M										
B8MA			106,9		30.12					
B8MB										
B8V										
B8VA										
B8VB										
SEGMENT KRATKOROCNIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV										
NB1			22.500		30.12	14.000				

SBI	5.1.95	prejšnji	d T	d%
	1.376,89	1.397,11	-20,22	-1,45

Vse pravice pridržane .Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoriščena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj; borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosežena 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosežena 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.
Obveznice z anuitetnim odplačilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGO, PLJ, RGS1; ex kupon - številka kupona in datum zapadlosti le-tega; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo le-tega; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 1.3. 93 dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za l.93; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za l.93 in 92; (7)-izplačilo akontacije dividende za l.94; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenta (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj določenega vrednostnega papirja; min. - najnižji tečaj določenega vrednostnega papirja

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 6. januarja 1995 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1169,2436	1170,6650
Francija	frank	100	2387,5965	2390,4990
Nemčija	marka	100	8226,0000	8236,0000
Italija	lira	100	7,8863	7,8959
V.Britanija	funt	1	199,8342	200,0771
ZDA	dolar	1	128,0377	128,1933

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,85	82,10
SKB Banka d.d.	DEM	82,07	82,27

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 6. januarja 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,80	82,10
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	82,05	82,10
Banka Noricum	DEM	81,90	82,20
SZKB	DEM	81,90	82,20
UBK banka	DEM	81,85	82,15

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.
* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

5. JANUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1621,180	—
ECU	—	1985,130	—
nemška marka	—	1042,560	—
francoski frank	—	302,570	—
funt šterling	—	2531,630	—
holandski gulden	—	930,220	—
belgijski frank	—	50,694	—
španska pezeta	—	12,234	—
danska krona	—	265,440	—
irski funt	—	2503,910	—
grška drahma	—	6,717	—
portugalski escudo	—	10,144	—
kanadski dolar	—	1155,100	—
japonski jen	—	16,059	—
švicarski frank	—	1240,380	—
avstrijski šiling	—	148,190	—
norveška krona	—	239,040	—
švedska krona	—	217,900	—
finska marka	—	341,190	—
avstralski dolar	—	1247,010	—

ZVEZA BANK CELOVEC

6. JANUAR 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	10,7500	11,2500
kanadski dolar	7,6000	8,0000
funt šterling	16,7500	17,5500
švicarski frank	819,0000	851,0000
belgijski frank	33,5000	34,8000
francoski frank	200,5000	208,5000
holandski gulden	615,0000	639,0000
nemška marka	690,2000	716,2000
italijanska lira	0,6590	0,6930
danska krona	174,5000	182,5000
norveška krona	157,0000	164,0000
švedska krona	143,2000	149,8000
finska marka	224,5000	234,5000
portugalski escudo	6,7300	7,0700
španska peseta	8,1300	8,5700
japonski jen	10,5500	11,0500
slovenski tolar	-	-
hrvaška kuna	-	-

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

ALPSKO SMUČANJE / DANES VELESLALOM V KRANJSKI GORI

Tomba glavni favorit Se bo Kuncu le odprlo?

Tudi Košir in še posebej Miklavc v dobri formi - Med favoriti tudi Švicarji in Norvežan Kjetil Andre Aamodt

KRANJSKA GORA - V Podkorenu je vse nared za današnji četrti letošnji moški veleslalom za svetovni pokal. Gre za nadomestitev odpovedanega veleslaloma v Meribelu konec lanskega leta in Kranjska gora je tako po prisilni (pomanjkanje snega in tudi zakulisne igre) decembrski odpovedi Pokala Vitranc le prišla do »svoje« vsakoletne prireditve, pa čeprav bo tokrat na sporedu samo veleslalom. Tekma v Kranjski gori sodi med klasične preizkušnje svetovnega pokala, saj so prvo tekmo za svetovni pokal priredili že leta 1968, za Pokal Vitranc pa so se prvič pomerili leta 1961, ko je šlo za mednarodno tekmo FIS. Pod Vitrancem so bili zelo uspešni tudi slovenski smučarji, ki so doslej zabeležili tri zmage, vse tri v slalomu: leta 1982 je na najvišji stopnički stal Bojan Križaj, tri leta kasneje je dočakal svoj blešteči trenutek Rok Petrovič, naslednje leto pa je bil v boju za zmago med najboljšima slovenskima slalomistoma spet uspešnejši Bojan Križaj.

V veleslalomu slovenski smučarji niso bili tako uspešni. Najboljša uvrstitev doslej je 5. mesto Mitje Kunca, ki pa v letošnji sezoni nikakor ne more ujeti prave forme. Pred domačimi gledalci ima priložnost, da se spet prebije v vrh, kamor glede na svoje tehnične sposobnosti nesporno sodi. V zelo dobri veleslalomski formi je letos Jure Košir, na zadnjih treningih pa se je najbolj izkazal Andrej Miklavc, ki je sposoben res prijetno presenetiti. Poleg te trojice, bodo danes slovenske barve branili še Gregor Grilc, Jernej Koblar in Rene Mlekuž.

Mitja Kunc

Oči gledalcev, ki jih bo najbrž že po tradiciji precej iz sosednje Italije, pa bodo še posebej uprte v Alberta Tombo. Italijanski as smučišče v Kranjski gori zelo dobro pozna, nanj pa ga vežejo tudi izredno lepi spomini, saj je tam dvakrat zmagal v slalomu (ob tem je bil še enkrat drugi in enkrat tretji), v veleslalomu pa je leta 1990 stal na najvišji stopnički, dve leti kasneje pa je bil tretji. Tomba je letos v izredni formi in je doslej dobil vse štiri slalome v sezoni, najboljši pa je bil tudi na zadnjem veleslalomu v lanskem letu v Alti Badiji. V skupnem seštevku za svetovni pokal premočno vodi in morda ima prav letos edinstveno priložnost, da osvoji veliki kristalni globus, pa čeprav o nastopih na smukih in superveleslalomih sploh ne razmišlja.

Zaradi izredne forme je Tomba tudi danes največji favorit za zmago. »Po zmagi v Alti Badiji vem, da spet lahko zmagujem tudi v veleslalomu. Zahtevna proga v Kranjski gori mi ugaja in upam, da bo tako ledena kot običajno. Moj glavni cilj je, da januarja ohranim formo na dosedanji višini in pridem na svetovno prvenstvo v Španijo v top formi,« je povedal trenutno najboljši smučar belega cirkusa pred odhodom v Slovenijo.

Toda ambicij za zmago v Podkorenu nima samo Tomba. Ob slovenskih smučarjih, ki se bodo doma skušali čim bolj izkazati, ne smemo pozabiti na Švicarja Michaela von Grünigena, njuna rojaka Kälina in Locherja, zobe pa bo moral začeti kazati tudi Kjetil Andre Aamodt, če hoče obraniti veliki kristalni globus.

Prvi tek se bo danes začel ob 9.30, drugi pa bo na sporedu ob 12.15. (rg)

Saby zmanjšal zaostanek za vodilnim

Na rallyju Pariz - Dakar

ES SMARA - Francoski voznik Bruno Saby je zmanjšal zaostanek za vodilnim Vatanenom na manj kot deset minut. Pri tem je včeraj dobro izkoristil neprijetnosti, ki jih je imel Finec med peto etapo, ko mu je kar dvakrat počila guma na avtomobilu.

Vrstni red po 5. etapi od Goulimina do Es Smare (420 km)

Avtomobilisti: 1. Vatanen (Fin, Vitroen) 13 ur, 8 minut, 31 sekund; 2. Saby (Fra, Mitsubishi) +9:59; 3. Salonen +13:01 itd.

Motociklisti: 1. Kinigadner (Avt, KTM) 19. 44:17; 2. Aracrons (Spa, Cagiva) +26:51; 3. Peterhansel (Fra, Yamaha) +34:37 itd.

NOVICE

Križanova uspešna tudi proti Pazovi

DŽAKARTA (STA/AFP) - Slovenska teniška igralka Tina Križan nadaljuje z uspešnimi nastopi na ženskem WTA teniškem turnirju v Džakarti z nagradnim skladom 161.250 dolarjev. Po zmagah nad Južnoafričanko Dinky Van Rensburg (6:1, 6:4) in tretjo nosilko Američanko Ann Grossman (4:6, 6:0, 6:0) je bila uspešna tudi proti Argentinki Mercedes Paz.

Tako prvi kot drugi niz je Križanova dobila z izidom 7:5. Slovenka se je tako po zmagi uvrstila v četrtfinale oz. med osmerico najboljših na turnirju.

Rezultati 3. kroga: Križan (Slo) - Paz (Arg) 7:5, 7:5; Hack (Nem/1) - Steven (ZDA) 6:3, 6:3; Miyagi (Jap/7) - Porwik (ZDA) 6:1, 0:6, 6:1; Nejedly (Kan) - Kschwendt (Nem/13) 6:1, 6:4; Strandlund (Sve) - Labat (Arg/4) 6:4, 4:6, 7:5; Spirlea (Rom/6) - Monami (Bel) 4:6, 6:2, 6:2.

Enqvist zadnji četrtfinalist v Adelaidi

ADELAIDE (STA/dpa) - Sved Thomas Enqvist se je kot zadnji uvrstil v četrtfinale teniškega turnirja v Adelaidi (nagradni sklad 328.000 dolarjev). V osmini finala je s 6:4 in 6:4 premagal šestega nosilca Avstralca Jasona Stoltenberga. Rezultati osmine finala: Thomas Enqvist (Sve) - Jason Stoltenberg (Avs) 6:4, 6:4, Jevgenij Kafelnikov (Rus) - Henrik Holm (Sve) 7:5, 6:3, Jim Courier (ZDA) - Daniel Vacek (Češ) 6:3, 6:4, Mark Woodforde (Avs) - Jeremy Bates (VBr) 7:6 (8:6), 6:4.

Finale lige prvakov na Dunaju?

ŽENEVA (STA/AP) - Glavni mesti Avstrije in Francije, Dunaj in Pariz, bosta najverjetneje dobili organizacijo letošnjih finalnih nogometnih tekem v pokalu prvakov in pokalu pokalnih zmagovalcev. Dunajski stadion Ernst Happel naj bi bil prizorišče finala v najmočnejšem evropskem tekmovanju, ligi prvakov, ki bo na sporedu 24. maja, medtem naj bi bilo finale pokala pokalnih zmagovalcev 10. maja na štadionu Park princev v Parizu. V primeru, da se v finale pokala pokalnih zmagovalcev uvrsti francoski predstavnik Auxerre, pa je za rezervni kraj finala predlagan Rotterdam. Te odločitve mora potrditi še izvršni odbor UEFA.

Dva remija Crvene zvezde

PIREJ - Po dveh letih in pol je beograjska Crvena zvezda odigrala prvo mednarodno prijateljsko tekmo na tujem. Dvoboj z Olimpiakosom iz Pireja se je končal brez golov. Grki so imeli pobudo, Crvena zvezda pa več priložnosti za zadetek. V 40. minuti je eno zapravil Kovačević, Stojiljković pa je bil nenatančen v 90. minuti. Pri Beograjčanih je izstopal Stojkovski, ki je bil motiviran, ker se z moštvom iz Pireja dogovarja za nadaljevanje kariere pri njih. Tudi na drugi tekmi v Grčiji proti Panionisu so Beograjčani igrali neodločeno, tokrat 2:2 (1:1). Crvena zvezda je obakrat povedla, v 22. minuti je bil strelec Ađić, v 47. minuti pa Petković, medtem ko sta za Panionis izenačila Kapijanis (24) in Tulis (64). (M. M.)

SMUČARSKI SKOKI / DANES ZADNJA TEKMA 43. TURNEJE INTERSPORT

Funaki in Goldberger v boju za zmago

V Bischofshofnu bosta od slovenskih skakalcev nastopila le Petek in Gostiša

BISCHOFSHOFEN - Favorita za zmago na 43. novoletni skakalni turneji Intersport, ki se bo danes sklenila s tekmo v Bischofshofnu, sta samo dva, Kazujoši Funaki in Andreas Goldberger, od slovenskih skakalcev pa bosta v glavnem tekmovanju nastopila prav tako samo dva, Franci Petek in Samo Gostiša.

Tudi na treningu pred zadnjo tekmo je na skakalnici Paul Außerleitner blestel devetnajstletni Japonec Funaki, ki je skočil 124.5 in 130 metrov, Goldberger, ki se je v zadnjih dneh edini lahko dokaj enakovredno kosal z novincem v japonskem moštvu, pa je pristal pri 128 in 128.5 metra. Za uvrstitev med petdeseterico, ki bo imela pravico nastopiti danes, je bilo potrebno skočiti 103.5 metra, kar je bil prevelik zalogaj za tri slovenske tekmovalce. Franci Petek s 113.5 metra in Samo Gostiša s 111.5 metra sta zlahka zmogla kvalifikacijsko normo, Dejan Jekovec pa jo je zgrešil za vsega pol metra. Robi Meglič je na treningu dosegel 112.5 metra, v kvalifikacijah pa je skočil kar deset metrov manj in tako se je moral Tržičan po dobrem skakanju v Innsbrucku posloviti od petdeseterice. Preskromen je bil tudi Urban Franc.

V skupni razvrstitvi svetovnega pokala je Andreas Goldberger, ki na dosedanjih petih tekmah še ni zgrešil zmagovalnih stopnic, še vedno trdno v vodstvu, v skupni razvrstitvi turneje pa je Kazujoši Funaki za točko boljši. V ospredju današnje tekme bo zato predvsem dvoboj Funaki - Goldberger, kajti Finec Janne Ahonen zaostaja že za skoraj 20 točk. T je vendarle nekoliko preveč, da bi lahko verjeli v čudež, toda nikoli se ne ve, če bo favorit obdržal mirne živce. Zmagovalec turneje bo za nagrado dobil 50 tisoč nemških mark, poraženec oziroma drugouvrščeni pa se bo moral zadovoljiti s polovično vsoto. Bischofshofen tudi za Francija Petka ni prav nič nesrečen kraj, saj je Leščan leta 1992 že stal na tretji stopnički zmagovalnega odra. V skupnem seštevku turneje je Petek trenutno na 13. mestu, z morebitno današnjo visoko uvrstitvijo pa bi se lahko zavihtel še višje. Ob 11.30 bo na sporedu poskusni skok, ob 13. uri pa prva serija v konkurenci. (J. M.)

TENIS / HOPMANOV POKAL

Ukrajinska družinska naveza z zmago nad Češko v finalu

PERTH - Ukrajinska družinska teniška naveza Natalija in Andrej Medvedev je s poti spravila tudi prvo nosilko Češko in tako se bo v finalu Hopmanovega pokala pomerila z zmagovalcem današnjega polfinala med Nemčijo in Francijo.

Češka, ki je doslej daleč najuspešnejša udeleženka tega pokala, se je morala nepričakovano predati že po igri posameznikov. Jana Novotna in Petr Korda sta tokrat naletela na izredno razpoložena in predvsem odločna Medvedeva, ki nista popustila niti v najtežjih trenutkih.

Natalija Medvedeva je za zmago nad šesto igralko sveta Novotno potrebovala tri nize. Po lahki zmagi v prvem je Medvedeva prepustila nasprotnici drugi niz v podaljšani igri, v trejem nizu pa je nato spet pokazala, kdo je trenutno boljši in zanesljivo dobila odločilni niz.

Izredno odločnost je pokazal tudi Natalijin brat Andrej, ki je znal v drugem setu spreobrniti zaostanek 1:4 v igrah in 0:30 v šesti igri v zmago po podaljšani igri, kjer je Korda ubranil tri zaključne žogice, preden je s 5:7 priznal premoč Ukrajinca. Za kako izenačeno srečanje je šlo, pa priča podatek, da se je tudi prvi niz končal šele po podaljšani igri.

V dvojicah so nato odigrali samo en »pro« set, v katerem sta z 8:3 slavila Korda in Novotna

Ukrajina - Češka 2:1: Medvedeva - Novotna 6:1, 6:7 (3:7), 6:3, Medvedev - Korda 7:6 (7:3), 7:6 (7:5), Novotna/Korda - Medvedeva/Medvedev 8;3 .

NBA / NOV PODVIG LAKERSOV, KI SO ZMAGALI TUDI V PHOENIXU

Lakersi so z zmago v Phoenixu potrdili, da so v izvrstni formi

NEW YORK - V NBA prvenstvu so si privoščili neobičajni dvodnevni premor, saj 1. in 2. januarja niso odigrali niti ene tekme. Da bi nadoknadili zamujeno, pa so v naslednjih dveh dneh odigrali kar 17 tekem.

ZATON: Los Angeles Lakersi so z zmago v Phoenixu potrdili sijajno formo, saj so zanesljivo zmagali na igrišču, kjer so bili Sunsi prej uspešni kar štiriindvajsetkrat zapored. Glavni junak srečanja je bil Cedric Ceballos (37 točk), ki je še do lani branil barve Phoenixa!

DAVID, GLENN IN CLIFF: Očitno je priimek Robinson že zagotovilo, da si lahko več kot dober košarkar, saj so v svetu NBA letos kar trije posamezniki s tem priimkom in vsi trije so redno med glavnimi protagonisti v lastnih ekipah. O Davidu Robinsonu (San Antonio) ni treba trošiti besed, saj je že vrsto let med najboljšimi v NBA sploh in tudi letos se ne šali: drugi na lestvici strelecev, prvi v skokih in tretji v blokadah, ob njem pa so še Glenn Robinson (playmaker Milwaukeeja, prva izbira na lanskem »draftu« najboljših novincev; podpisal je sanjsko pogodbo za 68 milijonov dolarjev za naslednjih 10 let in v zadnjih tekmah je že nekajkrat presegel mejo 30 točk) in Cliff Robinson (Portland, 15. na lestvici strelcev).

14/14 NI REKORD: Seattle Supersonics so v gosteh pokopali (31 točk razlike) Cleveland Cavaliers, ki so tako prekinili serijo 11 zmag, izkazal pa se je Gary Payton, ki je dosegel 32 točk brez zgrešenega meta: 13/13 za 2, 1/1 za 3 in 3/3 v prostih metih. To pa je še daleč od rekorda, ki ga je leta 1967 postavil slavni Wilt Chamberlain, ko je iz igre zadel vseh 18 metov.

IZIDI - sobota: **Chicago - Miami 133:88** (Armstrong 26, Kukoč 13 točk, 6:10 pri metu, 6 skokov, 6 asistenc); **Orlando - Clippers 116:105** (O'Neal 38, A.Hardaway 36); **Utah - Houston 103:111** (K.Malone 25; Olajuwon 37); **Cleveland - Atlanta 87:85**; **Phoenix - Lakers 112:127** (Barkley 31 točk in 23 skokov, Majerle 31; Ceballos 37); **Denver - Portland 118:114** (Rauf 26; Drexler 39); **Detroit - Boston 107:124** (D.Wilkins 32); **Minnesota - New York 81:90** (Ewing 30); **Dallas - Golden State 110:94** (Tarpley 22); **Milwaukee - Charlotte 94:101** (Burrell in L.Johnson po 25); **Washington - San Antonio 101:115** (D.Robinson 30); **Indiana - New Jersey 96:75** (McKey 21); **Sacramento - Philadelphia 85:82** (Richmond 21); torek: **Lakers - Detroit 105:96** (Divac 23 točk, 10 skokov; G.Hill 18); **Sacramento - Phoenix 100:108** (S.Webb 22; Barkley 26); **Dallas - Houston 98:110** (Jackson 27; Olajuwon 41); **Golden State - San Antonio 86:91** (D.Robinson 26); **Atlanta - Portland 98:103** (Augmon 36; C.Robinson 30); **New Jersey - Indiana 114:103** (Benjamin 30, D.Coleman 20; Miller 37 točk, 7 trojk); **Washington - Seattle 107:121** (Cheaney 23; Payton 24, Marčuljonis 18); **Minnesota - Denver 99:108**** (Rider 26; Pack 22, Mutombo 22 skokov); **Utah - Milwaukee 123:91** (Hornacek 18; G.Robinson 30); sreda: **Chicago - Denver 86:80** (Pippen 21, Kukoč 20; Mutombo 18); **Boston - Miami 117:113*** (D.Wilkins 31, Rice 37); **Cleveland - Seattle 85:116** (Payton 32, Schrempf 20); **Orlando - New Jersey 113:110** (A.Hardaway 32 točk, 11/16 iz igre, 8 skokov in 8 asistenc, O'Neal 25; Coleman 19); **Phoenix - Philadelphia 127:122** (Barkley 35; Weatherspoon 31); **Charlotte - Portland 118:106** (Mourning 28; C.Robinson 32); **New York - Atlanta 89:80** (Ewing 21; Blaylock 17); **Indiana - Washington 94:90** (Miller 20; Howard 19).

VRSTNI RED

Vzhod: **Orlando** 24-6, **Cleveland** 20-9, **Indiana** 18-10, **Charlotte** 17-12, **New York** 16-12, **Chicago** 16-13, **Boston** 12-17, **New Jersey** 13-20, **Atlanta** 12-19, **Philadelphia** 10-19, **Detroit** 9-18, **Miami** 9-19, **Milwaukee** 9-19, **Washington** 7-21.

Zahod: **Phoenix** 23-7, **Utah** 20-9, **Seattle** 20-9, **Houston** 19-9, **Lakers** 18-9, **San Antonio** 16-10, **Sacramento** 15-13, **Denver** 15-14, **Portland** 14-14, **Dallas** 13-13, **Golden State** 10-18, **Minnesota** 6-21, **Clippers** 4-25.

Vanja Jogan

NOVICE

Odbojka: 11. kolo v A1 ligi

IZIDI: Sisley - Cariparma 3:0 (15:8, 15:9, 15:12), Gabeca - Gioa Colle 3:0 (15:13, 15:10, 15; 9), Ignis - Edilcuoghi 1:3 (9:15, 6:15, 15:7, 5:15), Banca Sassari - Daytona 1:3 (11:15, 8:15, 15:13, 4:15), Tally Milano - Fochi 3:0 15:13, 15:3, 15:11), Wuber - Alpitour danes.

Vrstni red: Sisley 22, Daytona 20, Alpitour 16, Gabeca 14, Edilcuoghi in Tally 12, Cariparma, Wuber in Fochi 8, Gioa del Colle 6, Ignis in Banca Sassari 2.

Seznam nastopajočih na evropskem Top 12

PARIZ (STA/AFP) - Francoska namiznoteniška zveza je objavila sezman dvanajst najboljših namiznoteniških igralcev in igralk stare celine, ki bodo v Dijonu od 3. do 5. februarja nastopili na evropskem Top 12. V moški konkurenci bo nastopilo kar šest tekmovalcev, ki so med deseterico najbolje uvrščenih igralcev s svetovne jakostne lestvice (Jean-Michel Saive, Jan-Ove Waldner, Peter Karlsson, Jean-Philippe Gatien in Zoran Primorac).

Seznam udeležencev in udeleženk na evropskem Top 12 - moški: Jean-Michel Saive (Bel/1. s svetovne lestvice), Jan-Ove Waldner (Sve/olimpijski prvak), Peter Karlsson (Sve/5.), Jean-Philippe Gatien (Fra/svetovni prvak), Andrzej Grubba (Pol/9.), Zoran Primorac (Hrv/10.), Jörg Roßkopf (Nem/12.), Jörgen Persson (Sve/13.), Chen Xinhua (Ang/18.), Ding Yi (Avt/22.), Patrick Chila (Fra/27.), Vladimir Samsonov (Blr/32.), rezerva: Erik Lindh (Sve/26.); ženske: Jie Schopp (Nem/14.), Otilia Badescu (Rom/18.), Bettine Vriesekoop (Niz/19.), Csilla Batorfi (Mad/21.), Nicole Struse (Nem/24.), Xiao Ming Wang-Drechou (Fra/25.), Fliura Bulatova Abbate (Ita/34.), Emilia Csiosu (Rom/38.), Marie Svensson (Sve/35.), Irina Palina (Rus/39.), Jelena Timina (Rus/44.), Alessia Arisi (Ita/46.); rezerva: Asa Svensson (Sve/47).

Carrara in Santerjeva italijanska prvaka v biatlonu

FORNI AVOLTRI - Pieralberto Carrara in Nathalie Santer sta zmagovalca med posamezniki na državnem prvenstvu v biatlonu. Carrara je bil med moškimi brez prave konkurence, saj je dosegel najboljši čas, poleg tega pa ni zgrešil niti enega strela. Po predvidevanju tudi Nathalie Santer ni imela težav z osvojitvijo naslova, čeprav je bila kot običajno precej nenatančna pri streljanju.

Rezultati

20 km moški: 1. Pieralberto Carrara 1.01:26, 4 (0 kazenskih točk), 2. Johan Passler 1.04:10, 1 (2), 3. Wilfried Pallhuber 1.06:50 (5), 4. Hubert Leitgeb 1.06:56, 3 (4), 5. Andreas Zingerle 1.07:08 (5) itd.

15 km ženske: 1. Nathalie Santer 59:22, 5 (6), 2. Petra Troker 66:42, 1 (11), 3. Monika Schwingshackl 69:53, 5 (7) itd..

V nedeljo italijansko prvenstvo v ciklokrosu

SCORZE' - Več kot dvesto tekmovalcev (profesionalcev in amaterjev) bo v nedeljo v Scorzèju (Benetke) nastopilo na italijanskem prvenstvu v ciklokrosu. Na odprtem prvenstvu bo nastopil tudi bivši svetovni prvak Daniele Pontoni. Toda furlanski kolesar, ki brani naslov in je bil letos protagonist na tekmah za svetovni pokal in »superprestige« bo imel vrsto močnih nasprotnikov, med katerimi naj posebej omenimo Luco Bramatija, Gabrieleja Bilata in Alessandra Fontano. Na tekmovanju bodo podelili naslove v kategoriji naraščajnikov (tekma bo trajala 30 minut, vpisanih je 75 tekmovalcev), mladincev (40 minut, 60) in »open« (ena ura, 73). Državno prvenstvo bo selektorju Edoardu Gregoriju služilo tudi za izbiro državne reprezentance za nastop na evropskem in svetovnem prvenstvu, ki bo 28. in 29. januarja v Eschenbachu v Švici.

Danes igra za vas Totocalcio

Edi Bosich

Brescia - Reggiana	1
Cagliari - Inter	1 X
Foggia - Genoa	1
Milan - Napoli	1
Padova - Cremonese	X 2
Parma - Juventus	X 2
Roma - Bari	1
Sampdoria - Lazio	1 X 2
Torino - Fiorentina	X 2
Chievo - Ancona	1
Palermo - Atalanta	1
Nola - J.Stabia	1 X 2
Sora - Trapani	X

Edi Bosich (letnik 72) se je z odbojko pričel ukvarjati z 11 leti pri Bregu, po treh letih pa je prestopil k Slogi. Po hudi poškodbi kolena, zaradi katere je miroval kar leto in pol, je spet začel z igranjem in s člansko šesterko Sloge dosegel kar tri napredovanja vse do sedanje C1 lige. Edi je standardni član moštva in igra v vlogi centra. Pred odbojko se je dve leti bavil z nogometom (Montasio in Campanelle), nekaj časa pa je igral tudi košarko pri Bregu. Prejšnji teden je Franc Cattonar pravilno napovedal 9 izidov.

KOŠARKA / EVROPSKA LIGA PRVAKOV

Smelt Olimpija je v Moskvi izgubila v zadnjih 5 minutah

Ljubljančani so dobro začeli, nato popustili in spet ujeli ruskega prvaka
Buckler po pričakovanju brez težav premagal Joventut iz Badalone

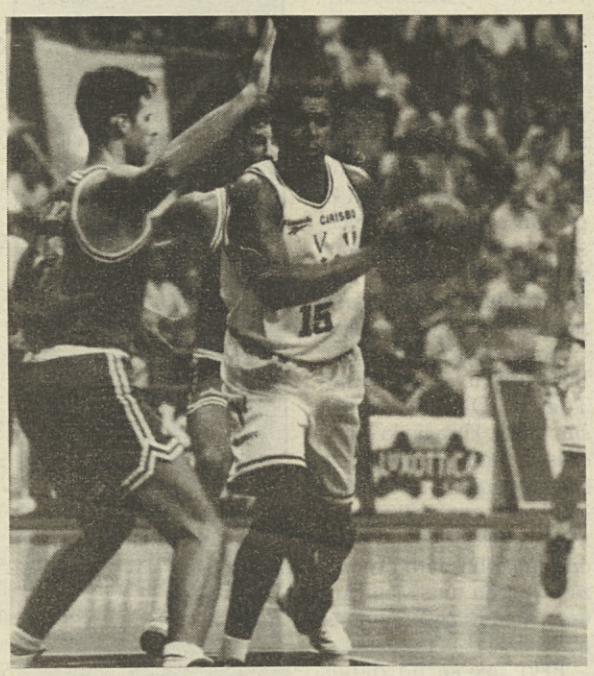

Joe Binion je dosegel 16 točk

Buckler Bologna - Joventut Badalona 96:77 (46:33)

BUCKLER: Brunamonti 10, Danilović 26, Morandotti 14, Binelli 8, Binion 16, Abbio 4, Coldebella, Carera 18, Galeotti, Battisti

JOVENTUT: R.Jofresa 16, T.Jofresa, Villacampa 21, Wright 13, Ebeling 18, Leall 2, Garcia, Morales 2, Sammartin 5, Albert.

Sodnika: De Keiser (Bel), Richardson (VB).

PM: Buckler 25:28, Joventut 15:21; 3 T: Buckler 3:8 (Brunamonti 2:5, Danilović 1:1, Coldebella in Abbio 0:1), Joventut 6:14 (R.Jofresa 2:5, T.Jofresa 0:1, Villacampa in Sammartin 1:3, Ebeling 2:2); gledalcev 6.000.

Buckler iz Bologne je brez večjih težav premagal Joventut iz Badalone. Srečanje je bilo odločeno že v prvem delu. Pri Bolonjčanih je bil najboljši Danilović s 26 točkami, pri gostih pa Villacampa z 21.

CSKA - Smelt Olimpija 94:80 (52:38)

CSKA: Evans 4 (2:4), Eddie 2 (0:2), Panov 12 (1:2), Kudelin 13, Kurašov 10 (4:4), Karašev 30 (8:8), Grezin 13 (1:2), Spiridonov 10 (0:4).

SMELT OLIMPIJA: Horvat 8, Daneu 7 (2:2), Reed 4, Hauptman 14 (2:4), Milič 4 (0:2), Gorenc 26 (8:16), Nosov 13 (3:6), Djurišić 4.

Pet minut in petdeset sekund pred koncem je bil rezultat po dveh zaporednih trojkah Dušana Hauptmana za košarkarje Smelt Olimpije še zelo ugoden, saj je CSKA po zelo velikih nihanjih vodil le za točko (76:75). Vse je kazalo, da bo o zmagovalcu odločala zadnja minuta in morda celo zadnji napad, toda Moskovčani so prestregli nekaj žog in uspešno zaključili nasprotne napade, medtem ko pri Ljubljančanih ni bilo igralca, ki bi lahko prevesil tehtnico na stran Smelta Olimpije.

Tekma se je začela z dokaj nenavadnima peterkama. Pri gostiteljih je manjkal bolni Kisurin, Ljubljančani pa so začeli v postavi Daneu, Reed, Milič, Gorenc in Nosov. Pokazalo se je, da je trener Tomo Mahorič naredil pravo potezo, vse moči je usmeril v obrambo, kar se mu je hitro obrestovalo. Ljubljančani so vodili vse do 14. minute, ko je eksplozivnim in izredno hitrim varovancem ruskega trenerja Stanislava Jeremina uspelo prvič povesti s 27:26. Dotlej je bil v napadu odličen Gorenc, ko pa je Mahorič namesto Daneua in Reeda v igro poslal Hauptmana in Djurišića, je ritem igre Ljubljančanov splahnel, CSKA pa je v dveh minutah dosegel delni izid 10:0 in ušel slovenskim prvakom. Nasprotni napad, striktno pokrivanje igralcev in igra posameznika v serijah je ob koncu prvega polčasa prinesla Moskovčanom 14 točk razlike. V nadaljevanju je standardna peterka Smelta Olimpije (namesto Miliča je igral Gorenc) umirila ritem gostiteljev, toda zadnjih pet minut je bilo kot rečeno usodnih.

Stanje po 7. kolu

Skupina A

IZIDI 7. KOLA: Scavolini Pesaro - Paok Solun 82:70, CSKA Moskva - Smelt Olimpija Ljubljana 94:80, Panathinaikos Atene - Real Madrid (nočna tekma), Benfica Lizbona-Maccabi 81:90.

VRSTNI RED: Scavolini Pesaro 12, Real Madrid 10, Panathinaikos Atene, CSKA Moskva in Maccabi Tel Aviv 8, Smelt Olimpija Ljubljana in Paok Solun 4, Benfica Lisbona 0.

PRIHODNJE KOLO (12. 1.): Benfica Lizbona - CSKAMoskva, Paok Solun - Maccabi Tel Aviv, Real Madrid - Smelt Olimpija (11. 1.), Panathinaikos Atene - Scavolini (11. 1.)

Skupina B

IZIDI 7. KOLA: Olympiakos Pirej - Barcelona 99:78, Efes Pilsen Istanbul - Cibona Zagreb 67:62, Bayer Leverkusen - Limoges 74:69, Buckler Bologna - Joventut Badalona 96:77.

VRSTNI RED: Olympiakos Pirej 12, Buckler Bologna 10, Limoges, Barcelona, Efes Pilsen Istanbul 8, Cibona Zagreb in Bayer Leverkusen 6, Joventut Badalona 0.

PRIHODNJE KOLO (12. 1.): Limoges - Cibona Zagreb, Olympiakos Pirej - Efes Pilsen Istanbul, Bayer Leverkusen - Buckler Bologna, Joventut Badalona - Barcelona.

KOŠARKA / TURNIR PROPAGANDE V RIMINIJU

Sneg včeraj nasprotnik mladih jadranovcev

Nasprotna ekipa namreč ni mogla priti do Riminija

Če bi bili nekoliko vraževerni, bi se morali vremenoslovci nujno povezati z Andrejem Vremcem, vsaj kar se slabega vremena tiče. Ko je z jadranovci novembra gostoval v Piemontu, so bile tam poplave, tokrat je z Jadranovo ekipo propagande na turnirju v Riminiju, kjer je hud mraz in sneg.

V Riminiju od srede do jutri poteka nadaljevanje košarkarskega turnirja, ki se je pred novim letom začel kot silvestrski, zdaj pa ima naslov Trofeje svetih treh kraljev. V kategoriji propagande (letnik 1982/83) nastopajo tudi mladi košarkarji Jadrana. Na turnirju nastopa 20 ekip, od katerih so po 1 iz Budimpešte, Moskve in Zrinjevca v Zagrebu, ostale pa so iz Italije. Ob tem potekata tudi turnirja za mlajše igralce, na katerih nastopa nekaj manj ekip, prisotnih pa je tudi 20 ženskih ekip propagande.

V Rimini so jadranovci prispeli v snegu, vendar je drugače vse v redu, čeprav je tudi precej mraz. Mladi Vremčevi varovanci so prvo srečanje odigrali v sredo s Scavolinijem iz Pesara in po pričakovanju doživeli poraz.

Včeraj bi morali igrati proti ekipi iz San Marina, toda tekma je odpadla zaradi močnega sneženja, zaradi katerega igralci iz San Marina niso mogli priti do Riminija, kjer je tudi snežilo, vendar pa se sneg ni prijel.

Če bo danes vreme boljše, bo srečanje danes, popoldne pa jih čaka še tekma z drugo ekipo iz Pesara. Ne glede na rezultat današnjih srečanj bodo mladi jadranovci jutri dopoldne igrali še dve tekmi, popoldne pa bodo z vlakom odpotovali proti Trstu, kamor bi morali po voznem redu prispeti ob 20.48.

Če pustimo ob strani vremenske neugodnosti, pa je bivanje mladih košarkarjev v Riminiju izredno prijetno. Igralci so nastanjeni pri družinah tamkajšnjih vrstnikov, celoten turnir pa poteka pod pokroviteljstvom Olia Monini, ki je bil še lani sponzor članske ekipe iz Riminija, ki vodi v A2 ligi. Danes zvečer je predvidena tudi družabnost za vse ekipe, tako da bo gostovanje jadranovcem gotovo ostalo v prijetnem spominu.

Scavolini - Jadran 91:31 (50:22)

JADRAN: Peric, Šustršič 2, Piccini 2, Doglia 7 (3:4), Ferfolja 4, Kocijančič 2, Pavat, Štokelj 8 (2:4), Gregori 6, Švab; trener Vremec. (rg)

ODBOJKA / NARAŠČAJNICE

V kratkem začetek prvenstva za Dom, Posojilnico Sovodnje in tudi Olympio

Suzy Černe - trener Doma

Že konec tega tedna se bo na Goriškem pričelo odbojkarsko prvenstvo za naraščajnice. Od naših ekip bo najprej debitirala Posojilnica Sovodnje, ki jo v nedeljo čaka težko gostovanje v Tržiču. V skupini B poleg naše šesterke nastopajo še Ronchi, Fincantieri, Staranzano, Etis Gorica, Libertas Villesse in Pieris. Trenerka Katrin Lovisutti pričakuje, da bodo njene igralke igrale letos z manj treme in več želje po zmagi, pričakovati pa je, da bo ekipa tudi dosegla nekoliko boljšo uvrstitev kot lani.

Tekme A skupine se bodo pričele v prihodnjem tednu, že v prvem kolu pa bo derbi med Domom in Olympio. V tej skupini nastopajo še Lucinico Caffe Morocco, Torriana, VBL Cormons in Morarese.

Trenerka Olympe Branka Kuk je z dosedanjim delom svojih varovank zadovoljna. Nekatere igralke so res perspektivne, velik problem pa je v tem, da šteje ekipa le sedem igralk.

Z optimizmom na prvenstvo gleda tudi Domova trenerka Suzy Cerne, ki upa, da se bodo njena dekleta potegovala za višjo uvrstitev v svoji skupini, čeprav na prvo mesto ne računajo, saj imajo mlado postavo, v kateri le dve igralki pripadata letniku 1981.

Za vse tri naše šesterke pa žal velja ugotvitev, da zaradi prostorske stiske v telovadnicah trenirajo v bistvu samo dvakrat na teden, kar je vsekakor dandanes premalo tudi za to starostno stopnjo.

(ak)

POSTAVE NAŠIH EKIP

Olympia: Mirta Cetul (letnik 81), Erika Šfiligoj (81), Maja Klede (81), Erika Verban (81), Agata Pipan (82), Katja Dorni (82), Karin Dorni (83). Trener: Branka Kuk.

Posojilnica Sovodnje: Lucia Danieli (letnik 81), Anna Devetta (81), Elena Zulian (81), Katerina Tomšič (81), Katja Terpin (81), Katja Batistič (81), Kristina Vižintin (81), Katja Ferletič (81), Tamara Vižintin (82), Paola Uršič (83), Kristina Buzin (83). Trener: Katrin Lovisutti.

Dom: Laura Drioli (letnik 81), Jennifer Scarpin (81), Aleksija Ambrosi (82), Monica Bressan (82), Sara Branca (82), Diana Brisco (82), Helena Klanjšček (82), Michela Koren (82), Arianna Macuz (82), Martina Marvin (82), Eva Toros (82), Katja Bresciani (83), Vhiara Cej (83), Martina Kumin (83), Naike Sošol (83). Trener: Suzy Cerne.

C2 LIGA / V 12. KOLU KONČNO POLN IZKUPIČEK NAŠIH MOŠTEV?

Borovci in domovci favoriti v mestnih derbijih

Bor Radenska bo jutri gostil Ferroviario, Dom Agorest pa Senators - Obe ekipi imata po točki več od naših peterk

V prvi uradni tekmi leta 1995 imata oba naša predstavnika košarkarske C2 lige res lepo priložnost, da na najboljši način nazdravita novemu letu. Tako borovci kot domovci bodo namreč gostili moštvi, ki spadata v skupino slabših moštev v ligi, tako da sta tako **Bor** kot **Dom** tokrat nesporna favorita.

BOR: **Sancinova** ekipa bo zaposlena v tržaškem derbiju z novincem **Ferroviariom**, ki se nahaja presenetljivo visoko, saj je v primerjavi z lansko sezono, ko je nastopal še v promocijski ligi, celo šibkejši. Odšla sta oba playmakerja (Bussani in Del Ben), njuno mesto pa sta prevzela mlada in neizkušena Savi in Colocci, ki pa sta v zadnjih tekmah pokazala velik napredek. Ekipi se je v novembrskem prestopnem roku pridružil še solidni Menardi, ki pa se je po dveh tekmah hudo poškodoval in se bo na igrišče vrnil šele čez nekaj tednov tako, da breme moštva še vedno sloni na veteranih Apolloniu, Kauzkiju in Toscanu. Borovci so tako tehnično kot telesno nedvomno boljši od Ferroviaria, ob tem pa ima trener Sancin večjo izbiro pri sestavi peterke. V vrstah Bora je nekaj novosti, saj se je ekipi priključil tudi dvometraš **Giancarlo Bosser**, ki se je nekaj mesecev mudil v Londonu (študijsko univerzitetno izpopolnjevanje), kjer je ob študiju tudi igral košarko. Žal pa bo soigralce kmalu zapustil **Mauro Simonič**, ki bo 19. t.m. odšel v La Spezio in tako pričel služenje vojaškega roka. Vsi ostali redno trenirajo, z izjemo **Saše Zuppina** in **Marka Possege**, o komer že več tednov ni ne duha ne sluha.

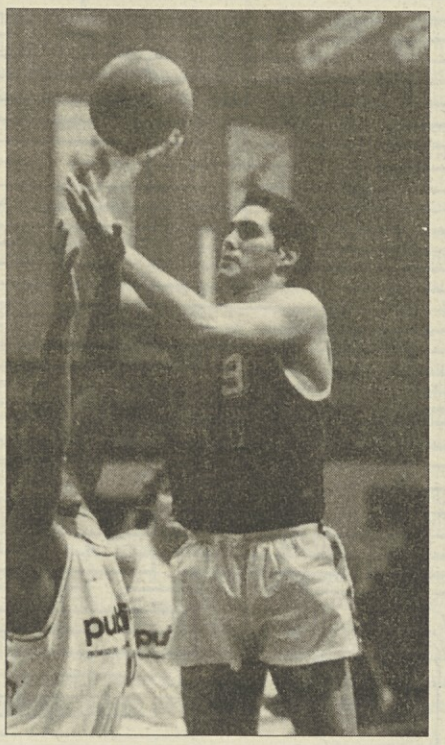

Renzo Di Cecco - Domov ostrostrelec

Robi Smotlak - kapetan Bora Radenske

DOM - Z zaključkom leta 94 se upa, da so domovci tudi zaključili serijo zaporednih porazov, saj je **Mianijevo** moštvo po 11 kolih še vedno brez točk na zadnjem mestu. Na predzadnjem mestu se z dvema točkama nahaja goriški Senators, s katerim se bodo domovci spoprijeli jutri zvečer in marsikdo je mnenja, da bi lahko bil to že zadnji vlak našega moštva, ki ima že osem točk zaostanka za ostalimi peterkami v spodnjem delu lestvice. Ekipi **Senators** je prav v prvem kolu uspelo premagati Staranzano, v naslednjih 10 tekmah pa so goriški košarkarji vsakič ostali praznih rok in le enkrat so zgubili s tesno razliko v točkah. Domovci bodo za zmago seveda napeli vse moči, saj se zavedajo, da jim trda prede in da so že zamudili preveč ugodnih priložnosti.

Strelci naših moštev po 11. kolu:

R.Di Cecco (D) 209 točk (11 tekem - poprečno 19, 0), M.Corsi (D) 143 (11 - 13, 0), F.Podbersig (D) 136 (10 - 13, 6), M.Simonič (B) 133 (10 - 13, 3), R.Smotlak (B) 116 (9 - 12, 9), D.Barini (B) 103 (10 - 10, 3), D.Orzan (D) 99 (11 - 9, 0), I.Perčič (B) 94 (10 - 9, 4), M.Debeljuh (B) 82 (8 - 10, 3), V.Jarc (D) 79 (10 - 7, 9), M.Bordon (D) 77 (11 - 7, 0),

D.Košuta (D) 67 (11 - 6, 1), M.Susani (B) 56 (10 - 5, 6), M.Possega (B) 51 (8 - 6, 4), R.Simonič (B) 47 (9 - 5, 2), G.Rasman (B) 31 (10 - 3, 1), M.Pettirosso (B) 31 (10 - 3, 1), P.Rustja (B) 16 (2 - 8, 0), M.Pečanac (D) 16 (4 - 4, 0), D.Ambrosi (D) 6 (7 - 0, 8), V.Battello (D) 5 (5 - 1, 0), G.Carbonara (B) 3 (2 - 1, 5), S.Zuppin (B) 1 (1 - 1, 0), M.Kocjancig (D) 0 (5 - 0), D.Silič (D) 0 (4 - 0), M.Covi (D) 0 (2 - 0). (VJ)

PROMOCIJSKA LIGA / 10. KOLO

Brežani z gasilno napravo proti moštvu Drago Basket Polet bo v tem kolu prost

Salvijevo moštvo bi z zmago ujelo nasprotnika in se obenem odlepilo od repa lestvice

V Promocijski ligi bo s prvenstvenimi napori pričel le **Breg**, saj ima v 10. kolu **Polet** prost dan.

BREG - Z lepo zmago na račun Chiarbole v prejšnjem kolu, so Brežani zadihali nov svež zrak in tudi na skupni lestvici opravili viden skok, saj so sedaj, kljub porazu v zaostalem srečanju s prvouvrščenim Skyscrapersom, v skupini moštev, ki si delijo sedmo mesto. Brežani bodo jutri igrali v gosteh s peterko **Drago Basket**, ki ima dve točki več in ima v svojih vrstah nekaj dobrih posameznikov. V prvi vrsti je to nedvomno playmaker **Del Ben**, ki je pred leti igral tudi v višjih kategorijah, ob njem pa so še **Zuballi**, **Bratos** in **Crevatin**. Bregov trener **Denis Salvi** si želi, da bi njegovi varovanci ponovili igro, ki so jo prikazali na zadnjih dveh tekmah, ključ zmage pa je nedvomno obramba, medtem ko v napadu, ob stalnem doprinosu **Marka Salvija**, solidno igrajo **Igor Filipčič, Andrej Pavlica** in občasno še **»Maurilio« Bandi**. (VJ)

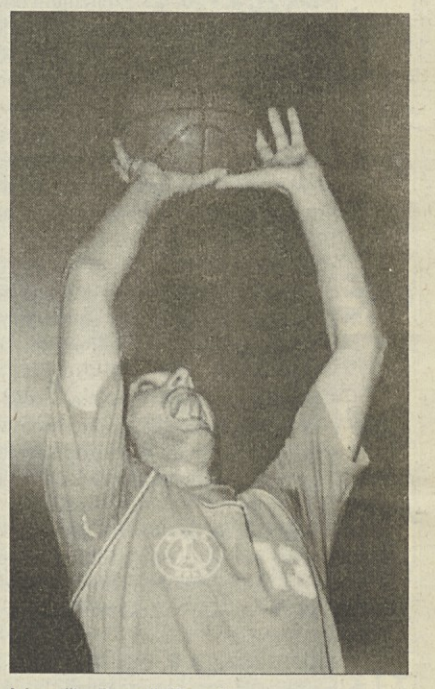

Maurilio Bandi (Breg)

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Med več favoriti v Milanu ima Nelson Pan najbrž največ možnosti za zmago

1. dirka (Rim): po nesrečnem nastopu v dirki tris bo Lantingen (1) naskakoval zmago. Spet je v ospredju Oliver BI (X), pozornost pa si zasluži tudi Nachod (2).

2. dirka (Rim): zaradi forme je favorit Nano Riz (2). Mirko (X) je vse boljši, nevaren pa je tudi prilagodljiv in regularen Ilontop (1).

3. dirka (Milan): to je najtežja napoved. Naš favorit naj bo Nelson Pan (X). Oppio d'Asolo (2) je bil na zadnjih dirkah vedno med najboljšimi. Preseneti lahko Primero River (1).

4. dirka (Bologna): možnost baze s konjem Lialomom (1). Omembno zaslužita še Infix (X) in šprinter Nebrod (2).

5. dirka (Turin): naš favorit je na startu hitri Ismar (X). Primero River (1) naglo napreduje, Oppio d'Asolo (2) je najboljši v svoji skupini.

6. dirka (Firence): Obnar Bacol (2) je nepremagljiv, lahko pa zagalopira. Norfort (X) je vajen podobnih shem. Opozarjamo na dobro plasiranega Pramzana (1).

Drika tris

V Rimu (Tordivalle) bo nastopilo 20 konj

Naši favoriti: 2 Passion Cik, 10 Prost, 18 Priamo Stroke; **Za sistemiste:** 13 Navajo, 15 Oggivincoio, 14 Mandamiento.

Totip

1. —	prvi	1
	drugi	X2
2. —	prvi	2
	drugi	1X
3. —	prvi	X
	drugi	12
4. —	prvi	1
	drugi	X2
5. —	prvi	X
	drugi	12
6. —	prvi	2
	drugi	1X

D LIGA /»EN PLEIN« NAŠIH TREH PREDSTAVNIKOV V 11. KOLU?

Za Sokol že nocoj nabrežinski derbi Cicibona in Kontovel jutri z Goričani

Naše peterke bi morale opravičiti vlogo favoritov, a so vseslabo trenirale

V košarkarski D ligi je na sporedu 11. kolo in vsi tri naši predstavniki imajo priložnost, da vnovčijo nov par točk, kar bi jim omogočilo, da bi ohranili stik s skupino vodilnih. **Cicibona** in **Kontovel** bosta jutri gostila peterki z Goriškega, **sokolovci** pa bodo že nocoj zaposleni v nabrežinskem derbiju z Lego Nazionale.

CICIBONA - Trener **Adriano Kovačič** ima precej težav s svojim moštvom, saj je med božičnimi in novoletnimi prazniki večji del ekipe malo, ali skoraj nič treniral, za nameček pa so nekateri posamezniki celo v dvomu za jutrišnjo tekmo, saj se še vedno nahajajo v hribih. Jutrišnji nasprotnik, **Acli iz Ronk**, je nedvomno slabši nasprotnik (4 zmage - Goriziana, Largo Isonzo, Grado in Lega Nazionale ter 6 porazov), podcenjevanje in pomanjkljivo treniranje v zadnjih tednih pa bi se lahko cicibonašem še kako maščevali.

SOKOL - Kot omenjeno, bodo sokolovci že nocoj obuli telovadne copate in uradni dres, saj igra **Lega Nazionale** domače tekme ob petkih zvečer. Sokolovci so v zadnji tekmi, na derbiju s Kontovelom, potrdili, da ob dobri igri nekaterih stebrov ekipe, nimajo enakovrednih tekmecev, Lega Nazionale pa je prav gotovo vsaj za eno, če ne za dve kategoriji slabši tekmec, kar tudi potrjujejo dosedanji skromni rezultati: 2 zmagi (Scoglietto in Libertas) v 10 tekmah. Trener **Livio Emili** bo tako lahko izkoristil priložnost, da preizkusi tudi tiste posameznike, ki običajno manj igrajo, v igri »turnoverja« pa bo najbrž tokrat počival **Igor Civardi**.

KONTOVEL - Tudi trener **Igor Meden** je dokaj nezadovoljen zaradi slabega dela med prazniki, za jutrišnjo tekmo pa so vsi posamezniki nared. Na obisk prihaja moštvo **Goriziane**, ki je na lestvici šele na predzadnjem mestu, nedvomno pa si ta ekipa zasluži oskarja za smolo 1994, saj je od skupnih 9 porazov kar petkrat zgubila z ene ali dvema točkama razlike in le enkrat je poraz presegel mejo 10 točk. Kontovelci morajo torej zaigrati s polno močjo in brez podcenjevanja, saj bi bilo res škoda, če bi si zapravili točki proti predzadnjemu na lestvici.

Najuspešnejši posamezniki po 10. kolu

TOČKE

Š.Persi (C) 21, 6 točk (173 točk - 8 tekem), **I.Civardi** (S) 17, 7 (177 - 10), **M.Pertot** (S) 14, 4 (115 - 8), **R.Paulina** (S) 14, 2 (128 - 9), **Iv.Bajc** (C) 12, 8 (115 - 9), **Š.Turk** (K) 12, 8 (115 - 9), **P.Kralj** (K) 12, 4 (99 - 8), **V.Tomšič** (C) 12, 2 (110 - 9), **V.Jogan** (C) 12, 1 (109 - 9), **A.Zuppin** (C) 12, 0 (108 - 9), **D.Gulič** (K) 11, 8 (106 - 9), **I.Emili** (K) 11, 3 (79 - 7), **B.Pertot** (S) 9, 6 (86 - 9)

PROSTI METI

V.Jogan (C) 82, 2% (37:45), **M.Pertot** (S) 75, 0% (27:36), **Iv.Bajc** (C) 73, 8% (31:42), **R.Battilana** (C) 73, 3% (11:15), **A.Zuppin** (C) 71, 4% (35:49), **I.Civardi** (S) 70, 5% (43:61)

3 TOČKE

P.Kralj (K) 20 trojk (8 tekem), **R.Paulina** (S) 16 (9), **V.Tomšič** (C) 14 (9), **Š.Persi** (C) 11 (8), **M.Sosič** (S) 8 (8), **D.Starc** (S) 8 (9), **V.Jogan** (S) 8 (9), **A.Spadoni** (K) 7 (8). (VJ)

Štefan Persi najboljši strelec pri naših ekipah (Foto KROMA)

Obvestila

SK BRDINA
sporoča, da se nadaljuje telovadba za otroke in odrasle v telovadnici v Repnu vsak četrtek od 16.30 do 18.30.

SK DEVIN
organizira v nedeljo, 8. januarja smučarski avtobus, ki bo sprejemal smučarje od Bazovice do Tržiča in nadaljeval pot do Podklošter (Arnoldstein). Odhod iz Bazovice je predviden ob 5.45, Opčin 6. uri, Nabrežine 6.30, Sesljana 6.40 in Tržiša 7. uri. Za informacije - Bruno Škerk - tel. št. 200236 ali Lucijan Sosič - tel. št. 208551 po 18. uri.

SK BRDINA
organizira tečaj za baby skitim, ki se bo vršil ob nedeljah. Informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opčinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure. tel. 212859.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: S prijateljem boste zavili na klepet, potem pa bosta oba tiho. Počutili se boste nelagodno, nato pa bosta skupaj ugotovila, da besede niso vedno nujno potrebne.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Z bližnjimi boste tako zelo odkriti, da se vam bodo nekateri raje kar izognili. To vas ne bo prizadelo, saj se bodo našli tudi tisti, ki bodo vašo odkritost pravilno cenili.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Že boste pomislili na najhujše, ko se boste nenadoma zbudili. Oddahnili si boste, rekoč, da so to bile samo sanje, vendar bo njihova senca vztrajala še naprej.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Iz zimskega dremeža vas bo povlekel vroč pogled neznane osebe. Čeprav bo hitro izginila iz vašega obzorja, boste ostali budni. Tako boste opazili marsikaj novega.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Prežemal vas bo občutek, da se vam bo zdaj zdaj zgodilo nekaj zelo prijetnega. Pričakovanje se bo stopnjevalo do večera, ko boste legli v posteljo. In tam se bo zgodilo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ugotovili boste, da vam nekaj manjka. Iskanja se boste najprej lotili pri sebi, nato pa se boste obrnili še na zaupnega prijatelja. Ta vam bo nakazal smer.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Snežni zameti bodo prikovali vaše vozilo. Morali boste na avtobus, kar vam ne bo preveč dišalo. A glej, ravno tam boste spoznali nekoga, ki vam bo prirasel k srcu.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vaše zanimanje za okolico bo doseglo tolikšne razsežnosti, da boste pozabili nase. Dokler bo okoli vas polno ljudi, bo še nekako slo, zvečer pa boste osamljeni.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Privlačila vas bo drugačnost, kar vam ni prav nič podobno. Sprva se boste čudili, nato pa vas bo prešinila misel, da vas k temu vleče želja po spremembi.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: S poživili in pomirjevali boste morali biti veliko bolj previdni, saj se jih je v vašem organizmu nakopičilo že preveč. Kot vsako pretiravanje škodi tudi to.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Zmanjkovalo vam bo časa, saj si boste nakopali toliko dela, da ga ne boste več zmogli. Le počasi, saj boste morali drugače na temeljito okrevanje v posteljo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ves dan vas bo spremljal vznemirljiv občutek, da se bo končno uresničila dolgo pričakovana želja. Občutku boste brez omahovanja sledili, zato se bo tisto tudi zgodilo.

KRIŽANKA

Vodoravno:
1. avtomobilska oznaka Kranja, 3. kokoš brez repa, 7. vrsta francoskih preprog, imenovanih po glavnem mestu departmaja Pas de Calais, 9. libanonska šiitska milica, 10. listina, s katero se kdo kam pošilja, 12. dirkališče formule 1 v Italiji, 13. reka, ki teče skozi Plavsko jezero v Črni gori, 14. francoski departma z glavnim mestom Albi, 15. del glave, 16. velik gorski vrh, 18. najvišji vladarski naslov, 21. glavno mesto Peruja, 24. spora, 26. igla za mikrobiološke raziskave, 27. duša (latinsko), 28. boljša vrsta medu (dve besedi), 30. ime ubitega italijanskega politika Mora, 31. zarebrnica, 32. jezero na filipinskem otoku Luzon, 33. kemijski znak za nobelij.

Navpično:
1. prodajalec cenenega blaga, 2. vojaško poročilo, 3. mongolski vladarski naslov, 4. ime francoskega pisatelja Zolaja, 5. paličast mikrob, povzročitelj različnih bolezni, 6. film ameriškega igralca in režiserja Johna Waynea, 7. eden od Sokratovih tožnikov, 8. posoda za shranjevanje soli, 11. kemijski znak za tantal, 15. oficir, 17. kemijski znak za neon, 19. zli duh v perzijski mitologiji, 20. ameriški filmski režiser (George), 21. diplomatski predstavnik svete stolice v katoliški cerkvi, 22. slovensko pristaniško mesto, 23. japonski avtomobil, 25. angleška temnopolta popevkarica, 27. kemijski znak za aktinon, 29. kraj vzhodno od Ljubljane.

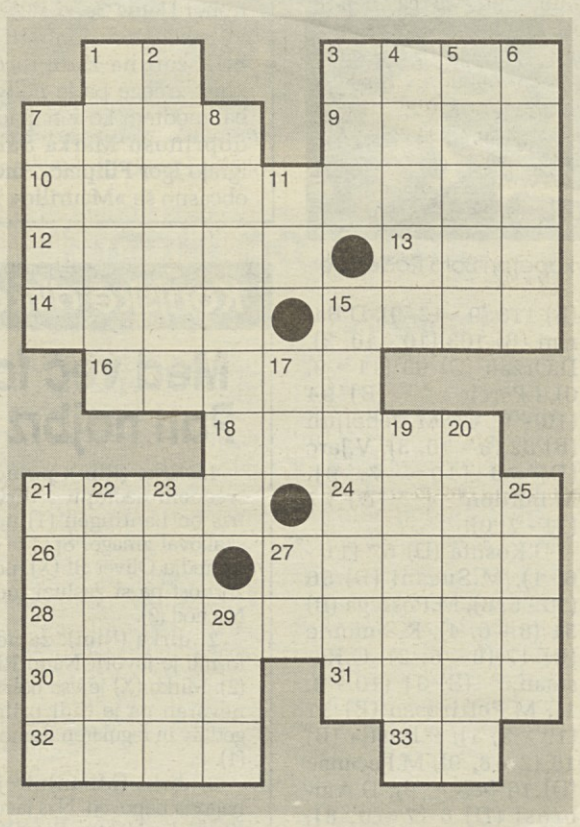

REŠITEV
Vodoravno: KR, keba, aras, Amal, napotnica, Imola, Lim, Tarn, celo, rtina, cesar, Lima, tros, eza, anima, gozdni med, Aldo, kare, Taal, No.

Katera pot je prava?

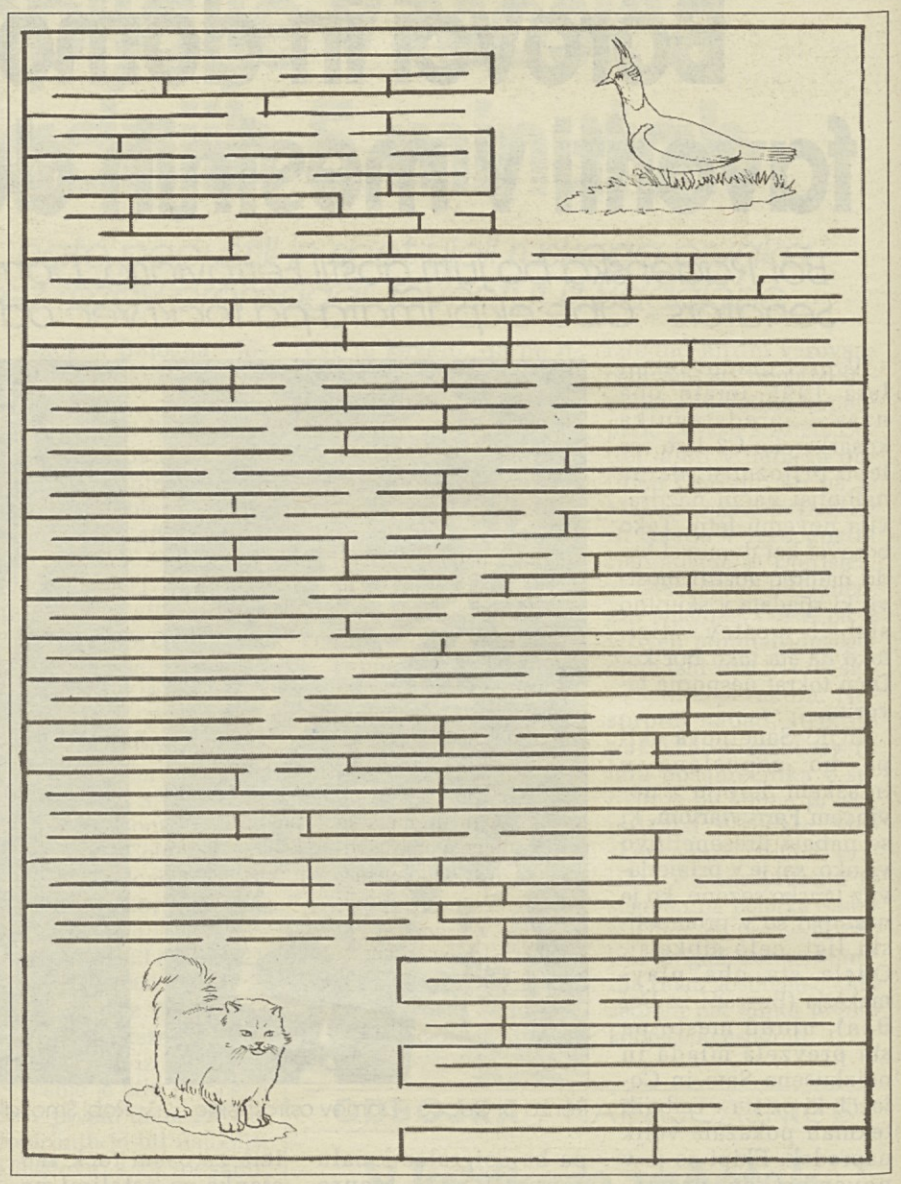

ŠAH

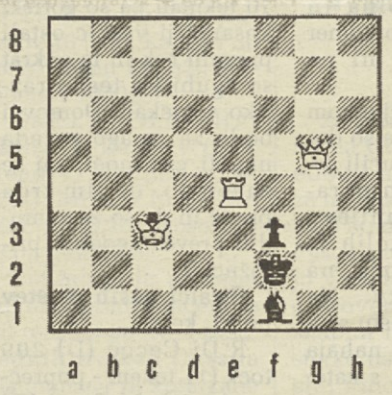

Problem : mat v dveh potezah / S. Loyd -ZDA 1859
Črni kralj se počiti varnega, saj se mu napoved belega, da bo matiran v dveh potezah, ne zdi uresničljiva, ker ima gibljivega belopoljnega lovca, ki lahko zapre e in g linijo ter kmeta na f liniji. Toda beli, ki je na potezi, elegantno uresniči svojo napoved. Pa si oglejmo rešitev tega starega problema!

Rešitev naloge
Do mata v dveh potezah vodi samo malo nenavadna poteza belega 1.Te1!. Na jemanje bele trdnjave 1...Ke1: sledi 2.Dd2 mat; na morebitne poteze belopoljnega lovca črnega (1...Le2 2.Dg1 mat, 1...Lg2 2.Dh4 mat: možen pa je tudi 2.Dg1 mat. Ob majhnem številu figur, zares lepe matne slike starih mojstrov šahovskih problemov! **S. Kovač**

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

177	POTNIK, KI DOŽIVI POTOP LADJE	ROD VELIKIH, DOLGIH RJAVIH ALG	NEPROFESIONALNOST	PREBIVALKA ZAHODNOAFRIŠKE DRŽAVE	OSKAR KOGOJ	NAJVIŠJA TOČKA VZPETINE	VULKANSKI OTOK OB SUMATRI	REČICA POD KRIMOM, PRITOK LJUB. LJANICE	CHARLES NODIER	BELGIJSKO MESTO ALOST	AVTOR: SIMON BIZJAK	VRSTA IGRE S KARTAMI	KRILU PODOBNO MALAJSKO OBLAČILO	IVO ZORMAN	EGIPČANSKI BOG SONCA IN NEBA	ORATAR	NEFORMALNA SKUPINA PRITISKA	OZEK PAS KOPNEGA MED DVEMA MORJEMA	IRSKI BRINOVEC	PREBIVALKA NAŠE ZAHODNE SOSEDE	TUBERKULOZA	ANTON VODNIK
VELIKA TRGOVINA Z RAZLIČNIM BLAGOM											VEDA O ČLOVEŠKI DUŠEVNOSTI, DUŠESLOVJE											
INDIJSKI VERSKI REFORMATOR (ŠRI)											ODVZEM OROŽJA / EDVARD OVEN											
SL. POLITIK (IVAN)					PAKIST. POLITIK (ZIA UL) / NIZEK ŽENSKI GLAS				NEM. MESTO OB IZLIVU LEDE V EMS / ČETRTLETJE					URAD RABINA / AM. JEZIKOSL. CHOMSKY								NAČIN KONJSKEGA TEKA
SL. PEVKA HABERL						VRSTA PIHALA									VOJAŠKA STOPNJA				FIGURA / KRAK REKE MENAM			
AMERIŠKI IGRALEC (RYAN)						RAZMERJE	GL. MESTO FR. DEPARTMAJA DEUX-SEVRES	VENO TAUFER / PERNATA ŽIVAL			ANGLEŠKI GLASBENIK (BRIAN) / TRIADA				POŠAST IZ GRŠKE MITOLOGIJE	ZEMELJSKA OŽINA NA MALAKI (IZ ČRK RAK)	SL. PEVKA HORVAT / HUNSKI POGLAVAR					
RIMSKI HIŠNI BOG				OTOČJE V POLINEZIJI / UDAREC S SEKIRO						TRGAČICA								GR. JUNAKA PRED TROJO / ROKOMETAŠICA ČERNE				
SLIKOVIT OPIS					FR. KREATOR (CHARLES) / SRB. MESTO J. OD ČAČKA					RICHARD AVENARIUS			NEM. SMUČARKA ERTL / STAROPERZ. VLADAR								ZRAK (LAT.)	ČEŠKI EKONOMIST ŠIK
BEDNOST, REVNOST										PERUJSKI INDIJANEC / BERILIJ				NAJDALJŠI DESNI PRITOK RENA / DANSKA					RT PRI VALENCIJI / STANE MANCINI			
IZMETAČ NABOJEV PRI PUŠKI								DINASTIJA ARABSKIH KALIFOV V BAGDADU								LESKETANJE						
REKA SKOZI CAMBRIDGE				OTOK PRI ZADRU				STROKOVNJAKINJA ZA LESARSTVO								GLAVNO MESTO ERITREJE						

TEKSAS / MLADOSTNIKI IN ZLOČIN

Osnovna znanja si ulične tolpe pridobijo v vojski

Policija je proti skupinam nasilnežem skoraj brez moči

KILLEEN/TEKSAS (dpa) - Ameriško podeželsko mestece Killeen v osrednjem Teksasu se živi od vojske in z njo tudi živi. V severnem delu mesta leži Fort Hood, največje vojaško oporišče Združenih držav Amerike, kjer je stacioniranih okrog 43.000 vojakov, medtem ko Killeen šteje približno 65.000 prebivalcev.

Kot veliko drugih krajev v Teksasu in ostalih zveznih državah mesto pesti vedno hujši kriminal mladostnikov in tolp, vendar pa se je tukaj, v senci ogromnih vojašnic, razvila nova in izredno nevarna oblika razbojniških tolp. Člani le-teh se namreč priključujejo vojski, kjer se usposabljajo za ostrostrelce, uličnе bojevnike ali specialiste za razstrelivo.

Ameriške oborožene sile že od nekdaj veljajo za pribežališče za mlade moške, ki bi radi začeli znova, saj se v življenju ne znajdejo ali pa so z njim nezadovoljni. »Fantomska vojska pomeni beg iz dosedanjega načina življenja,« pripoveduje John Chapman, kriminalist na področju skupinskega kriminala na policijskem uradu v Killeenu. »Žal pa se po vrnitvi v staro bivanjsko okolje znajdejo v isti pasti kot pred njo. Cesta jih kmalu privede do novih zločinov, pri teh pa jim po usposabljanju pomaga še znanje o strelnem orožju, vojaški taktiki in podobnem.« Killeenska policija je začela tesno sodelovati z vojaško policijo Fort Hooda, kar je pripomoglo k temu, da je bil julija lani nek vojak vojaškega oporišča, potem ko je kot član tolpe zagrešil umor, obtožen na dosmrtno ječo.

Takšen razvoj dogodkov pa nikakor ni omejen samo na garnizonsko mestece Killeen, saj je po podatkih dnevnika Fort Worth Star Telegram tudi veliko drugih policijskih načelstev v teksaških velemestih že zagnalo preplah. V Arlingtonu, Austinu in San Antoniju odkrivajo vse več vojakov, ki so hkrati tudi člani tolp, o čemer poročajo tudi v zvezni državi Kaliforniji. Ena od šibkih točk je nedvomno način rekrutiranja. Ameriški zakon namreč predpisuje, da kazni mladoletnikov ni dovoljeno hraniti v osrednjih arhivih, saj bi jim prekrški v mladosti utegnili zagreniti vse življenje. Zaradi tega uradi za novačenje skoraj nimajo možnosti izvedeti, ali so bili kandidati že kdaj kaznovani in katere zločine so zagrešili v času pred polnoletnostjo. »Naš pravni sistem nam ne omogoča obvladovanja mladoletniškega kriminala. V preteklosti smo hoteli mlade zaščititi in jim ponuditi nov začetek, zato smo njihove kartoteke zaklenili, kar ni bilo pravilno. Mislim, da bi morali mladoletniško pravo spremeniti,« dodaja John Chapman. Vendar pa se spremembe že pripravljajo. V teksaškem senatu bodo že januarja predstavili predlog o spremembi zakona, ki bo omogočila, da bodo mladoletniške kazni v prihodnje shranjene v osrednjem računalniku, do katerega bodo imeli dostop vsi uradi za novačenje in policija. To sicer ne bo odpravilo nevarnega problema kriminala tolp, vendar pa bo zakon preprečil vojaško usposabljanje že kaznovanih mladoletnikov.

Jörg-Michael Dettmer/dpa

Zoper korupcijo najbolj zaležeta pravna država in javno mnenje (3)

Preprostim Rusom, ki opazujejo postavne tipe, kako si v preddverjih moskovskih hotelov podajajo zajetne kupe denarja, je moč oprostiti, ker to počnejo na zelo nestrokoven način. Vladimir Kučerenko, moskovski novinar, ki je razkril politično korupcijo, je razočaran nad potekom in izvajanjem gospodarske reforme, ker je v dokumentih opazil imena visokih mestnih uradnikov, tudi »demokratov«, ki sprejemajo podkupnino. »To ni kapitalizem«, pravi, »to je ogromno podkupovanje in še večje ropanje moje dežele.« V nedavnem poročilu Svetovne banke je zapisano, da kar 65 odstotkov Rusov pravi, da se je pod komunisti boljše živelo. Charles Blitzer, vodja urada Svetovne banke v Moskvi, opozarja na nevarnosti, ki jih lahko sproži javno nezadovoljstvo (prikrita jeza ljudi), ko bi novo premoženje ostalo v rokah stare nomenklature in mafije. Blitzer pravi, da si lahko dobiček razdelis, počakaš generacijo ali dve, vendar politično kratkoročno to ne pomaga veliko. Tisti, ki so si izmislili gospodarske reforme, so bili zelo naivni in se sedaj bojijo, da bo korupcija, ki je povezana z gospodarskimi reformami, ki potekajo v Rusiji, državo pripeljala do političnega zastoja v korist nacionalistov ali komunistov; tí trdijo, da imajo čiste roke.

Vendar pa tvegajo tudi drugod. V Venezueli je vlada Carlosa Andrésa Péreza leta 1989 uvedla neoliberalen paket gospodarskih reform, da bi znižali subvencije in uredili finačno stanje države. Žal pa so reforme pripomogle le k temu, da se je korupcija razširila še na druga področja. Vendar pa so stari politični mački okoli Péreza hitro našli način, kako na hitro obogateti. Izsilili so nove devizne zakone, ki naj bi olajšali delo izvoznikom; od tujih investitorjev, ki so začeli vlagati v na novo liberalizirano venezuelsko gospodarstvo, pa so zahtevali podkupnino in jo tudi dobili. Leta 1993 je nek preiskovalni novinar odkril, da je venezuelska centralna banka nakazala 17 milijonov dolarjev na »tajni« predsedniški sklad. Lansko leto je Pérez moral odstopiti in nova vlada Rafaela Caldera je zagrozila, da bo opustila celotno izvajanje neoliberalne reforme gospodarstva.

Enake nevarnosti se očitno kažejo tudi v Afriki. Volitve v Zambiji leta 1991, ki jih je vodila reformam privržena administracija Fredericka Chilube, so predstavljale enega najbolj obetajočih dogodkov v razvoju te celine. Vendar pa je mnogo članov administracije dalo odpoved, ker so se zgrozili nad neoviranim širjenjem korupcije. Sedaj se Kenneth Kaunda, ki ga je predsednik Chiluba (človek, ki je uničil zambijsko gospodarstvo), izgnal, spet poteguje za predsedniški stolček, medtem ko po Lusaki kroži znani napev: »Kaunda je ustvaril blaginjo, Chiluba jo je uničil«.

Nenadoma je načrtovalce gospodarskega razvoja zajela panika, da se bodo volilci, zgroženi nad izsiljevanjem, obrnili proti gospodarski reformi, zato so spretno spremenili. Sedaj je pomemben »drugi val« gospodarske reforme. »Prvi val« je določil (začrtal) osnovne točke, kot sta finančna disciplina in odprt sistem trgovanja, »drugi val« pa naj bi zagotovil, da bodo dobički od gospodarske rasti enakomerno razdeljeni. To ne bo lahka naloga. Lawrence Summers, pomočnik ameriškega ministra za finance in nekdanji vodilni ekonomist Svetovne banke, je dejal, da je brzdati inflacijo lažje kot pa razviti uspešen izobraževalni sistem; laže je dopustiti povečanje cen kot pa pripraviti uspešen program omejevanja rasti plač. Privatizacija industrije je v primerjavi s pripravo uspešnega urejevalnega sistema prav tako lažja. Nedavno so aretirali Jaroslava Liznerja, direktorja programa privatizacije Češke republike, ker naj bi za posredovanje na borzi sprejel 300 tisoč dolarjev podkupnine. Niso pa vse države v razvoju zadovoljne z novim načinom »igre«. V Argentini na primer, kjer je predsednik Carlos Menem nekoč od italijanskega podjetja, ki je hotelo skleniti kupčijo z vlado, sprejel v dar stotisoč dolarjev vreden ferrari testarossa. Potem ko so bili Menema ustavili zaradi prehitre vožnje, je dovolil avto prodati na dražbi in izkupiček nameniti v dobrodelne namene.

Jutri naprej

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Osemdesetletni Schmerel si je vzel mlado ženo in - čudež! - čez devet mesecev mu je ta rodila otroka. Globoko zamišljen se odpravi k rabiju in ga vpraša:»Rabi, kako neki je to sploh mogoče?« Rabi ga pouči:»Takole ti bom odgovoril: po Afriki po puščavi sprehaja možakar z dežnikom. Nenadoma se prikaže lev. Možakar se hitro znajde, z zaprtim dežnikom pomeri žival, reče: Bum! - in žival se mrtva zgrudi na tla.«

»Mar je to mogoče?« se čudi Schmerel.

»Je - za možakom z dežnikom je stal lovec s puško in v istem hipu sprožil.«

ǁ ǁ ǁ

Itzig pride v petek popoldne v zavarovalnico, da bi podpisal pogodbo za življenjsko zavarovanje. Uradnik se čudi:

»Za to reč ste že malo prestari. Koliko jih imate?«

»Osemdeset.«

»In pri tej starosti bi se radi zavarovali? Sicer pa tako ali tako pravkar zapiramo. Pridite spet jutri.«

»Jutri je sobota in v soboto Judje ne sklepamo kupčij.«

»Potem pridite v ponedeljek.«

»Tudi ne morem. V ponedeljek ima oče rojstni dan,«

»Bog v nebesih! Se vedno imate očeta. In koliko je star?«

»Sto let.«

»Čestitam. Potem pridite v torek.«

»Tudi ne morem. V torek se poroči moj stari oče.«

»Tudi stari oče še vedno tlači zemljo? Koliko let ima ta?«

»Stodvajset.«

»Stodvajset let in še poročil bi se rad?«

»Kaj rad! Mora se!«

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Albert Einstein (1879-1955)

V književnosti in aritmetiki, kasneje pa v matematiki, je bil od samega začetka dober, kajti to so bili predmeti, ki so ga zanimali. Manj so mu bili pri srcu zgodovina in jeziki. Pri tem pa se mu niti ni zdelo vredno, da bi ustvaril vsaj videz, kot da se je pripravljen ukvarjati s temi predmeti - kar je šlo njegovim učiteljem, zvestim načelom reda in discipline, še posebej na živce. Nekoč mu je eden od jeznih učiteljev dejal:»Bilo bi lepo, če bi nas lepega dne zapustil.« Einstein je na to odvrnil, da ni storil nič napačnega, na kar je dobil učiteljev odgovor:»Nič, kar bi bilo tako hudo, da bi te lahko odstranili s šole.« Po mnenju učiteljev je s svojim vedenjem škodoval ugledu šole, vendar pa je Einstein očitno vse, kar naj bi pomenila besedica »ugled«, sprejemal kot napad na svojo svobodo. »Slabo je,« je dejal leta kasneje, »če šola deluje na podlagi prisile in umetne avtoritete. To uničuje pokončnost in samozaupanje učenca. Tako nastajajo ljudje, ki so pripravljeni podrejati se.«

Sovražil je ozračje kasarne, ki je vladalo v šoli, v kateri sta imela še poseben pomen pouk telovadbe in pa šport. Vse do konca svojega življenja je odklanjal sleherno obliko vojaškega urjenja in se iz njega tudi trpko ponorčeval:»Takšnega človeka, ki z zadovoljstvom koraka v taktu godbe, zaničujem; takšen je le po pomoti dobil velike možgane, saj bi mu zadoščala že sama hrbtenjača.«

Se nadaljuje

MOJSTRI DETEKTIVI

Maurice Leblanc

Arsène Lupin (3)

Minila sta dva dneva. Ko je tretji dan bral časopis, je zadrgetal od veselja. '-Réveil de Caudebec' je objavil kratko vest:

V veselje nam je, da je že tri tedne gost našega kraja glavni inšpektor Ganimard, eden od veteranov varnostne službe. Gospod Ganimard, ki mu je njegova zadnja mojstrovina, prijetje Arsèna Lupina, prinesla priznanje vse Evrope, počiva po svojih naporih in se ukvarja z ribolovom.

Ganimard! Natanko takšna pomoč, kot jo je iskal baron Cahorn! Kdo bi Lupinu laže preprečil načrte kot zviti in vztrajni Ganimard? Baron se ni niti za trenutek obotavljal. Mestece Caudebec je bilo šest kilometrov od gradu. Prehodil jih je z lahkim korakom človeka, ki mu je upanje na rešitev dalo krila.

Po več neuspešnih poskusih, da bi izvedel inšpektorjev naslov, je stopil v uredništvo časopisa, ki je bilo na ulici ob bregu Seine. Tam je našel pisca vesti, ki je stopil k oknu ter rekel: "Ganimard? Gotovo ga boste našli na obrežni cesti in v rokah bo imel ribiško palico. Tam sva se spoznala in tam sem po naključju opazil njegovo ime, vrezano v ribiško palico. Vidite, tisti mali starec je, ki sedi pod drevjem na promenadi."

"Tisti v sprehajalni obleki in slamniku! "

"Prav tisti! Smešen starec, molčeč, skoraj zlovoljen."

Pet minut pozneje je baron nagovoril slavnega Ganimarda, se mu predstavil in poskusil napeljati pogovor. Ko se mu ni posrečilo, je spregovoril kar naravnost in mu pojasnil svoj primer.

Stari ga je nepremično poslušal, ne da bi umaknil pogled z ribe, na katero je prežal; potem pa je obrnil glavo, ga pomilovalno premeril od nog do glave in rekel:

"Dragi gospod, obveščanje ljudi, ki jih namerava kdo oropati, res ni v navadi. Arsène Lupin pa se še zlasti ne gre takega bahaštva."

"Kljub temu ..."

"Dragi gospod, če bi le trohico dvomil, ne bi prav nič premišljal, to mi lahko verjamete, ker bi se veselil zadovoljstva, ko bi ljubega Lupina še enkrat spravil v arest. Žal pa je mladi mož že pod ključem."

"Pa če uide? "

"Iz Santé nihče ne uide."

"Ampak on ..."

"Ne on ne kdo drug."

"Kljub temu ..."

"Že prav; če bo ušel, tem bolje, ga bom pač spet prijel. Medtem pa brezskrbno spite in mi ne plašite tega ostriža."

Pogovora je bilo konec. Baron, ki ga je Ganimardova brezskrbnost malo pomirila, je odšel domov. Preizkušal je ključavnice, prežal na služabnike. Tako je minilo oseminštirideset ur, in baron je bil že skoraj prepričan, da so njegovi strahovi samo sad domišljije. Ne, Ganimard ima prav, gotovo nihče vnaprej ne obvesti ljudi, ki jih namerava oropati.

Bližala se je napovedana noč. V torek dopoldne, dan pred sedemindvajsetim, se ni zgodilo nič posebnega. Ob treh popoldne pa je pozvonil mlad fant. Prinesel je brzojavko.

Na postaji Batignolles ni paketa. Pripravite vse za jutri zvečer.

Arsène

Baron je spet izgubil glavo; zdaj je bil že tako daleč, da je razmišljal, ali ne bi le naredil, kar zahteva Arsène Lupin.

Stekel je v Caudebec. Ganimard je na istem mestu sedel na zložljivem stolčku in lovil ribe. Baron mu je brez besede pomolil brzojavko.

"Ja, in? " je vprašal inšpektor.

"In? Jutri naj bi se vendar zgodilo."

"Kaj? "

"Vlom! Rop moje zbirke! "

Ganimard je odložil ribiško palico, se obrnil, na prsih prekrižal roke in nepotrpežljivo vzkliknil:

"Prekrasno! Ali mislite, da se bom ukvarjal s tako noro zgodbo? "

"Koliko zahtevate, da bi noč od sedemindvajsetega na osemindvajseti prebili v gradu? "

"Sploh nič, pri miru me pustite! "

"Povejte, koliko. Bogat sem, nadvse bogat."

Ta ponudba je Ganimarda spravila iz ravnotežja, in malo bolj mirno je odgovoril:

"Na dopustu sem, nimam se pravice mešati v stvari ..."

"Nihče ne bo nič izvedel. Obvezujem se, da bom o vsem molčal, pa naj se zgodi karkoli."

"Saj se ne bo nič zgodilo."

"Torej, prav, tri tisoč frankov, bo dovolj? "

Inšpektor je ponjuhal ščepec tobaka in končno rekel:

"Dobro. Vendar vam moram odkrito povedati, da boste denar vrgli skozi okno."

"To mi je vseeno."

"Če je tako ... Vrh tega pa, ali človek sploh vé, pri čem je, ko gre za tega vražjega Lupina? Gotovo ima na razpolago celo tolpo. Ali svojim služabnikom lahko zaupate? "

"Mojbog ..."

"Torej se nanje ne zanašajva. Brzojavno bom poklical dva od svojih mladeničev, ki nama bosta poskrbela za večjo varnost. Zdaj pa izginite, da naju ne bodo videli skupaj. Na svidenje jutri, okoli devetih."

Naslednjega dne, tistega, ki ga je določil Arsène Lupin, je baron Cahorn vzel s stene svoje orožje, ga očistil in se sprehodil po okolici gradu. Opazil ni nič nenavadnega.

Se nadaljuje

EVROPA / ZIMSKO

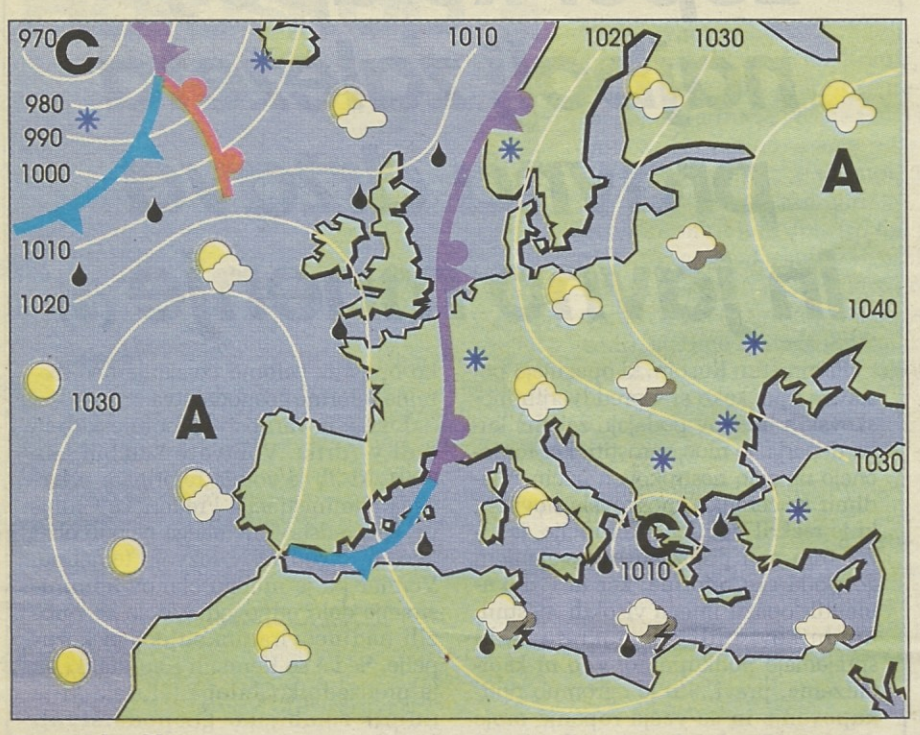

Vremenska slika:

Nad vzhodno Evropo je območje visokega zračnega pritiska, nad Sredozemljem pa ciklonsko območje. K nam doteka s severovzhodnimi vetrovi mrzel in razmeroma vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

ALPE JADRAN / SONCE IN MRAZ

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60

VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

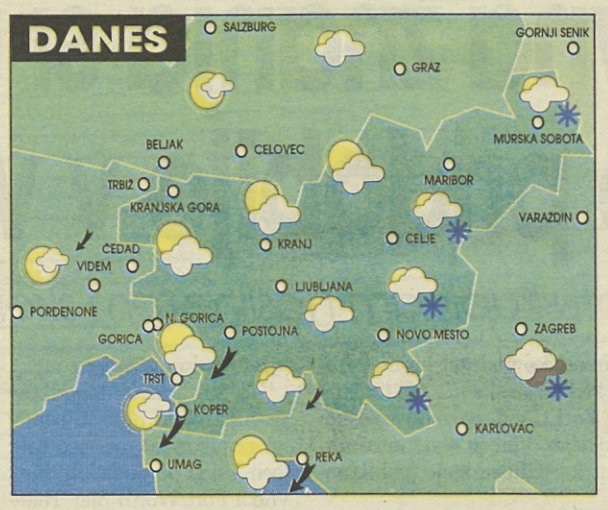

Slovenija: Zmerno do pretežno oblačno, ob morju jasno. Vzhodno in južno bo naletaval sneg. Veter bo prehodno oslabel. Dnevne temperature malo pod 0°C.

Sosednje pokrajine: Na zahodu bo pretežno jasno. Drugod bo zmerno do pretežno oblačno, ponekod bo še rahlo snežilo. Ob Jadranu bo pihala burja

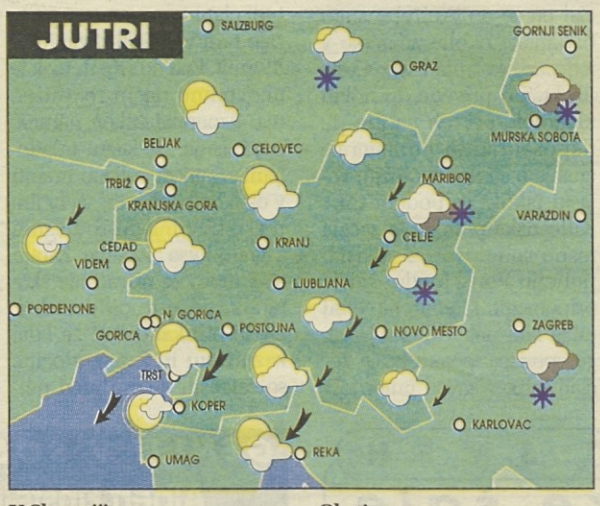

V Sloveniji:
V soboto bo hladno in večinoma suho vreme. Na Primorskem bo še pihala zmerna burja.

Obeti:
V nedeljo ne bo večje spremembe vremena.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA	-3/-1
TRST	0/2
CELOVEC	-7/-4
BRNIK	-4/-0
MARIBOR	-5/-3
CELJE	-4/-3
NOVO MESTO	-5/-4
NOVA GORICA	0/3
MUR. SOBOTA	-4/-3
PORTOROŽ	1/3
POSTOJNA	-6/-4
ILIRSKA BISTRICA	-4/-1
KOČEVJE	-6/-5
ČRNOMELJ	-4/-3
SLOV. GRADEC	-5/-4
RATEČE	-7/-5
VOGEL	-12/-10
KREDARICA	-17/-15
VIDEM	0/4
GRADEC	-5/-3
MONOŠTER	-5/-4
ZAGREB	-/-1
REKA	-0/2

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI	-2/-1
STOCKHOLM	-5/-3
MOSKVA	-9/-8
BERLIN	-5/-1
VARŠAVA	-7/-3
LONDON	3/6
AMSTERDAM	-5/1
BRUSELJ	-4/1
PARIZ	-1/2
DUNAJ	-7/-2
ZÜRICH	-9/-3
ŽENEVA	-8/-2
RIM	2/7
MILAN	-5/7
BEOGRAD	-1/-1
BARCELONA	0/8
ISTAMBUL	7/10
MADRID	2/9
LIZBONA	13/15
ATENE	7/13
BUCAREST	-2/3
MALTA	5/11
PRAGA	-14/-4

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje se bodo teže koncentrirali, drugim pa vreme ne bo povzročalo težav.

RAZMERE NA CESTAH

Cesta Ljubljana - Maribor je kopna. Na Gorenjskem so ceste kopne, preko mejnega prehoda Ljubelj in Jezersko je obvezna zimska oprema. Avtocesta na območju Postojne je kopna.

SNEŽNE RAZMERE dne 5. 1. ob 8. 30 uri

	cm		cm
Rogla	87	Kanin	do 55
Kope	5 na 40 podlage	Logarska Dolina	20 - 40
Krvavec	do 30	Marela	10 na 15
Vogel	45	Kandrše	do 30
Kranjska Gora	20 - 40	Zelenica	20 - 50
Mariborsko Pohorje	10 na 65	Pokljuka	30
Golte	5 na 40	Cerkno	30

Zaradi močnega vetra naprave ne obratujejo na Kaninu. Dostop na Roglo, Kope, Mar. Pohorje, Marelo in Zelenico je možen samo z zimsko opremo. Na Mar. Pohorju je od 17 do 21 ure je možna nočna smuka. Tekaške proge so urejene v Logarski Dolini, na Rogli, Mar. Pohorju, Kopah, Pokljuki in Soriški Planini. Smučarski avtobus iz Cerknega vozi, prav tako avtobus na Mar. Pohorje. Planinski dom na Zelenici je odprt.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.40 najvišje 38 cm, ob 6.36 najnižje -11 cm, ob 11.44 najvisje 19 cm, ob 18.15 najnižje -40 cm.

Jutri: ob 1.21 najvisje 34 cm, ob 7.39 najnižje -9 cm, ob 12.25 najvisje 9 cm, ob 18.45 najnižje -30 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Drugi dvojček je privekal na svet 14 dni za prvim

ANKARA - Neka turška dvojčka sta se v samsunski porodnišnici rodila v razmahu 14 dni. Deklica se je rodila 22. decembra 1994, fantek pa šele včeraj, 5. januarja 1995. Zdravniki trdijo, da je to edinstven primer.

Po 23 letih prejel 6 mesecev zapora

NEW DELHI - Indijskega poslovneža Rameshwarja Prasada, ki so ga leta 1991 aretirali zaradi nezakonitega nakupa tovora bakra in takoj po plačilu varščine osvobodili, so končno obsodili na 6 mesecev zapora. Od sedmih obtožencev so med 23 let trajajočim procesom trije umrli

Bolniški ombudsman

KØBENHAVN - Bolniki københavnske poliklinike Rigshospitalet se bodo lahko obrnili na bolniškega ombudsmana, če bodo nezadovoljni z bolniško oskrbo in z zdravljenjem. V zadnjem času se danski bolniki precej pritožujejo nad zdravstvom, tako da oblasti postopoma uvajajo ombudsmane, neke vrste branitelja prizadetih ljudi. Københavnski ombudsman je bivša bolničarka in pravdnica Else Gjoerrild Andersen, ki je diplomirala z diplomsko nalogo prav o pravicah bolnikov.

Agencija plačala odškodnino zaradi preglasnega soseda

BONN - Zakonca iz Düsseldorfa sta pričakovala sanjski dopust v nekem turističnem naselju na senegalski obali, a letovanje se je spremenilo v pravo moro. Sosed v bližnjem bungalovu je namreč vsako noč sprejemal krajevne prostitutke, ljubil se je izredno glasno, še glasneje se je pred tem pogajal za ceno. Zakonca sta od nemškega sodnika zahtevala, da jima turistična agencija vrni ves denar, pristala pa sta na 10% poravnavo stroškov. Kot sta izjavila bosta v bodoče dosledno letovala v mirnejšem Scharzwaldu.

Francozi spolni stakanovisti

WASHINGTON - Francozi so pravi spolni stakanovisti, Poljaki ljubijo samozadovoljevanje, Američani pa oralni seks. To izhaja iz 6.000 vprašalnikov, ki jih je Playboy poslal bralcem iz 11 držav. Več kot tretjina Francozov je odgovorila, da ima od štirih do pet spolnih odnosov na teden, 20% pa se ljubi vsak dan. Kar 32% Poljakov se redno vsak dan masturbira, kar je dvakrat več kot Grki (16%). Američani vse pogosteje zahtevajo oralni seks, kar 26% jih to opravi vsaj enkrat tedensko.

Mississippijski poslanec predlaga telesne kazni

WASHINGTON - Mississippijski poslanec Tom Cameron je predlagal zakonski osnutek, ki naj sodnike pooblasti, da za najrazličnejše prekrške obtožence obsodijo na batine in ne na zaporne kazni, ki le bremenijo javni proračun.

Lokomotiva v antonovu

MELBOURNE - Na melbournskem letališču vkrcujejo lokomotivo, ki jo je zgradila krajevna tovarna, v ukrajinsko tovorno letalo nekdanje Sovjetske zveze bo z lokomotivo najprej poletelo v Švico, kjer bodo lokomotivi vgradili vso potrebno elektronsko opremo, nato še v indijski New Delhi. Lokomotivo je namreč melbournska tovarna lokomotiv zgradila za indijske železnice. (AP)

Središče Lime oblega na tisoče črvov

LIMA - Lani je neki angleški bulvarski časnik opozoril na invazijo orjaških črvov, bila pa je le prvoaprilska potegavščina; letos je do podobnega pojava prišlo v zgodovinskem centru Lime, kjer je na desettisoče črvov vdrlo v tamkajšnje hiše. Ne gre sicer za orjaške črve, ampak za tri centimetre dolge bele črve, ki so napadli četrt El Rimac, tik ob zgodovinskem centru, ki ga je leta 1991 Unesco proglasil za svetovno kulturno premoženje.

Kaže, da se črvi množijo na smetišču, ki je postalo ogromno zaradi stavke smetarjev, se nato v dolgih vrstah pomikajo po ulicah in končno skozi vrata, okna in razpoke v zidu vdrejo v hiše, kjer živijo predvsem reveži. Ljudem ni preostalo drugega, kot da prosijo za pomoč sredstva javnega obveščanja, saj pristojne občinske oblasti še niso našle ustrezne rešitve.

Problem postane še zlasti neprijeten ponoči, saj so ulice slabo osvetljene, posebno okrog številke 500 ulice Francisco Pizarro, kjer se med drugim nahaja tudi dom za ostarele. Ljudje morajo stražiti hiše, oboroženi z metlami, čevlji ter podobnim. Smeti na smetišču so namreč zažgali in polili s katranon, vendar se situacija še ni izboljšala.